

TMMOB
İnşaat Mühendisleri Odası

Bilim, Teknoloji, Mesleğimiz
ve Demokrasi Mücadelesinde
Harun Karadeniz

TMMOB

İnşaat Mühendisleri Odası

Necatibey Cad. No: 57, Kızılay / Ankara

Tel: 0.312.294 30 00 - Faks: 294 30 88

E-posta: imo@imo.org.tr - www.imo.org.tr

ISBN No: 978-605-01-1384-6

Oda Yayın No: İMO/20/04

Baskı

Lotus Life Ajans Rek.Tan.Bas.Yay.Org.Amb.İth.İhr.San.ve Tic.Ltd.Şti.

Sokullu Cad. Perçem Sok. No: 9/A Çankaya / Ankara - Tel: 0.312.433 23 10

İçindekiler

Sunuş

DÜN YOKSA BUGÜN, BUGÜN YOKSA GELECEK YOKTUR.

HARUN KARADENİZ'İN MÜCADELESİ GELECEĞİMİZİ ŞEKİLLENDİRİYOR..... 5

Yorulmayan Bir Devrimci - Harun Karadeniz..... 7

Nusret Suna (İMO İstanbul Şube Başkanı) 11

Cemal Gökçe (İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı)..... 13

Ece Uysal (genç-İMO) 19

Bekir Tahsin Eren (genç-İMO)..... 21

Orhan Bursalı..... 23

Fahri Aral 27

Yaşar Yılmaz..... 32

Süleyman Balkan 35

Mete Akalın 39

Cem Bülbül 42

Selçuk Esen 43

Dilan Yılmaz..... 47

Şükran Soner 48

Mutlu Öztürk..... 54

Esat Korkmaz 55

Kazmir Pamir 55

Güngör Evren..... 56

Nurcan Arolat 59

Hulki Tanrıyar..... 60

Masis Kürkçügil 60

Argun Yum 63

Adnan Oğuz Akyarlı..... 65

Yücel Yaman 67

Akif Aka 72

Oktay Gülağacı 74

Sunuş

DÜN YOKSA BUGÜN, BUGÜN YOKSA GELECEK YOKTUR. HARUN KARADENİZ'İN MÜCADELESİ GELECEĞİMİZİ ŞEKİLLENDİRİYOR.

Ülkemiz, mesleğimiz ve meslektaşlarımız açısından son derece önemli günler yaşıyoruz. Bir salyangoz gibi kabuğumuzun içine saklanarak görüleni görmemek gibi davranmak mümkün değil. Ülkemizin çeşitli yerlerinde depremler oluyor, can ve mal kayıpları ortaya çıkıyor. Bugün ülkemizin içinde bulunduğu durum hiçte iç açıcı değil. Çok ciddi sorunlarımız var. Bölgemiz Birinci Dünya Savaşının koşullarını yaşıyor. Enerji kaynaklarının kullanılması ve paylaşılması sorunu, resmen ilan edilmese bile bölgede soğuk bir hava estiriyor. Ortaya çıkan çatışmalar bölgeyi kan gölüne dönüştürmüş. Açıkçası ülkemizin güneyi emperyalist ülkelerin işgali altına girmiş durumda. Amerika askeri gücünün bir kısmını Arap yarımadası ve Akdeniz'e yığmış. Nükleer silah üretiyor bahanesiyle iki bin yılının başında Irak'ı işgal etti, bölgeye yerleşti. Yıllar sonra CİA, Irak'a saldırarak için nükleer yalanını kullandıklarını açıkladı. Sıra Suriye'ye gelmişti. Suriye rejimini yıkmak için bir dizi yanıltıcı argümanlar oluşturularak, Türkiye Suriye bataklığının içine çekildi. Şimdi ülkemizin güneyinde Amerika ve Rusya ile komşu olmuş durumdayız.

Dünyada ve ülkemizde geçmişten buyana yaşananlara bakmadan her olay günübirlik ölçüde değerlendirilmeye çalışılıyor. Dünle bugün, bugünle gelecek arasında bağ kurulmuyor. Dünden gelen ve geleceğe uzanması gereken bütün olaylar saklanmaya çalışılıyor. Sürekli olması gereken dayanışma ve mücadele alanları geriletilip, geçmiş ve geleceğimiz, anlık patlamalar ve kolay hedeflerle siyasi ortama şekil veriliyor. Oysa çok uzaklara gitmeye gerek yok. Kırk, elli yıl öncesine bakmak yeterli. 1968 kuşağının emperyalizm ve yerli işbirlikçilerine karşı verdikleri mücadeleyi unutmamak gerekiyor. Dünü bugüne, bugünü geleceğe bağlayarak toplumsal gelişmenin hafızasını taze tutmak gerekiyor.

1960-1970 arası önemli bir dönemdir. Bu dönemde köylünün toprağına sahip çıkması, ağır sanayinin kurulması, eğitimin bilimsel ölçüler içerisinde yapılması, savaş karşıtlığı ve bağımlılık ilişkilerinin kırılması gibi bir çok konu gündeme getirilmiştir. Her alanda kendisine yeten, üniversitelerin özerk bir yapıya kavuşarak bilim ve teknoloji üretiminde başat görev yapması talep edilmiştir. Oysa bugün ülkemiz; demokratik haklar konusunda, adalette, eğitimde ve tarım ürünleri üretiminde çok daha gerilere düşmüş, üretim ekonomisi yerine, tüketim ve bağımlılık ekonomisi ülkemizin düzenine hakim olmuştur. Kapitalist sömürü çok daha acımasız bir hal almıştır.

Yaşam memnuniyetinde, insani gelişmişlikte, basın özgürlüğü sıralamasında, küresel barış endeksinde Avrupa ve Dünya sıralamasında son sıralarda yer alıyoruz. İş kazaları ve işçi ölümlerinde, uluslar arası şeffaflık örgütüne göre yolsuzlukta, kadın ve genç işsizliğinde, kadın erkek eşitsizliği ve kadın cinayetlerinde ise ilk sıradayız.

Gençlerin geleceğe duymaları gereken güven konusu ciddi bir sorun haline dönüşmüştür. Genel olarak eğitim, özel olarak da üniversitelerdeki eğitim sorunu oldukça büyümüştür. Ülkemizin bugünkü sorunları, 1968 Gençliğinin ortaya koymuş olduğu sorunları fazlasıyla aşmıştır. İnşaat mühendisliği eğitiminde öğrenci sayısı oldukça fazla. Öğretim kadrolarında ciddi bir yetersizlik var. Okulların fiziki şartları uygun değil. Ayrıca üniversiteler de özgür bir ortamın olmaması öğrencilerin yaratıcı bir düşünceye sahip olmalarını engelliyor. Bilim, bilgi ve teknoloji ancak özgür bir ortamda yükselir.

LİYAKAT sistemi tümüyle ortadan kalkmış, işe göre insan yerine insana göre iş ilişkisi yönetim sisteminin ana halkası haline gelmiştir. Sürekli olarak afetlerle karşı karşıya olan bir ülke olmamıza rağmen bilim, bilgi ve mühendislikle ilgili uygulamalar birer formaliteye dönüşmüştür. Tamda bu noktada meslektaşımız olan **Harun Karadeniz**'i bir kez daha hatırlamak ve O'nu gençlerin önüne getirmek bizim için önemli bir görev olmuştur.

Harun Karadeniz, İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi öğrencisi olarak İnşaat Fakültesi Cemiyet Başkanlığı ve İTÜ Öğrenci Birliği Başkanlığı yapmıştır. Fırtınalı bir öğrencilik döneminin ardından kısa bir süre inşaat mühendisi olarak yaşamını sürdürmüş, hastalanmasına rağmen dönemin iktidarı tarafından yurtdışına çıkmasına izin verilmemiştir. Tedavide geç kalındığı için önce kolu kesilmiş sonrada **15 Ağustos 1975** tarihinde yaşamını yitirmiştir.

Bugün iletişim ilişkisi tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar yoğun yaşanıyor. Hiçbir kurum, kuruluş ve meslek Odamız bu dönüşüm ve değişimin dışında kalmaz. Açıkçası yenilikçi bilgi teknolojileri iş yapma biçimlerini ve eğitim sistemini büyük ölçüde değiştirmiştir. Daha da değiştirecek.

Açıkçası iş yapma biçimlerini ve eğitim sistemlerini değiştiren ülkeler, Ar-Ge yatırım ve çalışmalarına önem veren ülkelerdir. Robotların ve yapay zekanın giderek hakim hale geldiği dünyamız da, disiplinler arası entegrasyonun giderek önem kazandığını önemle belirtmek isteriz.

Ülkemiz için tek stratejik seçenek bilim, teknoloji ve teknolojik yenilikte yetkin olmaktır. Bu yetkinliği kullanarak gelecek kuşaklara ve toplumun tüm katmanlarına yaşanabilir bir dünya bırakmaktır. **Ülkeler artık sektörlerden daha çok, sektörleri dönüştürecek teknolojilere odaklanıp yatırım yapıyorlar.** Yaşam bilimlerine, malzeme bilimlerine ve bilgi-iletişim teknolojilerine önem veriliyor. Ülkemizi yönetenler uzun bir süredir üretimi bir yana bırakıp ithalata dayalı ve tüketimi körükleyen bir ekonomik model uyguluyorlar. Ayrıca ülkemizin topraklarını inşaat sektörünün bir arazisi olarak görüp, ihtiyaç temelli olmayan bir ekonomik model uyguluyorlar. İnşaat sektörü ile ekonomimizi ayakta tutmaya çalışıyorlar.

HARUN KARADENİZ, mücadeleyle dolu olan kısacık ömrüne çok fazla şeyler sığdırmıştır. Çok okumuş çok düşünmüştür. İnsanlar öğrenmeği öğrendikçe yeni bilgilere ihtiyaç duyarlar. Yeni bilgi yeni üretimlerin kapısını açar. Yaşamak için üretime, üretim içinde yeni bilgilere ihtiyaç var. Bu nedenle HARUN KARADENİZ, **“Nasıl Bir Ülkede Yaşıyoruz?, Nasıl Bir Ülkede Yaşamalıyız?”** sorusuyla sürekli olarak içli dışlı olmuştur. Dünyanın birçok ülkesi **“Endüstri 4. 00”ü** geride bırakıp daha ileri bir teknolojiye geçmeye çalışırken, **“Bilim, Teknoloji, Mesleğimiz ve Demokrasi”** konusunda ülkemizin geldiği yeri bir kez daha sorgulamak önemli bir görev haline gelmiştir. Mücadele arkadaşlarıyla birlikte Harun KARADENİZ'i anacağız ve O'nun mücadelesini hatırlatacağız. Dün yoksa bugün, bugün yoksa gelecek de yoktur.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak bilimi, tekniği ve mühendisliği halkımızın yararına kullanmak için canla başla çalışan Harun KARADENİZ'i sevgi ve saygıyla anıyoruz.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu

Yorulmayan Bir Devrimci

Harun Karadeniz

Türkiye’de 68’in önde gelen gençlik liderlerinden biri olan Harun Karadeniz’in mücadeleye dolu yaşamı, 1942’de Giresun’un Alucra ilçesine bağlı Armutlu köyünde başladı.

Bulancağ’ta ortaokulu tamamlayan Harun, Samsun 19 Mayıs Lisesi’nde öğrenimine devam ederken sosyalist ve ilerici düşüncelerle tanıştı. Bir yandan da tasavvuf ve İslam felsefesini öğrenmeye çalışıyordu.

1962-1963 ders yılında İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi’ne giren Karadeniz, kendini yurt sorunları, üniversite sorunları ve genel olarak eğitim sorunlarına kadar her konudaki tartışmaların içinde buldu, eylemlere katıldı ve bu özelliği sayesinde İTÜ İnşaat Fakültesi Talebe Cemiyeti başkanlığına seçildi.

Harun, cemiyet başkanlığı sırasında öğrenci sorunlarının yanı sıra kendi deyimiyle “yurt ve dünya sorunları” ile ilgilenmeye devam etti ve sonunda anti- emperyalist kişiliğini sosyalist bir kimlikle bütünleştirdi.

Bu yıllarda Türkiye Milli Talebe Federasyonu’nun başlattığı “Petrol Millileştirilmelidir.” kampanyasında görevler aldı, aynı dönemde BAŞTA İTÜ OLMAK ÜZERE üniversite kantinlerinde Coca Cola ve benzeri yabancı içeceklerin satışının yasaklanması eylemlerini de düzenleyen oydu.

1965'ten sonra gençlik hareketleri özellikle ABD emperyalizmine karşı kararlı bir mücadele dönemine girerken, Harun'un da içinde yer aldığı ve o dönemin öğrenci örgütlerinin destek verdiği sömürüye karşı işçi ve köylülerin verdiği mücadeleler yaygınlaşıyordu.

Harun, 1967'nin Kasım ayında eğitim tarihimizde önemli bir dönüm noktası olan "Özel Okullar Devletleştirilmelidir." yürüyüşünde de yer alarak diğer birlik başkanlarıyla beraber görevler üstlendi, yürüyüşün örgütleyicileri arasında yer aldı.

Öğrenciler yol boyunca geçtikleri il ve ilçelerde mitingler düzenledi, halka amaçlarını anlattılar. Eylem, 13 gün sonra Ankara'da büyük bir mitingle tamamlandı. Daha sonra özel okulların devletleştirilmesini sağlayan bu eylemleri düzenleyenler arasında Harun'un yanı sıra Hasan Yalçın, Taner Çakıroğlu ve Sait Bülbül gibi birlik başkanları da vardı.

Aynı yılın Aralık ayında yapılan İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe Birliği Kongresi'nde Harun, görevi Hasan Yalçın'dan devralarak birlik başkanlığına seçildi. Artık önünde büyük eylemlerin yaşanacağı 68'li günler başlayacaktı.

İlkin üç gün sürecek "BARİŞ İÇİN ARI ŞÖLENİ", ardından da büyük yankılar yaratan 14 Mayıs 1968'de başlayan NATO'ya HAYIR HAFTASI...

Ne var ki, sıcak günler daha yeni başlıyordu...

Dünyada da başlayan 1968 üniversite gençliği eylemleri ülkemizde de artarak devam etti.

Önce Ankara'da Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nde başlayan üniversite işgalleri, Haziran'da hemen İstanbul Üniversitesi'ne sıçradı.

Olayların çapı büyümüş, öğrenciler "üniversite reformunu hedeflemişlerdi. Öğrenciler özgür ve daha demokratik bir üniversite talep ediyorlardı. Bu arada Harun Karadeniz, İstanbul Teknik Üniversitesi'nde işgali gerçekleştiren İşgal Konseyi'nin başkanı olmuş ve hazırlanan reform tasarsını üniversite yönetimi ile tartışılmasında görev üstlenmişti.

68 yılı Dünyada ve Türkiye'de en sıcak günlerini yaşıyordu. Temmuz ayında İstanbul limanını ziyaret eden ABD 6. Filosu'na karşı yapılan eylemlerde tüm öğrenci örgütlerinin yürüttüğü gösterilerin başında ve bu arada işçilerin işgal ettiği Zeytinburnu'ndaki Derby fabrikasına dayanışma için giden öğrencilerin arasında yine Harun KARADENİZ vardı.

Harun KARADENİZ, Aynı yılın Aralık ayında yapılan, İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği'nin öncülüğünde 47 öğrenci kuruluşunun düzenlediği "Montaj Sanayii ve Ortak Pazar'a Hayır" yürüyüşünde İstanbul'dan Kocaeli'ne kadar yürüyenlerin başında İTÜ Öğrenci Birliği Başkanı olarak yer aldı.

1969'un Şubat ayında yeniden İstanbul'u ziyaret eden 6. Filo'ya karşı yapılan ve bir hafta süren gösterileri İstanbul'daki tüm öğrenci kuruluşları ile birlikte düzenledi. Harun KARADENİZ, burada da etkin bir konumdaydı.

Ancak bu gösteriler sonunda ciddi bir provokasyon yaşanacak, bir Pazar günü yüzbinlerin katıldığı mitinge saldıran gericiler 3 kişiyi polisin gözü önünde katledecekti.

Toplumsal tarihimizde "Kanlı Pazar" diye adlandırılacak olan bu olay, ilerde dışlerini gösterecek 12 Mart faşizminin bir anlamda habercisi oldu.

Kanlı Pazar'dan sonra tütün üreticilerini desteklemek üzere Sinop'un Gerze ilçesine giden devrimci öğrencilerin başında yine Harun KARADENİZ vardı. Kaymakamlığın bütün baskılarına rağmen burada düzenlenen Tütün Mitingi'nin ardından Tütün Ecicileri Derneği kurulmasında önemli bir rol üstlendi.

Harun KARADENİZ, bu eylemden sonra yapılan İTÜ Talebe Birliği Genel Kurulunun sonunda başkanlıktan ayrıldı.

Artık Harun için yeni bir dönem başlıyordu. İşçi sınıfı içinde çalışmak ve onları örgütlemek istiyordu. Bunun için Kartal'da İstanbul Bölgesi İşçiler Birliği'nin kurulmasını sağlayarak, çalışmalarına burada devam etti.

Ne var ki, Türkiye hızla faşizme doğru gidiyordu. Sonunda 12 Mart 1971'de bir muhtıra ile gerçekleşen askeri darbe sonunda cadı avı başladı. Devrimciler tutuklandı, Deniz Gezmiş ve arkadaşları idam edildi.

Darbeden sonra Harun'da tutuklanarak yargılandı. Yargılama sırasında tutukluymken, kolunda başlayan ve vücuduna yayılan kanserojen tümörün tedavisi için tüm tahliye talepleri reddedildi.

Tahliye olduktan sonra kanser tedavisinin yurtdışında yapılması gerektiğini raporlarla doğrulatarak, sonunda İngiltere'ye gitti. Ancak tedavide geç kalındığı için bir kolu kesilmek zorunda kaldı.

Türkiye'ye döndükten sonra fazla yaşayamayacak ve 15 Ağustos 1975'te mücadele ile dolu kısacık yaşamına veda edecekti.

Yıllar sonra faşist bir saldırıda hayatını kaybeden Uğur Mumcu, Harun'un ölümünden sonra şu satırları yazacaktı:

"Harun Karadeniz, Amerikan emperyalizmine karşı direndiği için kafası ezilmek istenen devrimcilerden biriydi. Önce, sağ kolunu omuzundan keserek, yurtseverlik borcunun diyeti olarak fırlattı yöneticilerin suratına; sonra da devrimci namusunu bir mezar taşına kazıyarak, bu dünyadan göçüp, gitti."

-Uğur Mumcu, 22 Ağustos 1975, Cumhuriyet-

"Biz mühendisler için tek yol, kim için ve ne için çalıştığını bilerek, emekçi halkın yararına üretim yapma olanaklarını aramaktır."

Harun KARADENİZ (1942-1975)

Nusret Suna (İMO İstanbul Şube Başkanı)

Değerli konuklar, değerli meslektaşlarım, sevgili gençler; Bilim, Teknoloji Mesleğimiz ve Demokrasi Mücadelesinde Harun Karadeniz konulu etkinliğe hoş geldiniz. Etkinliği Oda Merkezimiz düzenliyor, şubemiz ev sahipliği yapıyor. Ben de ev sahibi olarak sizlere hem hoş geldiniz demek hem de Harun Karadeniz ve 68 kuşağının devrimci ruhu ile ilgili görüşlerimi kısaca özetlemek istiyorum.

Değerli dostlar; meslektaşımız Harun Karadeniz 6 Eylül 1942’de doğmuş, 15 Ağustos 1975’te hayata veda etmiştir. Yani bugün ne doğum günü ne de ölüm yıl dönümüdür. Buna rağmen bugün Harun Karadeniz’i anma etkinliği düzenlemenin şöyle bir anlamı olabilir. Harun Karadeniz’de vücut bulan halk için mühendislik anlayışının tartışılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. İhtiyaç duyulan sadece mühendislik anlayışı değildir elbette. Harun Karadeniz’in simge isimlerinden olduğu 68 Kuşağının antiemperyalist, yurtsever, gericiilik karşıtı özelliklerine duyulan ihtiyaç günümüzde yakıcı bir hal almıştır. Bir bakıma vurgulu hale getirdiğimiz bu iki özellik, Harun Karadeniz’in kısa hayatının öyküsüdür. Mühendistir, ancak mühendisliğin formüllerden ibaret olmadığını düşünmekte, mühendislik bilgisinin toplum ve ülke yararına kullanılması gerektiğini dile getirmektedir. Etkinlik görselinde de kullanılan veciz sözünde bunun emaresi bulunmaktadır. Evet, Harun Karadeniz biz mühendisler için “tek yol kim için ve ne için çalıştığını bilerek emekçi halkın yararına üretim yapma olanaklarını yaratmaktır” diyerek bundan 50 yıl önce yol gösterici olmuştur. Hemen her platformda inşaat mühendislerinin halkçı, kamucu geleneğinden söz ediyoruz ya, işte bu geleneğin taşıyıcılarından Harun Karadeniz. Biz bu geleneğin devamcısıyız. Geleneğe sahip çıkmamız mesleğimizin hassasiyetleri ile ilgili olduğu kadar, 7154 sicil numaralı üyemiz Harun Karadeniz’in ömrünü adadığı fikirlerin yolundan ayrılmamakla da ilgilidir.

Değerli meslektaşlarım, değerli dostlar; Harun Karadeniz 1962 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi’ne kayıt yaptırmış, aynı yıl içerisinde İnşaat Fakültesi Talebe Cemiyeti Başkanlığına seçilmiştir. Birinci sınıf öğrencisinin dernek başkanlığına getirilmesi elbette onun taşıdığı potansiyelin işareti sayılmalıdır. Bundan sonraki yıllar Harun Karadeniz’i 68 devrimci kuşağının önderleri arasına taşımıştır. Amerikan 6. Filosunu protesto eylemlerinde öne çıkmış, örgütleyici, yönlendirici bir pozisyon almış, hitabet yeteneğiyle de dikkat çekmiştir. CIA belgele-

rinde nahoş bir olay notuyla yer alan 6. Filoyu protesto eylemleri, bizim için antiemperyalist mücadelenin simge eylemlerindendir. Onlar için nahoş olan olaylar, Harun Karadeniz ve nicelerini tanımamıza vesile olmuştur. Değerli katılımcılar, Harun Karadeniz Dev-Genç ve TİP üyesi olarak yoluna devam etmiş, sadece eylemlerle öne çıkmamış, yazan, okuyan, araştıran yönüyle gençlik mücadelesinde ağırlığını hissettirmiş; Kapitalsiz Kapitalistler, Özel Yüksekokullar ve Ardındaki Oyun, Olaylar Yıllar ve Gençlik gibi kitaplara da imzasını atmıştır. İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği Başkanlığı yaptığı dönem Özel Okullar Devlet Devletleştirilmelidir kampanyasıyla, İTÜ işgaliyle gençlik mücadelesinde derin izler bırakmıştır. O yıllar devrimci gençlerin sadece okul ve öğrencilik ile sınırlı kalmadığı, köylü direnişlerinden, grev çadırlarına kadar dayanışma ilişkisi kurduğu da bilinmektedir.

Değerli meslektaşlarım, tabii ki tam da bu noktada hatırlatılması gereken bir konu bulunmaktadır: 1960'ların sonuna doğru Boğaz'a köprü yapılma kararı ile birlikte tartışmalar yoğunlaşmış, şubemiz de tartışmalarda taraf olmuş, görüşlerini kamuoyu ile paylaşmıştır. Devrimci Gençler "Boğaz'a Değil Zap Suyuna Köprü" başlıklı bir kampanya başlatmış, bu kampanya kapsamında çeşitli etkinlikler düzenlemiş, nihayetinde bir grup genç Hakkâri'ye giderek Zap Suyu üzerine köprü inşa etmiştir. Hem kampanyada hem de köprü organizasyonunda Harun Karadeniz'in önemli bir etkisinin olduğu bilinmektedir. Hatta şair Refik Durbaş, Harun Karadeniz'in ölümünden sonra yazdığı şiirde:

"Ölüm ilgilendirmiyor artık seni, cinayet ilgilendirmiyor.

Bir dağ yamacında pınarlar kadar berrak bir şafakta.

Köylüler geçiyor Zap Suyundan ve tanıyoruz seni ölüm.

Geçiyor atar damarlarından..."

diyerek bu durumu tescil etmiştir.

Değerli konuklar, değerli meslektaşlarım; aslında Boğaz'a değil Zap Suyuna Köprü kampanyası Harun Karadeniz'de de yankısını bulan mühendislik anlayışının özetidir. Kampanya bir taraftan ulaştırma politikalarını içerirken, diğer taraftan kamu yatırımlarının yönünü işaret etmektedir. Bizler Harun Karadeniz'in meslektaşları olarak, örneğin Kanal İstanbul'a karşı çıkarken bir taraftan kamu yatırımlarının deprem gibi yakıcı ihtiyaçlara yönelmesini talep ederken, diğer taraftan kentleşme politikalarıyla ilgili yaklaşımımızı kamuoyuyla paylaşıyoruz. İnşaat mesleğinin evrensel doğruları ile Harun Karadeniz'in öğreticiliğini birleştiriyor ve mesleki politik hattımızı çiziyoruz.

Değerli katılımcılar, tedavi sürecinde pek çok engelleme ile karşılaşan ve maalesef aramızdan erken ayrılan meslektaşımız Harun Karadeniz'i sevgi ve saygıyla yad ediyorum. Şube Yönetim Kurulu adına sizleri selamlıyor, etkinliğimize katıldığınız için teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

Cemal Gökçe (İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı)

Hoş geldiniz. Tümünüzü saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. Bugün burada mücadele arkadaşlarıyla birlikte Harun Karadeniz'i konuşacağız. Onu yeterince gündeme getirmediğimizi düşünüyorum. Oysa 68 kuşağının önemli bir öğrenci lideridir. Harun Karadeniz sadece örgütçü yanıyla bilinmez. Çok genç yaşta olmasına rağmen ciddi bir entelektüel birikime sahiptir. İTÜ İnşaat Mühendisliği Talebe Cemiyeti Başkanlığı ve İTÜ Öğrenci Birliği Başkanlığı yapmıştır. Döneminin dünyasını ve ülkemizi tanımak için okumuş ve araştırmıştır. Slogan düzeyinde kalmadan her olayın bir nedeni, geçmişi ve sonucu olduğunu düşünerek **"neden sonuç ilişki bütünlüğünden"** kopmadan mücadelesini sürdürmüştür. Saygı ve sevgiyle anıyoruz.

Ülkemizde uzun bir süredir ciddi bir propaganda ve ciddi bir alışkanlık var: Anı yaşamak, günü yaşamak. Meslektaşımız olan, Başbakanlık ve sonra da Cumhurbaşkanlığı yapan Sayın Süleyman Demirel'in bir sözü vardı, derdi ki: "Bu ülkede 24 saat uzun bir süredir". Oysa gelmiş olduğumuz bugün Türkiye'de bırakalım 24 saatin uzun olmasını, bir saat bile uzun bir süredir. Anı yaşıyoruz, geçmişi unutuyoruz. Geçmişi unuttuğumuz için de karşımıza çıkan sonuçlarla uğraşıyoruz. Geleceği kurgulamıyor veya kurgulayamıyoruz. Ülkemizin temel problemleri de bu tür günübirlik anlayışların ortaya çıkardığı sorunlara teslim olmak gibi bir sonuç doğuruyor. Bir birikimin ürünü olduğumuz, bu birikimi bizlere aktaranlar olduğunu yok sayarak toplumsal hafızadan uzak kalmaya zorlanıyoruz.

Biliyorsunuz kısa bir süre önce Elâzığ Sivrice'de bir deprem oldu; 41 insanımızı kaybettik. Onlarca insanımız yaralandı, binlerce yapımız da yine yerle bir oldu. Hemen arkasından Van-Bahçesaray yolunda çığ düştü, 5 kişi çığ altında kaldı. Onları kurtarmaya giden, 36 kişi de yaşamını kaybetti. Hatırlarsınız 8 Temmuz 2018 tarihinde Çorlu'da bir tren kazası oldu, 25 insanımızı kaybettik 317 insanımız yaralandı. Ankara Eryaman'da yine bir tren kazası oldu ve 10 değerli insanımızı kaybettik.

Geçen yıl yaşamış olduğumuz İstanbul'un Kartal ilçesinde Yeşilyurt Apartmanı deprem beklemeden kendi kendisine çöktü. 21 insanımızı kaybettik. Dolayısıyla her kayıp sonrası otururduk, yöneticilerle birlikte ağladık. Olayların kendisini bir tarafa bıraktık, sonuçlarıyla uğraştık. İşte bu nedenle sözlerime başlarken biz problemin kendisi ile değil, olayların sonuçlarıyla uzunca bir süredir uğraşıyoruz ve buna da alıştık. Neden sonuç ilişkisini dikkate almıyoruz. Oysa sos-

yal, siyasal ve ekonomik olaylarla birlikte doğa olayları her zaman yaşamımızın içinde olacak. Son zamanlarda sıkça yaşadığımız doğa olaylarının kendisi afet olarak ortaya çıkmaz. Önemli olan, doğa olaylarının ortaya çıkarmış olduğu sonuçların bir afete dönüşmesini önlemektir. Bunun için de doğa olaylarına karşı risk giderici önlemler almak gerekir. Biz inşaat mühendisiyiz. Sevgili Harun Karadeniz de meslektaşımız ve gençlik önderimiz; o da bilir ve çok söylemiştir ki: "Eğer doğa olaylarına karşı, depreme karşı dayanıklı yapı yaparsan o zaman doğa olaylarından ve depremde korkmaya hiç gerek yoktur." Halen ülkemizde yara sarma konusu sorunun ana halkasını oluşturuyor. Kriz yönetiminden, risklerin giderilmesine ve acı sonuçların oluşmasını önleme noktasına gelememiştir. **Ülkemizin eğitim ve sağlık konusu başta olmak üzere her alanda bilimsel bilgiye ve akla dayalı bir planlaması yoktur. İmar, kentleşme ve doğa olaylarına karşı da bütünlüklü bir planı, bu plana bağlı olması gereken bir stratejisi ve ey-**

lem planı yoktur. Var gibi görülenler de raflarda bekliyor.

Biraz önce Harun Karadeniz'le, 68 kuşağı ile ilgili hazırlanmış olan videoyu hep birlikte izledik. Yoksulluğa karşı çıkıyor Harun Karadeniz. Eğitimin kötü olmasına karşı çıkıyor. İşsizliğe karşı çıkıyor. **"Okulu bitirecek genç meslektaşlarımız nerede çalışacak?"** diyor. Kadın cinayetleri o gün bugünkü kadar değildi. Her yıl yaklaşık olarak 2 bin mertebesinde insanımızı iş kazalarına feda ediyoruz. Bunların üçte biri de inşaat sektöründe çalışmış olan insanlar. Kıyılarımız, ormanlarımız, meralarımız ve su havzalarımız kontrolsüz ve plansız bir şekilde yapılaşmaya açılıyor. Kentlerimiz adeta AVM ve gökdelenlerle işgal ediliyor. Harun Karadeniz yaşamış olsaydı bu duruma ne derdi? Merak edilmesin, biz Harun'un söylediklerini ve söyleyeceklerini söylüyoruz. Söylemeye de devam edeceğiz.

Bu konular çoğu zaman ülkemizin ana gündem maddesi bile olamıyor. **Dolayısıyla liyakat, bilgi, teknik, teknoloji devre dışı.İşe göre insan değil, adama göre iş, hayatın olağan akışı içerisinde yer almaya başladı.** 15 Temmuz 2016 tarihinde yaşanan darbe bir kez daha ortaya çıkardı ki, liyakat ve bilgi sahibi olan insanların, cemaat aşiret ve şirket ilişkilerinin arkasına atılmasının kötü sonuçlarını hep birlikte gördük, yaşadık. Üstelik binlerce yetişmiş insanımız görevlerinden uzaklaştırarak kurumların içi boşaltıldı. Yine hazırlanan Kanun Hükmünde Kararnamelerle(KHK) yüzlerce yetişkin, liyakat sahibi, bilim ve bilgi insanı üniversitelerden uzaklaştırıldı.

Genç meslektaşlarımız biraz sonra bir sunum gerçekleştirecekler. Bunlar yakın bir zamanda aramıza katılacaklar, inşaat mühendisi olacaklar. Bu arkadaşlarımızın aramıza katılabilmeleri için staj yapabilecekleri yerler bile yok. Çünkü yeni yatırımlar olmadığı gibi, var olan yatırımlar da durmuş. Geleceğe yönelik olarak önümüzü göremiyoruz. Aramıza her yıl 12 bin mertebesinde inşaat mühendisi katılıyor. Hangi programın, hangi öngörünün, hangi saptamanın, hangi çalışmanın bir ürünü olduğu belli değil. Birileri akşam yatıyor, sabahleyin kalkıyor, **"inşaat mühendisliği bölüm ve programlarının kontenjanları şu kadardır"** diyor.

Geçtiğimiz yıl 12 bin 344 mertebesinde inşaat mühendisliği bölüm ve programlarına öğrenci alındı ama hayatın bir dinamiği var. Eğer siz bu alanı planlayamazsanız, programlayamazsanız, hayatın kendisi planlar, 12 bin 344 kontenjanın 5 binini boş bırakarak, inşaat mühendisliği gibi önemli bir mesleğe 5 bin öğrenci kayıt yaptırmadı.

Yetmez. Dünyanın birçok ülkesinde, 1200-1300 kişiye bir inşaat mühendisi düşüyorken, bugün deprem bekleyen ülkemizde, yapı güvenliğinin olmadığı ülkemizde 550 kişiye bir inşaat mühendisi düşüyor. YÖK ile konuşuyoruz. Bu rezalet ne diyoruz? Haklısınız diyorlar. 242 bininci sıradaki öğrenci inşaat mühendisliği bölüm ve programlarına kayıt yaptırıyor. Bu olmaz diyoruz. Bunu değiştirmemiz lazım diyoruz, haklısınız diyorlar. Fakat bir yıl sonra 300 bininci sıradaki öğrenci, yani 40 soruda 2 matematik yapıp hiç fizik ve kimya sorusu yapamayan, hatta ekside kalan öğrenciler; can ve mal güvenliğimizi teslim ettiğimiz inşaat mühendisliği bölüm ve programlarına kayıt yaptırıyorlar.

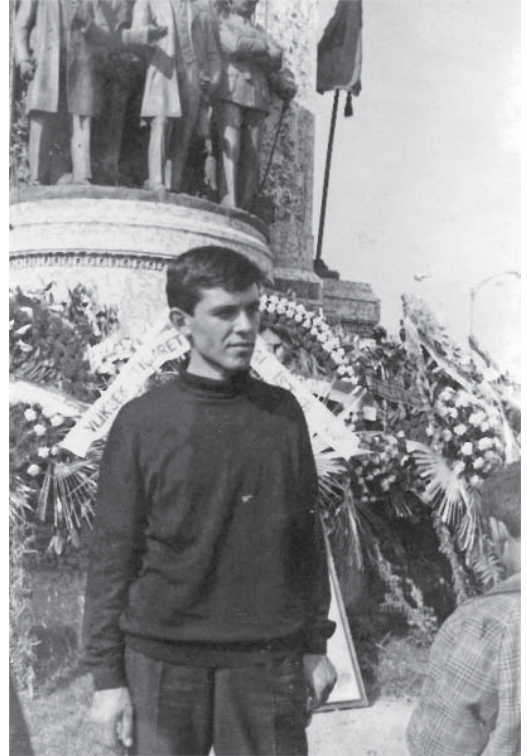
Ayrıca yaşam memnuniyetinde, insani gelişmişlik ve basın özgürlüğü sıralamasında, küresel barış endeksinde, basın özgürlüğü sıralamasında ne yazık ki Avrupa ve dünya sıralamasında son sıralarda yer alıyoruz. Basın emekçileri bugün içeride. “Bu savaş nedir” diye soran insanlarımız içeride. İş kazaları ve işçi ölümlerinde, Uluslararası Şeffaflık Örgütü’ne göre yolsuzlukta, kadın ve genç işsizliğinde, kadın erkek eşitsizliği ve kadın cinayetlerinde ise dünyada ilk sıralardayız.

Bilim ve teknoloji politikaları son derece önemlidir. Bilim ve teknoloji uzun dönemli ekonomik ve toplumsal gelişmenin en önemli unsurlarından birisi olması gerekir. Buna rağmen ülkemiz bilim ve teknolojiye gelişmenin hızına yetiştirememektedir.

Dünyada ekonomik, sosyal ve endüstri alanında gelişmiş olan ülkeler uzun dönemli toplumsal, ekonomik ve siyasi hedefleri ile uyumlu bir bilim ve teknoloji vizyonu geliştiriyorlar. Ar-Ge yatırım ve çalışmalarına önem veriyorlar. Robotların ve yapay zekanın giderek hâkim hale geldiği dünyamızda, disiplinlerarası entegrasyon her geçen gün biraz daha fazla önem kazanıyor.

Bu gelişmeleri yakından görüyoruz ve izliyoruz. Dünyamızdaki rekabet üstünlüğü yarışı ve ortamında bilim, bilgi ve teknoloji üretiminde önde olan ülkeler, gelir paylaşımında da ön sırayı alıyorlar. Aynı zamanda bu ülkeler dünyanın yönetiminde de söz ve karar sahibi oluyorlar. Ülkeler artık gelmiş olduğumuz yer itibarıyla sektörlerden daha çok sektörleri dönüştürecek teknolojilere odaklanıp yatırım yapıyorlar.

Yaşam bilimlerine, malzeme bilimlerine ve bilgi iletişim teknolojilerine önem veriyorlar. Ülkemizi yönetenler uzun bir süredir üretimi bir yana bırakıp ithalata dayalı tüketimi körüklüyorlar. Bu kapsamda inşaat

İstanbul'da İTÜ yıllarında Taksim Meydanı'nda çekilen fotoğrafı

İTÜ TB 19. Olağan Genel Kurulunda Konuşma yaparken

sektörü ile ekonomimiz ayakta tutulmaya çalışılıyor. Oysa ülkemizin sektör değil, teknoloji seçmeye odaklanması gerekiyor.

Bilgi üretilerek bilgiye ve yeni teknolojilere ulaşılır. Ülkemizde katma değeri yüksek olan mal ve hizmetlerin üretilmesi gerekiyor. Bu nedenle ilköğretimden, hatta anaokulundan başlayarak eğitim sisteminin yeniden planlanması kaçınılmaz bir hale gelmiştir. **Kaliteli bir eğitime, bilimi, bilgiyi ve aklı öne alan bir eğitim sistemine ihtiyaç var. Uzmanlaşan, liyakat sahibi insanların bu süreçte yer alması eğitimin ve eğitimi planlayanların temel amacı olmalıdır.**

Düşünsenize, adalet dağıtmak için kurulmuş olan hukuk fakültelerinin 19'unun dekanı hukukçu değil. Can ve mal güvenliğimizi teslim ettiğimiz, teslim etmemiz gereken inşaat mühendisliği bölüm ve programlarının bölüm başkanları lisans düzeyinde inşaat mühendisliği öğrenimi almamışlardır.

Ülkemizde yaklaşık olarak 20 milyon mertebesinde konut stoku olduğunu biliyoruz. İstanbul başta olmak üzere ciddi bir deprem bekliyoruz. Ne yazık ki gelecek olan depreme karşı herhangi bir önlem alınamıyor. Var olan konut stokunda oturanlar ve yaşayanlar kaderleriyle baş başa kalmışlardır. Üniversite eğitiminde öğrenci sayısının fazlalığı yanında, öğretim kadrolarında da ciddi bir yetersizlik var. Okulların fiziki şartları uygun değil, laboratuvarları yok. Apartmandan bozma okullarda inşaat mühendisliği eğitimi yapılıyor. Geçmişin mücadele insanları bu konuların altını önemle çizdikleri halde, bu geçmiş yokmuş gibi davranılıyor. Geçmiş unutturulmaya çalışılıyor. Harun Karadeniz ve yazdıkları gün yüzüne çıkarılmak istenmiyor. Bilinmelidir ki bu geçmiş bizim geçmişimizdir. Unutmayacağız, unutturmayacağız.

Geriye dönüp baktığımızda, özellikle 1970'li yıllardan bugünlere gelen ve ülkemizi yöneten bir anlayış var. **Bu anlayış, 12 Eylül anlayışı, 12 Eylül Anayasasının anlayışı. Güdümlü, planlı, programlı 15 Temmuz yönetiminin anlayışı. Ülkemizin geri kalmasında, bağımlılık zincirini kıramamasında 15 Temmuz hazırlayan yönetimlerin büyük payı var.** Bugün içine düşürülmüş olduğumuz ekonomik ve siyasi krizin yarattığı işsizlikle birlikte, normal bir doğa olayını afet olarak yaşıyoruz. Bu olaylarda can ve mal kayıpları ortaya çıkıyor. Ayrıca bugün döviz ve dışarıya bağımlı olan bir sistem varken, bugünkü durumu ve yatırımların durmasını geçmişten koparak değerlendiremeyiz.

Suriye topraklarında bulunan askerlerin durumu ve her gün birkaç eve düşen ateş bilinmelidir ki bir sonuç dur. Olayın kendisi değildir. Geçmişten gelerek, geleceğe uzanması gereken yaşanmışlıklar hafızalardan silinip atılmaya çalışılmıştır. Toplumun direnme gücünü o anla veya olayın kendisi ile sınırlı görülmüştür. **Bugün yapılan inşaatlarda karşımıza çıkan ve bedeli daha çok işçi ve mühendisin ölümü olan daha hızlı, daha hızlı iş yapma anlayışı ne ise, hızlı tüketen ve mutlu olmayan bir toplumsal yapıyı ortaya çıkaran anlayış da odur. Yani bu anlayış, Harun Karadeniz ve arkadaşlarının karşı çıkmış olduğu anlayıştır. Ortalık yanıyorken, birçok eve ateş düşmüşken, bırakalım geçmişimizi, 2 gün öncesini bize unutturmaya çalışıyorlar. Geleceğimizi sadece yaşanan güne odaklayarak, turist sayısındaki artışa ve ekonomik büyümeye hapsedmek istiyorlar.**

Sayın katılımcılar, sevgili meslektaşlarım. Tek adam düzeninin sorunlarımızı daha da büyüyeceğine dikkat çekmek isterim. Bırakın geçmişimizi ve geleceğimizi, an bu andır noktasına toplumu kilitlemeye çalışan anlayışa karşı Harun'ların dün vermiş olduğu mücadeleyi bugüne, bugünün mücadelesini de yarınlara taşımak gerekiyor.

"Her mahallede bir milyoner yarattık" sözünü alkışlayan halk için Harun Karadeniz; "ne yazık ki o milyonerler yaratılırken kendilerinin fakirleştiğinin farkında değildirler" diyor. Sömürünün nasıl işlediğine dikkat çekiyor. Bugün 301 insanı göçük altında bırakan Soma, ne yazık ki 301 insanını göçük altında bırakan düşünceye oy veriyor. Yine Harun Karadeniz "sermayenin bir artık değer olduğunu gördükten sonra, kapitalizmi savunmak anlamsızlaşır" diyor. Çünkü büyük bir kitlenin yarattığı değeri, küçük bir azınlığa vermek, toplum içinde ciddi bir adaletsizlik yaratır diyor.

Aynı sömürü düzeni biraz şekil değiştirmiş olarak bugün de devam ediyor. Çok büyük projelerden çok büyük rantların iktidarı destekleyenlere aktarılmış olması canımızı fazlasıyla acıtıyor. Üstelik yaşam alanlarının yok edilmesi ve "Kanal İstanbul Projesi" ile İstanbul'un depreme teslim edilmek istenmesi, ülkemizi yönetenlerin acımasızlığını tescil ediyor. **Üçüncü Havaalanı, Üçüncü Köprü, Osman Gazi Köprüsü, Boğaz Karayolu Tüp Tüneli ve Çanakkale Köprüsü'nün "Kamu Özel Ortaklığı" adı altında kamu kaynaklarının tümüyle gözden çıkarılması kabul edilebilir bir durum değildir. Köprü, tünel ve havaalanından geçenlerden de, geçmeyenlerden de para alınmış olması, sömürüyü daha da katmerleştirmiştir. Bu yapılar zaman kaybedilmeden kamulaştırılmalıdır.**

Harun Karadeniz, ülkemizin sosyal, siyasal ve toplumsal olaylarının yanında, eğitim sorunlarına yönelik olarak da çalışmalar yapmış, Köy Enstitülerini incelemiştir. **"1968 İlkokul Öğretmenleri Eğitim ve Öğretim Programını"** incelemiştir. Aslında 1968 Programı iyi bir programdır. Küme çalışmasını ve kümede bulunan öğrencilerin paylaşım içinde olmalarını amaçlar. Fark ettim ki Harun Karadeniz eğitim konusunu fazlasıyla önemsemiş, ülkemizin ve başka ülkelerin eğitim programlarını da incelemiştir. 68 programının yanında, yedinci ve sekizinci Millî Eğitim Şûrası kararlarının altını çizerek incelemiştir. Bir öğretmen olarak, Dokuzuncu Millî Eğitim Şûrası'na katılan birisi olarak, Harun Karadeniz'in öngörü ve çalışkanlığı bir kez daha dikkatimi çekmiştir. Çok genç yaşlarda aramızdan ayrılması oldukça üzücü, ülkemiz içinde ciddi bir kayıp olmuştur.

1967 Özel okullar devletleştirilmelidir yürüyüşü

Yine, Köy Enstitülerini detaylı bir şekilde incelediğini gördüm. **“Kendisini güven altında hissedenden insanlar mutlu olabilirler”.** **“Tedirgin ve ürkek insanların mutluluğundan söz edilemez” diyor.** Bugün tedirgin olmayan, geleceğinden mutlu, umutlu olan insan var mı acaba Türkiye’de? Genç yaşına rağmen ortaya koymuş olduğu ürünler bugün için de büyük ölçü de geçerliliğini koruyor. **“Sorunları başkaları yaratmış olsa da bu sorunların çözülmesi için kendimizi sorumlu görürüz”** diyor. Bir mücadele insanını, bir meslektaşımızı, bir devrimciyi, bir yurtseveri genç arkadaşlarımızın Harun Karadeniz’i tanımalarını istedik. Dün ile bugün, bugünle yarın arasında ilişki kurulmasını sağlamaya çalıştık. Harun Karadeniz’in mücadele arkadaşlarına, geçmiş günlerini anımsatarak düşüncelerini genç meslektaşlarımızla paylaşmalarını istedik. Kaçarak kurtuluşun olmadığını bilmek istedik. Bilimsel, teknik ve sosyal gelişimin önüne konulan engellere karşı, önceki kuşakların mücadelesini yeni meslektaşlarımızın, yeni arkadaşlarımızın bir kez daha gözden geçirmelerini istedik.

Bu nedenle Harun Karadeniz bir mücadele döneminin önemli bir bileni, önemli bir simgesidir. Unutmayız, unutturmayız. 1968 Kuşağı, Vietnam ve Kamboçya’ya karşı Amerika’nın yürüttüğü savaşın -bugün Amerika’yla komşuyuz ülkemizin güneyinde- bir gün bizim kapımıza da geleceğini biliyorlardı. Barışı önemsiyorlardı, savaşa ve silahlanmaya karşı durmanın ülkemiz ve dünyadaki yoksulluğu azaltacağını da farkındaydılar. **Montaj sanayiye dayalı bir kalkınma yerine, makine üreten bir sanayinin kurulmasını talep ediyorlardı. Parasız ve herkese eşit bir eğitim istiyorlardı. Kaliteli bir üniversite eğitimi için, öğrenenlerin yeterli bir lise eğitimi almış olmaları, öğretmenlerin de yetkin ve bilimsel yeterliliğe sahip olmalarını savunuyorlardı.** Bu istekler bugün için de geçerlidir. Bu isteklere sağlık hizmetlerinin parasız olmasını da ilave etmek gerekiyor.

Özerk bir üniversite, demokratik bir yönetim yoksa bilimsel ve teknolojik gelişmenin olmayacağını yüksek bir sesle halkımıza ve yönetime duyuyorlardı. Bir avuç azınlığın sömürsüne karşı işçi, emekçi ve öğrenci gençliğin örgütlenerek yürütecekleri mücadelenin sonuç vereceğinin farkına varmışlardı. Tüketen değil, üretirken hakça paylaşan özgür ve demokratik bir düzenin kurulması, var olan sorunları ortadan kaldıracaktır diyorlardı. Biz de bir kez daha diyoruz ki: Dün yoksa bugün, bugün yoksa gelecek de yoktur.

Bu çalışmanın düzenlenmesine önemli ölçüde katkı sağlayan Fahri Aral, Masis Kürkçügil, Yaşar Yılmaz ve Mete Akalın başta olmak üzere emeği geçen herkese çok teşekkür ediyoruz.

Harun Karadeniz’le ilgili olarak düzenlediğimiz bu etkinliğimizin kalıcı sonuçlar doğurmasını diliyorum ve tümünüzü saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Ece Uysal (genç-İMO)

Biz Bekir ile bu sunumu hazırlarken aslında Harun Karadeniz'i daha iyi anlamak için, onun içinde bulunduğu dönem hakkında veriler topladık ve 68 kuşağının kitlesel mücadelesini üniversite-lerde, üniversite içi sorunlarla başlayıp nasıl tüm Türkiye'ye yayıldığına bir kez daha şahit olduk. Onlar özgür, demokratik ve insanca yaşam talepleri için haykırıyorlardı. O dönemlerden bugüne aslında isteklerimiz hiç değişmedi. Hala iktidarların halkı dizginlemek için ellerini ilk uzattıkları yerler üniversitemiz. Fakat özgür düşüncüyü hiçbir zaman dizginlemeyecekler. Bizler Harun'ların ışık tuttuğu bu yolda mücadele ve dayanışma içinde olmaktan hiç vazgeçmeyeceğiz diyerek sunumumuza başlıyoruz.

Önce biraz 1960'lı yıllardan, o dönemlerden bahsetmek istedik. 1960'lı yıllardan itibaren tüm dünyada esmeye başlayan eşitlik, özgürlük ve bağımsızlık odaklı ideolojik hava, toplumsal dönüşümün en hızlı olduğu dönemde Türkiye'ye de sirayet ederek toplumsal dokunun biçimlenmesinde önemli etkilerde bulunmuştur. Bu etki sadece siyasal alanlarla sınırlı kalmamış, gündelik ilişkilerden değerler sistemine, edebiyattan sinemaya kadar yaşamın her alanına yansımıştır. Özellikle 1960'lı yılların sonlarından itibaren başta sendika, dernek ve odalar olmak üzere, ülkemizdeki örgütlü yapıların büyük çoğu toplumcu değerler etrafında yeniden biçimlenmiştir. Türkiye'de 68 kuşağı anti-empyralist, bağımsızlık yanlısı ve devrimci ideallerle donanmıştır. Onların kitlesel mücadelesi üniversitelerde başlamış ve daha fazla demokrasi, eğitimde fırsat eşitliği, parasız ve daha iyi şartlarda eğitim için mücadeleye başlamışlardı. Onlar; üniversite içi sorunların halkın sorunlarından ayrı düşünülmemeyeceğini, aslında bunun memleket sorunları içinde bir bütünün parçası olduğunu dile getiriyorlardı. Toplumsal düzendeki çarpıklığı düzeltmek, insanca ve hakça bir düzen kurmak amacıyla yola çıkmışlardı. İşçi sınıfının, öğrencilerin, kadınların, kısacası bütün ezilen halkların kendi hakları için ayağa kalkmaları amacıyla yola çıkmışlardı.

68 kuşağının en önde gelen isimlerinden biri de inşaat mühendisi ve odamızın 7154 sicil numaralı üyesi olan Harun Karadeniz'di. O, eylemleri kadar ideolojik donanımı ve fikirleriyle de öne çıkmıştır. İTÜ İnşaat Fakültesi öğrencisi olan Harun Karadeniz, Öğrenci Derneği Başkanlığı ve İTÜ Öğrenci Birliği Başkanlığı yaptı. Üniversite boykotlarında, işgallerde öncülük edenlerden biriydi. Dönemin en büyük öğrenci yürüyüşü olan Özel Okullar Devletleştirilmelidir yürüyüşünde yer aldı ve kampanyasında etkin rol oynadı. Eğitim sistemindeki reformları gerçekleştirmek için yapılan üniversite işgallerinden biri olan "ilkokullardan üniversiteye dek eğitim ve devrim" sloganıyla yapılan İTÜ işgalinde öncü oldu. Şöyle diyordu Harun Karadeniz: Gençliğin ülke sorunla-

1967 Özel okullar devletleştirilmelidir yürüyüşü

rıyla ilgilenmesi ve sömürülen Türkiye halından yana eylemler yapması, sömürge çevreleri tedirgin etmekte ve bu çevreler, gençlik siyaset yapıyor, diye feryadı basmaktadır. Egemen sınıfın isteğine kalırsa onlar bizi yönetecekler. Ömrümüz boyunca acısını çekeceğimiz ikili anlaşmalarla bizi bir yabancı devlete bağlayacaklardır. Fakat biz kadere boyun eğmeyeceğiz, bu ikili anlaşmalara karşı çıkmayacağız. Meslek bilgilerimizi kullanarak lüks binalar inşa edeceğiz. Fakat bu binalarda kimlerin yatıp kalktığını sormayacağız. Mühendis olarak silahlar yapacağız. Fakat bu silahlar küçük

ücretlerine zam isteyen işçi kardeşlerimize çevrildiği zaman ses çıkarmayacağız. Bugünün öğrencileri, yarının meslek insanları olarak ülkemizin bütün sorunlarıyla ilgilenmek zorundayız. Öğrenciliği bitirip meslek hayatına atılacak olan biz mühendisler için iki yol vardır. Bu yollardan biri kim için ve ne için üretim yaptığını düşünmeksizin, egemen sınıfların yararına üretim yapmaktır. Kısaca neden ve niçin düşünmeksizin bir miktar karşılığında üretim yapmak, yani robotlaşmak.

İkinci yol ise kim için ve ne için çalıştığını bilerek emekçi halkın yararına üretim yapma olanakları aramaktır. Bir başka deyişle ikinci yol, küçük bir azınlığın yararına robotlaşmak değil, büyük çoğunluğun, yani toplumun yararına çalışarak insanlaşmak yoludur.

Harun Karadeniz'in Eğitim Üretim İçindir kitabını incelediğimizde onun entelektüel kişiliği, eğitime ve toplumcu mühendisliğe bakışı hakkında pek çok bilgi edindik. Harun kitabında eğitimi toplumun ekonomik, sosyolojik ve siyasi yapısından ayrı olarak değerlendiremeyeceğimizi, üniversitelerimizin ülkelerimizin problemlerine ışık tutması, halkın ihtiyaçlarını bilimsel olarak karşılamaya yönelmesi gerekirken bu yapıdan giderek uzaklaştırıldığından ve bunun sağlanması için bağımsız ve üretime dönük bir yapıda olması gerektiğinden bahsediyor. Fakat bugünün Türkiye'sinde eğitim, toplumun ihtiyaçlarını karşılamak yerine siyasal iktidarların rant elde etmek için ilk olarak ellerini uzattıkları bir meta haline getirildi. Harun'ların vermiş olduğu mücadele her örneğiyle kurucu bir misyon taşıyordu. Sömürü çarklarını kırmak, emekçinin iktidarını kurmak. Bugün de isteğimiz olan parasız, bilimsel ve laik eğitim taleplerimiz pratikte karşılığını bulmak yerine daha da geri çekildi. Üniversitelerin içerisinde öğrencilerin birlik oldukları, kendi hakları için örgütlendikleri yerler ve sermayenin kendi örgütlerini beslediği, kendi kadrolarını yetiştirdiği birimler karşı karşıya geliyor. Düşünce ve ifade özgürlüğü kapsamında yaptığımız her faaliyet engelleniyor. Demokrasinin, eşitliğin, özgürlüğün beşiği olması gereken üniversiteler, günden güne daha da kötüleşecek rantın, talanın ve liyakatsizliğin yuvası haline getiriliyor. Bugün Türkiye'de öğrenciler açlıkla, işsizlikle, geleceksizlikle mücadele etmek zorunda kalıyorlar. Sermaye devletin patronları burs almayın, kredi alın, bedavacılığa alışmayın diyerek bizi açlığa mahkûm bırakıyorlar. Bütçede paralar savaşımlara, saraylara, patronlara ayrılırken, eğitim devletin sırtına bir yük olarak görülüyor ve eğitim taleplerimiz göz ardı ediliyor.

4 Ocak'ta İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü 3. Sınıf öğrencisi Sibel Ünli, yemekhane kartındaki 1,5 lirayla intihar etti. Sibel'in katili kapitalizmdir; Sibel'in katili bu çürümüş sistemdir. Üniversitelerimizdeki bu dönüşümden bahsederken YÖK'e de değinmeden geçemedik. 39 yıl önce kurulan YÖK ile birlikte üniversiteler artık siyasal iktidarların tekeline geçirilmiştir. Rekortörleri doğrudan cumhurbaşkanının atamasıyla, kadrolara eş, dost ve akrabaların getirilmesiyle,

barış talep eden akademisyenlerin ihraç edilmesiyle, akademik atama ve yükselme koşullarının sürekli olarak değiştirilmesi ile birlikte üniversiteler fikri olarak tahribata uğramış, eleştirel ve özgür düşünce engellenerek yok edilmeye çalışılmıştır. Üniversitelerimizde köklü bir değişiklik istiyorsak bunun ilk koşulu YÖK'ün iktidar çıkarlarını gözetmeyi bırakıp, öğrenci öncelikli bir düşünce yapısına sahip olması; okullarımızın demokrasinin, özgürlüğün ve eşitliğin yer aldığı kurumlar haline getirilmesidir. Bizler üniversitelerimizin bilim üretmek yerine gericiğin ve piyasacılığın ön plana geçtiği kurumlara dönüşmemesi için okullarımızdaki akademik çürümeyi, kadrolaşma ve kayırmacılığı, liyakatsizliği, laiklik karşıtı uygulamaları, emekçilerin maruz kaldığı her türlü mobbing, taciz ve yıldırma politikalarına karşı duran ve karşı durmanın yalnızca örgütlü mücadeleyle sonuç vereceğinin farkında olan Harun'ların mücadelecı ruhunu taşıyan üniversite öğrencileriyiz. Bu haksızlıklara göz yummadığımız için tehdit, baskı ve soruşturmalara maruz bırakıyoruz. Fakat gençliğin isteklerine kayıtsız kalan siyasal yönetimler, sorunları çözmekte daima başarısız olmuştur. Gençlik eylemlerine çözüm üretmek yerine, şiddetle ve baskıcı siyasetle cevap veren siyasal iktidarlar hep kaybeden taraf olmuştur ve kaybetmeye de devam edeceklerdir diyorum.

genç-İMO olarak böyle bir etkinlikte yer almak çok güzeldi. Harun Karadeniz'i, onun anılarını doğrudan arkadaşlarından dinlemek çok farklı bir deneyimdi ve buradaki genç arkadaşlarla birlikte bugün çok güzel kazanımlar elde ettiğimize inanıyorum. Bizler de Harun'ların mücadelesini ve oda çatısı altındaki örgütlülüğümüzü devam ettirerek 68 kuşağının değerlerine daima sahip çıkacağımızı söylüyoruz.

Bekir Tahsin Eren (genç-İMO)

Eğitim üretim içindir. Türkiye'de eğitim üretim içindir ilkesini ne kabul edilmiş, ne de ifade edilmiştir. Eğitim ama ne için eğitim? Bu soruya cevap vermeye yönelik eğitimcilerimiz memleket kalkınması, adam yetiştirme gibi büyük fakat ne anlama geldiği belirsiz olan sözlerle ortaya çıkmışlardır. Gerçekte ise bir eğitimcinin ilk bilmesi gereken şey ne için eğitim yapılacağıdır.

Bu sorunun tek doğru karşılığı ise üretim için eğitim ilkesidir. Ekonomik yapıya dayalı, ülkenin ihtiyacını bağımsız olarak üretmeye yönelik ve kalkınma planıyla tam bağdaşan bir eğitim düzeni olmadıkça ve eğitimimizde tutarsız ilkeler, yetersiz uygulamalar sürdükçe çok sayıda problemle karşılaşmamız kaçınılmaz. İş sahasız üniversite mezunları bir problemdir. Üretim yapmaya yönelik olmayan ve öğrencilerini bir bunalıma düşüren eğitim kurumları bir problemdir ve çalışanların eğitilmesi yolunda en küçük bir çalışma yoktur. Ülkenin sosyal ve kültürel yapısı incelenmelidir. Eğitim kurumları açılmaktadır.

lenmeden rastgele öğrenim kurumları açılmaktadır. Kısaca eğitimimizde ilkeler yoktur. Amaç belirsizdir. Var olan eğitim kurumlarının ne ölçüde yararlı insan yetiştirdiği ve yetiştirmesi gerektiği bilinmemekte ve üzerine çalışma yapmaya önem verilmemektedir. Öğrenciler açısından okul ve iş hayatını düşünürsek pek bağdaştıramadıklarını görürüz. “Dersler ilgilendirmiyor” diyen öğrenci şu noktada haklıdır. Dersteki bilgiler sadece sınavda gerekli bilgiler ise ve hayata atılan bir öğrenciye bir daha bu bilgi hiç gerekmeyecek ise öğrenci haklıdır. Bizim eğitim sistemimizdeki ansiklopedik bilgilerin birçoğu bu tür bilgilerdir. Eğitim denilince akla gelen, öğreten ve öğrenen olmak üzere başlıca iki unsurdur. Öğretim kadrolarının nicel yetersizliği yanında nitel yetersizliği de söz konusudur. Eğitimimizdeki sorunların biri de iktidarlara ve hatta her değişen Milli Eğitim Bakanına göre uygulamalar yapıyor olmasıdır. İktidarlar kendi siyasi propagandaları için imam hatip okulları açtıkları gibi, hiç eğitimci olmayan kişileri de Milli Eğitim Bakanı yapabilmektedir. Eğitimci olmayan bu bakanların her biri ayrı bir uygulama getirebiliyor ve bunun sonucu olarak eğitim düzenimiz karmakarışık, ilkesiz bir deneme tahtası olmaktan ileri gidemiyor.

Öte yandan siyasi iktidarlar kitle haberleşme araçlarını elinde bulunduruyor. Bu kitle haberleşme araçları ile topluma istedikleri bilgileri verip istemediklerini vermeyebiliyorlar. Bu uygulama toplumun şartlanmasını, genel kültür seviyesinin geri kalmasını doğuruyor. Toplumu bilgilen-dirmesinde ana etkenin insanların algıları olduğu ve kitle haberleşme araçlarının da insanları etkilediğini düşünürsek konunun önemini daha iyi kavrarız. Bu durum genel eğitimimiz için de önemli bir problemdir. Bilgisizlik, büyük bir mahkumiyettir. Yeni nesilleri şartlandırmayın efendiler. Kendi donuk, şartlanmış beyinlerinizin kalıplarını yeni nesillere vermeye hakkınız yok. Toplumsal gelişmelere engel olan, zararlı gelenek ve görenekler yeni nesiller için birer pranga olmasın. Genç beyinlere, kendi kafanıza göre doldurmayın. İnsanlar ilerlemeli, ilerleyecek; insanların yoluna çıkmayın. 2 bin yıl önce başkaydı dünya ama 100 yıl sonra bambaşka olacak. Taş devrinden daha geri kafalı insanlar olarak anılacaksınız. Hızla dönüyor dünya, dönüşü durdur-maya çalışmayın.

Öncelikle böyle bir anma etkinliğinde Harun Karadeniz’i yakından tanıyan ve Harun Karadeniz düşünce ve fikirlerini gelecek nesillere aktarmaya çalışan böyle değerli konuşmacılarla birlikte konuşma yaptığım ve Harun Karadeniz’i daha yakından tanıma fırsatı bulduğum için bir genç olarak gurur duyuyor ve bu fırsatı bize verdiğiniz için teşekkür ediyorum ve bu önemin her yerde her zaman herkes tarafından verilmesini temenni ediyorum.

Çetin Uygur ve Yaşar Yılmaz’la birlikte

Cemal Gökçe (İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı)

Ece ile Bekir'e yapmış oldukları sunum nedeniyle teşekkür ediyorum ve onları kürsüye çağırıyorum.

Ece Gazi Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümünde okuyor. Aynı zamanda bizim İnşaat Mühendisleri Odasının öğrenci örgütlülüğünün Konsey Başkanı. Bekir de Konsey Üyesi. İstanbul Teknik Üniversitesi öğrencisi ve aynı zamanda konsey üyesi. Gelecekte bunlar da burada oturacaklar. Harun'u birlikte paylaştık. Güzel de bir sunum hazırlamışlar. Teşekkür ediyorum kendilerine.

Bu etkinliğin hazırlanmasında Sayın **Fahri Aral**'ın katkısı büyük, metin yazarı da kendisiydi. Ben de birazcık yanından geçtim. **Yine Yaşar Yılmaz, Süleyman Balkan, Mete Akalın, Selçuk Esen ve birçok meslektaşımız da** burada. Harun Karadeniz'in dönem arkadaşlarıyla, gerek aynı okuldan veya başka okullardan arkadaşlarıyla konuştuk. Mesela **Yücel Yaman** onlardan biriydi. Burada bulunmak istediğini çok söyledi ama Datça'da. Yine birlik yönetiminde, İstanbul Teknik Üniversitesi birlik yönetiminde görev almış olduğu **Argun Yum** yurtdışında. Açık Radyo'da da program yapıyor. O da aramızda olamadı. Kendisinin selamı, saygısı var tüm katılımcılara. Konuşacak insan sayısı çok olması nedeniyle yazdıklarının tümünü okuma şansım yok. Zaten önemlice bir kısmını biraz önce Ece ile Bekir aktardılar. Yücel Yaman da başka bir boyuttan bakmış; Harun'un teknolojiyle, bilimle ve bilgiyle yakınlığını aktarmaya çalışmış. Ona da katkısı için teşekkür ediyorum. Yine bugün İzmir'de olan ama aramıza katılamayan Sayın **Adnan Akyarlı** da 2 sayfalık yazı göndermiş, Oda beni bağışlasın. Tümünü okuma şansım yok. Tabii bunları bir kitaba dönüştürürüz, tümünü orada yayınlayacağız. Kendisinin de, bu 3 arkadaşımızın da sizlere sevgisi ve saygısı var. Harun Karadeniz'in başlattığı bilim ve teknolojiyi yayma görevini biz sürdürüyoruz.

Orhan Bursalı

Tabii ben de hem 47'li, hem de 68'liyim. Her ne kadar 68'i Avrupa'da tam göbeğinde, Berlin'de yaşamış olsam da Türkiye ile ilişkim hiçbir zaman kopmadı, gidip geldik. 68'li gençliğin Berlin'de, Dünyada ve Türkiye'de mücadelelerinin ve yaşamlarının hep bir parçası oldum. Dolayısıyla, Harun Karadeniz benim hem ağabeyim hem de mücadele yoldaşımdı, ayrı yerlerde bulunmuş olmamıza rağmen. 68'liler bir bütündür. Anti emperyalisttir, bağımsızlıkçıdır, ezilenden yanadır, dayanışmacıdır.

Dostlarım Cemal Gökçe ve Mete Akalın, Harun Karadeniz'in bilime, teknolojiye olan ilgisini anlatıp bu anma gününde bana da söz vermek isteyince seve seve kabul ettim. Çünkü kendimi 68 kuşağının ülkemizin bilim ve teknolojide ilerleme ve gelişme düşüncesinin savunucusu ve temsilcisi gibi hissediyorum. Fiilen de öyleyim. Harun Karadeniz çok erken zamanda ülkelerin **bilim ve teknoloji alanlarında gelişmesinin, bağımsızlık için, refah için önemini kavramış ve bize daha o yıllarda rehberlik etmişti**. Onların bilim ve teknoloji konusunda düşüncelerinin temsilcisi ve sürdürücüsü olarak burada aranızda bulunuyorum.

Türkiye bilim ve teknoloji alanı söz konusu olduğunda geçmişten hemen hemen hiçbir miras devralmamıştır. Atatürk Cumhuriyet devrimlerini yaparken, üniversite devrimini hemen hemen en sona bırakmıştır. Atatürk'ün bilimle ilgili konuşmalarına dikkat ettiğimiz zaman, Türkiye Cumhuriyeti'ni bir bilim cumhuriyeti olarak inşa etmek istediğin görürüz. Bilim, kurduğu Cumhuriyetin fil ayaklarından biri olmalıydı. Çünkü bilim ve bilimsel düşünce olmadan bir ülke inşa etmenin mümkün olmadığını bilincindeydi.

1932'de yayımlanan Kadro Dergisinin tıpkıbasımını karıştırırken, Orada bir yazıda Atatürk'ün 1930 veya 1931 yılında İstanbul'da Darülfünunu son ziyaretinde, bilim insanlarına ve yöneticilerine şu soruyu sorduğunu gördük: "Türkiye'de bizim ilim adamlarımız arasında yabancı **mesleki bilim** dergilerinde araştırma makalesi yayınlanmış kaç bilim insanımız var ve onların bu makalelerine kaç tane atf yapıldı?

Atatürk, daha o yıllarda Türkiye bilim insanlarımızın araştırma yapıp yapmadıklarını sorguluyor, uluslararası bilim dergilerinde yayınlanmış makalelerimiz olup olmadığını öğrenmek istiyor ve bunların da ötesinde yayınlanmış makale varsa, kaç tane atf aldıklarını soruyor. Bir büyük devlet adamı ve kurucunun vizyonuna bakar mısınız? Bu soruları Ata'nın nasıl bir üniversite görmek ve kurmak istediğinin de ipuçlarıydı.

Bu soruyu sorabilen bir insanın nasıl bir cumhuriyet kurmak istediğini de net bir şekilde anlayabiliriz. Atatürk Alman bilim adamlarının, Hitler'den kaçan Alman bilim adamlarının Türkiye'de üniversitelerin kuruluşu için çok önemli bir fırsat doğurduğunu görünce kolları sıvadı.

Şimdi sizlere tarih anlatmak istemiyorum, sadece 1-2 noktayı şu açıdan vurgulamak istiyorum. Bugün, gelecek bilimin ucunda. Ekonomi de, refah da bilimsel ve teknik devrimlerin sonuçlarıyla, ürünleriyle ilerliyor. Bilim ve teknoloji bir iktidar ve güç mücadelesi olmuştur artık. Amerika

ve Çin meselesine baktığımız zaman aslında arkasında yoğun bir bilimsel ve teknolojik mücadele yattığını görüyoruz. Ticaret savaşları falan diyoruz arkasına bakmak lazım. Ticaret savaşlarının altında ne yatıyor? Üretilen malların veya hizmetlerin altyapısında mücadele hangi temelde geliyor? 2019 yılında Nature Dergisinde yayımlanan geniş bir araştırma bize bu konuda ipuçlarını veriyor.

Kimya alanında ülkelerin bilimsel yayınlarını izlemişler, kimya mesleki bilim dergileri arasında en seçkin 82 dergiyi taramışlar. Bunlar referansı en yüksek dergiler. Yayımlanan makalelerin yazarlarına, ülke ve kurumlarına bakmışlar ve bir oranlama yapmışlar. Çin 2019'da kimyada en yüksek nitelikli dergilerdeki yayınlarda, dünyada 1. sıraya yükselmiş. Önceki üç yıl boyunca üçüncü sıradaydı.

Bu kadar değil tabii; Çin'in mesela patentlerde 2000 yılında 51 bin patenti vardı. 2016'da 1 milyon 338 bin patent sahibi olmuş. Patent başvuru sayısında Çin, Amerika'yı geçmiş durumda. Ar-Ge, yani milli hasıladan Ar-Ge'ye ayırdığı paya baktığımız zaman da Amerika biraz daha yüksek olmasına rağmen Çin yüzde 2,77 Ar-Ge payıyla Amerika'yı geçebiliyor.

Bugün öyle ki bu Korona virüsü nedeniyle dünyada tedarik zinciri parçalandı ve çöktü; şirketler Çin'den kendi üretimleri için mal, hizmet vesaire satın almada sıkıntı çekiyorlar. Çin dünyada böyle bir konuma yükselmiş durumda.

Nature Index'in incelemesinde yine nitelikli bilimsel dergilerde yayımlanan üst düzey araştırmalarda ülkelerin katkısına bakıyoruz. Türkiye'yi gözümüz arıyor. Yine en nitelikli 82 dergiyi dikkate alan bu araştırma, Türkiye'den bilim insanlarının ve kurumlarının orada 359 makalemiz olduğunu ortaya koyuyor. Fakat bunlar büyük ölçüde ortak makaleler, çok uluslu, çok ortaklı makaleler; ulus payımıza düşen makale sayısı 70'e iniyor. Bu payla Avrupa'da 19'uncu sırada ve dünyada da ancak 36'ncı sıradayız.

Fakat bu makalelerde yine fikri kaynak, fikir babası kim, bu önemli. Bu açıdan bakıldığında Türkiye'de 70 makaleden sadece 12'sinde biz öncülük yapmışız. Yani bütün bunlar aslında bizim durumumuzu çok net bir şekilde ortaya koyuyor. Burada Türkiye kaynaklı, uluslararası bilim dergilerinde makale sayıları kaç tane; hiç onlara girmiyorum. Çünkü bunların önemli bir kısmı

Sinop, tütün üreticilerine seslenirken

Eşi Hülya Karadeniz'le

çöp makaleler. Tabii bu makalelerin arkasında bir emek şüphesiz ki var, ama değeri çok düşük, dikkate alınmayan, referansları sıfır ile 3-5 arasında dolaşan yayınlar. Yayın yapmak için yapılan yayınlar; üzerinde de bir kısmının -tabii ki bunun yüzdesini belirlemek bana düşmez, onu da bilemem ama- şaibe de olan bir durum söz konusu. Yani burada benim söylediklerim sadece nitelikli dergilerde yayınlanan yüksek değerli araştırma makaleleri.

166 bin akademik personelimiz var, 129 bini doktoralı. Yani nüfusa göre akademik kadrolara göre bütün bunları değerlendirecek olursak bir de akademik ve ülke nüfusuna oranlarsak Türkiye gerçekten bilimsel araştırma bakımından yoksul bir durumda olur.

Konuşmamı bitiriyorum başkan, fazla zamanınızı almayacağım. Şimdi üniversitelerimiz pekiyi bir durumda değil. Bizim üniversitelerimizi, genç arkadaşlarımız da söyledi, tamamen siyasi bağımlı bir duruma getirdiler. Zaten geçmişte de vardı bu. Hiç olmazsa Rektör seçimi bir elekten geçebiliyordu. Fakat Cumhurbaşkanı

başkanı bunu bile gereksiz gördü, doğrudan kendi atamaya başladı bütün rektörleri.

Şimdi üniversitelerin, rektörlerin bilimsel niteliklerine bakıldığı zaman, 8 rektörün 1'er yayını var. Bu yakın zamanda yapılan bir araştırma. 10 rektörün 2 yayını var. 6 rektörün 3 yayını var. 8 rektörün 4 yayını var şeklinde biraz daha yükselerek gidiyor. Fakat araştırma aktiviteleri 1, 2, 3, 5 gibi gidiyor; atfı değerleri açısından da baktığımız zaman, 71 rektör sıfır çekmiş. 7 rektör olarak 1-2 atfı almış. 2 rektör 3-5, 6 rektör de 6-10 arası atfı almış araştırma makalelerine. Çok düşük.

Yani üniversitelerin başında mutlaka yüksek düzeyde araştırması olan insanların bulunması gerekmiyor. Ama bilimin ne olduğu konusunda, üniversitelerin kalitelerini yükseltecek bir anlayışa, bilimsel namusa, ahlaka sahip, ülkemizin bilim ve teknoloji üretiminde yolunu açacak yöneticilere ihtiyacı olduğu gayet açık. Çok iyi araştırma yapan bilim adamının, yönetici olarak üniversitelerin başına idari görevler yüklenmesini yazık bulurum. Herkesin, bütün akademisyenlerin yollarını açmak lazım ve çok yüksek değerde araştırma yapmaları için özgürlük ortamı yaratmak lazım. Onların da gerçekten de övgüye, her zaman için övgüye değer çalışmalar yaptıkları zaman da gerçekten de başımızın üzerine koymamız lazım. Bu konuda alınacak çok yol var.

Biz ne yapıyoruz? İşte bilim kültürünün yayılmasına çalışıyoruz. Bunu önemli görüyoruz. Türkiye'de bu çok zayıf. Bilim okur yazarlığını geliştirmeye çalışıyoruz. Bilim ve araştırma kültürünün yaygınlaşmasına sayfalarımızı açıyoruz. Bilimsel düşünmeye ve eyleme teşvik ediyoruz. Ne yazık ki ülkemizde aydın diye bilinen pek çok kanaat önderi yazar, mesela kafayı komplo teorilerine takabiliyor ve "SARS'ı laboratuvarında ürettiler, bu kesin" diyebiliyor. Korona virüsünü, aşı geliştirip millete satmak için laboratuvarında ürettiler, bile diyebilen on paralık kafa yapıları toplumu etkileyebiliyor.

30 yıl Cumhuriyet Bilim ve Teknoloji dergisini yayımladık her hafta. O kapandıktan sonra bu kez arkadaşlarla beraber yine haftalık Herkese Bilim Teknoloji dergisini yayımlıyoruz. 2016'dan beri. 4 yıl oldu. Dünyada ve Türkiye'de bilimde teknolojiye yapılan çalışmaları, buluşları, yenilikleri, düşünceleri, eleştirileri gündeme getirip halka yaymaya çalışıyoruz.

Türkiye'nin şiddetle bilimsel düşünmeye ihtiyacı var.

Harun Karadeniz çok genç yaşta, on yıllarca önce bunun gereğini saptadı, gördü, yazdı, çizdi önem verdi. Biz onun yarım bıraktığı işi sürdürmeye çalışıyoruz.

İlginize teşekkür ederim, davetiniz için de teşekkür ederim. Sağ olun.

Cemal Gökçe (İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı)

İnşaat Mühendisleri Odası, İnşaat Mühendisliği Eğitimi ile ilgili dört sempozyum yaptı. Gerçekten dolu dolu geçen sempozyumlardı. 3 tane de inşaat mühendisliği eğitimi ve bugünkü durumuyla ilgili bir **“Vizyon Raporu”** hazırlandı. Ben onları da size gönderirim Sayın Bursalı. Ayrıca şunu söylemeliyim ki bugünkü öğretim kadrosu ve oldukça fazla olan kontenjan sayısı ile iyi bir öğretim yapmak kolay değil. Can ve mal güvenliğimizi teslim edeceğimiz inşaat mühendisliği bölümü öğrencilerinin iyi yetişmesi gerekir. Hele **“bir müdür, bir mühür”** anlayışıyla okullar açılıyor. Türkiye'de 130 üniversite, 204 inşaat mühendisliği bölüm ve programı var. Birçoğunda yeterli laboratuvar, fiziki şartları uygun yapılar, yeterli sayıda akademik kadro yok. Bazılarında inşaat mühendisliği alanında lisans almayanlar ders veriyor. Harun Karadeniz bugün olsa ne derdi? Ben o dönemin öğretim ve eğitimi önemiştir. Son derece önemli bir eğitim vardı. Bu konferansta eğitim ve öğretim sorununu da irdelleyeceğiz. Bu toplantının temel amaçlarından birisi de bu. Dün ile bugünü, bugünü de yarına götürme çabası ve çalışmasıdır.

Unutmadan ilave edeyim: **Masis Kürkcügil** de Harun'un yakın arkadaşlarından birisi. Belini incitmiş bugün, gelemedi, katılımcılara selam söyledi. Onun da düşüncelerinden yararlandık. Çok da istiyordu. Sağ olsun. Şimdi söz sırası Fahri Aral. Bu metin yazarı ve Olaylı Yıllar ve Gençlik kitabını düzenleyen Harun'un yakın arkadaşlarından Sayın Aral, buyurun.

Fahri Aral

Ben önce Faruk Pekin'in toplantıya başarı dileklerini iletmek istiyorum. Faruk da o dönemde Robert Kolej Öğrenci Birliği başkanıydı. Biliyorsunuz, kolej daha sonra Boğaziçi Üniversitesi oldu. Aynı yıllarda ben de Orman Fakültesi Talebe Cemiyeti Başkanlığı yaptım.

Harun'la tanışmamız o günlerde oldu ama daha önceki birlik başkanı olan ve yıllar önce kaybettiğimiz Hasan Yalçın'la FKF'nin ilk kuruluş yıllarından gelen bir dostluğumuz vardı. TMTF başkanı Faruk Yalnız, Maçka Yüksek Okulu Talebe Birliği Başkanı Taner Çakıroğlu ile

Yıldız Teknik Yüksek Okulu Talebe Cemiyeti Başkanı Sait Bülbül ile de tanışmam o yıllardaydı. Tabii o günlerde çok değişik bir ortamda yaşıyorduk; 60'lı yılların ilk yarısını yaşamış ve farklı bir mücadele içine girmiştik. Bu nedenle tüm üniversite ve yüksekokullarda öğrencinin çoğunluğu

nu temsil eden öğrenci kuruluşları bizim için çok önemliydi. Benden önceki arkadaşlar buna değindi. Bir de çok önemli bir şeyi söylemeden geçemeyeceğim. Gerçekten İMO ve özellikle Cemal ile diğer arkadaşlar, bizim o dönemlerde alışık olmadığımız bir şey yaptılar, onları kutluyorum. O yıllarda bir meslek odası bizleri çağırarak, toplayacak, oturup konuşacağız ve bir arkadaşımızı anacağız. Meslek odaları bu anlamda bize biraz uzaktı.

Benden önceki arkadaşlar, o kadar güzel özetlediler ki, benim artık o dönemin şartlarını mücadele koşullarını anlatmaya da fazla vaktim olmayacak. İşte ben o yıllarda tanıdım Harun'u. Gerçekten Harun liderlik özelliklerine sanki doğuştan sahipti, bunlar onun için çok doğaldı, bunu tamamlayıcı önemli özelliklere sahipti.

En başta belirttiğim tanıma uygun davranır ve liderlik vasıflarını çok hissettirmezdi. Biz, dernek başkanları olarak haftanın birkaç günü hep birlikte olurduk, daha çok öğrenci birliğinin Gümüşsuyu'ndaki lokalinde toplanır, durum değerlendirmesi yapar ve ortak eylemlerin planlamasını yapar, ortak bildiriler yayınlardık. Bunlarda doğal, kendiliğinden oluşan yönetim vb. hep Harun'daydı. Onların ayrıntısına çok girmeyeceğim, zaten kısa slayt gösterisinde de gördünüz. 'NATO'ya Hayır' haftaları, üniversite işgalleri, 6.Filo'ya karşı gösteriler, yürüyüşler vb. hep böyle ortak çalışmaların ürünü oldu.

Bu anlamda o yılların ortak eylemlerine gerçekten Harun'un çok önemli bir katkısı oldu, kendi aramızda hissettirmeden bir liderlik oluşturdu. Tabii bunu otoriterlik anlamında söylemiyorum, hiçbir zaman da böyle bir şey olmadı aramızda ama o yılların öğrenci birliklerinin, öğrenci derneklerinin arasında sivrilen arkadaşlar son derece demokrat yöntemlerle görev başına geldikleri için çalışma tarzları ayrı olsa da kendilerini seçen kitleye, öğrenci tabanına çok önem verirdi. Mesela o dönemin çok önemli isimlerinden şu anda rahatsızlığı nedeniyle aramızda olmayan Çetin Uygur, bambaşka özelliklere ve yönetim tarzına sahipti. Ben Çetin'de hep başkalarına hissettirmek istemediği ve son derece doğal bir biçimde yirmi dört saate sığdıramadığı bir çalışkanlık sezerdim; bir şey, bir olay karşısında sakın bir şekilde durur, heyecanını bastırır, olayın

1968 Mayıs'ında düzenlenen NATO'ya Hayır haftasında öğrenci liderleri

Kanlı Pazar eylemi

tüm yanlarını kafasından geçirir ve mutlaka atacağı adımın nereye varacağını hesap ederek plan yapardı. Bunu daha sonra sendikacılık hayatında da sürdürerek başarılı oldu Çetin. Bu ve benzeri arkadaşları burada sayarsam, konuşmanın sonu gelmez...

O günlerin atmosferini çok fazla anlatmayayım, zaten gördünüz arkadaşlar benden daha iyi anlattı. Ama o yılların farklı bir günlük yaşamı da vardı, bunu da bilmek gerekir, hepimiz aynı yaşlardaydık, değişik hasletlerimiz vardı. Ama ortak davranış biçimleri de oluşturmuştuk.

Mesela Gümüşsuyu'nda öğrenci birliği odasında toplanırdık, ben ta Orman Fakültesi'nden gelirdim. Akşam 6'yı, 7'yi bulurdu, toplantılar. Biraz sessiz günlerde ön bahçeye çıkardık. Süleyman Balkan, Ayhan Özer, Argun Yum... Rahmetli oldu Ayhan değil mi? Türkü söylerdik, Ayhan çok güzel söylerdi. Sonra bu türkülerin tümü Dosttan Dosta Değişler adı altında kitaplaştırıldı. Bu küçük kitapta Harun'un epey bir katkısı var ama o kitabın esas mimarı Ayhan'dır.

Ben çok fazla da vaktinizi almayayım, birçok arkadaşım var burada konuşacak ama benim için çok önemli olan bir noktaya değinmeden geçemeyeceğim. Bunu Olaylı Yıllar ve Gençlik'in son baskısına yazdığım önsözde de belirttim. Marx'ın özellikle ünlü üçlemesinde sık kullandığı 'tarihin istihzası' deyimi, kavramı vardır. Tarih, kimi zaman tozlu sayfaların arasından topluma, insanlara gülümser, müstehzi bir edayla ama içtenlik dolu bakışlar atfeder. Yıllar sonra bu son baskıyı hazırlarken ben de biraz bu duyguları yaşadım.

Olaylı Yıllar ve Gençlik'in ilk baskısını yıllar önce afla cezaevinden çıktıktan sonra May Yayınları'nda çalışırken ben yayına hazırlamış, basmıştım. Harun'un Londra'da olduğunu biliyordum ve haki- katen kötü bir sonuç olacak diye de bekliyorduk o günleri...

Bir gün böyle buradaki resimde gördüğünüz, bir kolu sallanan siyah montuyla yayınevindeki odama girdi. Hülya ile birlikteydi ve ellerinde bir dosya vardı. Ayağa kalktım, yorgundu, yerime oturdum. Dosyayı uzattı; 'Al sana bir emanet', 'Ne bu Harun?' dedim. 'Bütün hayatım, birlikte yaşadıklarımız, mücadelemiz... hepsi burada', 'Okuyacak mıyım?' diye sordum. 'Evet, sonra da basacaksın...' Daha hatırını bile soramamıştım, yıllar sonra ilk defa görüyordum. Öğrenci Birliği'ni

Montaj sanayi, ortak pazara hayır yürüyüşü, İstanbul-Kocaeli

bıraktığı son kongreden sonra çok seyrek rastlamış, ayaküstü konuşmuştuk. Sonra 12 Mart, hapishane vb...

Hemen ikisini de yan odada “patronumun” odasına soktum.

May Yayınları’nın sahibi Mehmet Ali Yalçın çok iyi bir insandı. Babası TKP Merkez Komitesi üyesi sürgünde ölen Halil Yalçinkaya idi. Mehmet Ali ağabey o dönemin önemli bir yayıncısıydı, yıllarca gazetecilik yapmıştı. Dosyayı uzattım; Harun’u ismen tanıyor, başına gelenleri biliyordu. ‘Ne bu dedi?’, anlattım kısaca. Ayağa kalktı, Harun’a sarıldı, ‘hemen dedi; hiç düşünmeden elden geçir, bas ve bir an önce çıksın bu kitap’ dedi. Kısa bir sürede çıkardım kitabı, çünkü zamanımızın kalmadığını biliyordum. Zaten kitabın basılmış halini görmesinden sonra yaşama veda etti Harun. Ondan sonra hazırlanan ama basılmış halini göremediği Yaşamımdan Acı Dilimler’e kendisinin kaleme aldığı şu satırlarını koyacaktım:

*İnançsız yaşamak ölümden acı,
İnsanın öküzden kalmaz ki, farkı
Tersine döndürmek için bu çarkı,
İnancım uğruna ölmek isterim.*

Olaylı Yıllar ve Gençlik kaç baskı yaptı, bilmiyorum, sanırım 10 baskı olmuştur. Bir ara piyasada bulunmuyordu. En son üç sene önce Hülya, ‘bu kitabı tekrar basabilir miyiz?’ diye sordu. Ben de ‘Tamam’ dedim. Literatür Yayınları’nın sahibi Kenan Kocatürk hemen kabul etti. Oturdum tekrar baştan baktım, elden geçirdim, dönemin eylemlerinden görsel malzeme vb. koydum. Ne var ki, bugün de maalesef kitabı buraya getirmeyi unuttuk. Neyse...

Kırk yıl önce bastığımı kitabı, bunca yıldan sonra yine benim elden geçirerek basmam, tarihin kapı aralığından bana bakıp gülümsemesi değil mi? Bu bakımdan çok mutluyum. Biraz da heyecanlıyım tabii ama mazur görün.

Az önce Cemal de çok önemli bir şey söyledi; Harun’u diğer yazdıkları ile de değerlendirmek gerekir. Aslında Harun’un diğer kitaplarına baktığınızda; mesela Eğitim Üretim İçindiyar ya da Kaptalsız Kapitalistler. Bunlar çok naif kaleme alınmış metinlerdir. Bugün ulaşılan bilgi düzeyi vb. ile karşılaştığımızda bazı ifadeler çok basitleştirilmiş gelebilir bize ama o yılların toplumsal koşullarında o basitliği (vulgar demiyorum) vurgulamak çok önemliydi, çünkü gerçek o kadar somuttu ki, bunu anlatmanın tek yolu da buydu. Biz de bunu yaptık; ‘Savaşa, Emperyalizme Hayır’ dedi-

ğimiz zaman bunun arkasındaki somut gerçeklere ilişkin bilgilerimiz yaşananlarla bağlantılıydı.

Bu anlamda Harun'un eğitimle ilgili açıklamaları size çok basit gelebilir. 'Eğitim üretim içindir,' tamam; iyi güzel bir tanımlama, nitekim Harun eylemi ile de bunun arkasını doldurmasını biliyordu. Belki yaşasaydı, üretimin değişen biçimleri üzerine başka bir kavram da oluşacaktı kafasında. Bizim o yıllarda yücelttiğimiz kol emeğine dayalı üretimin başka yerlere evrildiğini, zihinsel emeğin, zihinsel üretimin ağır basmaya başladığını görecekti.

Gelelim Cemal'in dediği şeye; Harun gerçekten 68'deki ilk ve orta eğitim sistemine yıllık raporlara çok hakimdi. Neden hakimdi? Çünkü biz öğrenci örgütleri olarak eğitimle ilgili her konuyu aramızda araştırıyor, tartışıyorduk. Özellikle işgallerden sonra birlikte olduğumuz hocalarla, öğretmen üyeleri ile düzenlediğimiz ortak dayanışma kurullarında eğitim esas gündem maddemizdi. O yaz sonunda Ankara'da Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın (TÖS) düzenlediği Devrimci Eğitim Şurasına öğrenci örgütleri olarak katkımız çok büyük olmuştu.

Son olarak geçen günlerde Yaşar Kemal'i anma gününde anlattığım bir önemli tespitle bitireyim: Yürümek ve yürümenin zihinle olan bağlantıları...

Yaşar Ağabey çok yürürdü. Bir zamanlar, Basıncık'de de komşuyken, birkaç yürüyüşü birlikte yapmıştık. Ancak hep tek başına yürürdü elinde bastonla ve her şeyi, yazacaklarını vb. kafasında yürürken kurardı. Basıncık'den Florya Ormanı'na oradan da Yeşilköy'e gider, orada biraz oyalanır, tekrar geri dönerdi.

Yürümenin, beden sağlığının dışında günlük hayatımızdaki bir önemli işlevi de zihinsel üretimde yaratıcılığın yollarını açmasıdır bence. Tabii kişiye göre değişir. Harun'a bir de buradan bakmak gerekir bence. Onun yürüyüşleri de farklı anlamlara gelebilir... Giresun, Samsun ve İstanbul... Özel Okullara karşı Ankara'ya, Ortak Pazara karşı Kocaeli'ne, Tütün için Gerze'ye, sonra onlarca miting ve gösteri... Bunlarla biçimlenen bir kişilik ve düşünce tarzı.

İşte bana göre Harun buydu...

Çok teşekkür ederim.

Cemal Gökçe (İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı)

Çetin Uygur'la da tabii konuştum ama rahatsız olduğunu, kulağında ciddi bir denge probleminin olduğunu ve çok istediği halde gelemeyeceğini söyledi. Keşke gelebilseydi.

16 Şubat Kanlı Pazar olayı benim İstanbul'daki ilk eylemimdir. Öğretmenlik yapıyordum. Kayıtlara geçmesi açısından söylüyorum. Öğretmenler odasında arkadaşlarla tartıştık. Biz devrimci, ilerici kesimlendik. Muhafazakar öğretmenler de vardı okulda sayıları az da olsa. Sürekli tartışma olurdu öğretmenler odasında.

16 Şubat Pazar günü ülkemizin bağımsızlığı ile ilgili bir yürüyüş ve mitingin olacağını tartışıyoruz. Ben bu eyleme katılacağımı ifade ettim. Yaş olarak benden çok daha büyük olan bir arkadaş bana "gitme" dedi. Israrla gitme dedi. Ben de ısrarla gideceğimi söyledim. Fakat biraz acemilik olsa gerek ben konvoyla katılmadım, direk Taksim'e çıktım. Bekliyorum, yürüyüş konvoyu gelsin aralarına katılayım. Taksim Gezi Parkı'nın önünde bekliyoruz. Önde bekleyenlerin birçoğu benim gibi gösteriye katılmak için gelenler. Arka tarafımızda toplanan bir sürü insan durmadan önündekileri itiyor. Ben de bunların gösteriye katılmak için öne doğru gelmek istediklerini düşünüyorum. Zaten en ön sıralardaydık. Yürüyüş konvoyu geldi, aralarına katıldım ama bir anda ortalık karıştı. Sopalarla saldırılıyordu. Ayakkabımın teki kaldı orada. Tek ayakkabı ile ayağımın birini saklayarak ayakkabısız gittim eve.

Böyle bir anım var. 16 Şubat kanlı pazarı ve bana “gitme” diyen öğretmen arkadaşı hiç unutmadım. Pazartesi okula gittiğimde “ne oldu?” dedi. Gittim dedim. “Ben sana gitme demiştim” dedi. Sonradan anlaşıldı ki, anladım ki aynı kişi aynı zamanda Milli Türk Talebe Birliğinde ve bir camide toplanılıp karar alınmış olduğunu biliyor. Bugün herkes **“16 Şubat Kanlı Pazar”** saldırısının, anti-komünist çevreler tarafından örgütlendiğini biliyor. O zamanki polis kuvvetleriyle işbirliği içinde düzenlenen bir saldırdır. **“Bağımsızlık Yürüyüşü ve Mitingi”**, göstericiler tarafından konuşmalar yapılmadan dağıtılacağı önceden kararlaştırılmıştır. 2 insanımız yapılan toplu saldırıda yaşamını yitirdi, yüzlerce insan yaralandı. Bu notu ve yaşamışlığı aktarmak istedim.

Sayın Yaşar Yılmaz buyurun, söz sizin.

Yaşar Yılmaz

Şimdi müsaadenizle vakit dar, konuşacak çok arkadaşımız var. Benim yaşım ilerledi ama size anılar anlatmayacağım. Bu fotoğrafta bulunanlar, ben, Harun, Çetin ve Cumhuriyet Gazetesinden bir emekçi arkadaşımız. Anımsadığım kadarıyla 1969 olabilir, İzmit yolunda bir nokta olmalı. Dediğiniz gibi montaj sanayi yürüyüşü olabilir. Şimdi değerli arkadaşlar Harun’la hepinizin çok güzel anıları var. Çünkü güzel bir arkadaşımızdı, güzel bir insandı. Harun, benden biraz büyüktü, her zaman sevecendi. Ben bu tür dostlara çok şükür ki yaşamımda sahip

oldum. Örneğin Ruhi Su, örneğin Yılmaz Güney gibi ağabeylerim, dostlarım oldu. Bu andıklarım, Harun’la birlikte üç değerli insanımızı kanser nedeniyle yitirdik. Biraz sonra size 3-4 madde halinde önerilerde bulunacağım Harun’la ilgili. Ondan önce bir konuyu açıklamak isterim:

Ben ilk kez Boğaz “Köprüsü’ne Hayır” Kampanyasını 1968’de yürütmeye başladım İTÜ İnşaat Fakültesi Cemiyeti Başkanı olarak. 1969’da “Zap Suyuna Köprü” çalışmasına, Abdi İpekçi’nin kampanyamıza desteğiyle başladığımda bazı arkadaşlar başlattığım eyleme karşı çıktı. Bunun “popülist” bir eylem olduğunu, onun için yapmamam gerektiği konusunda eleştiriler aldım. Ama Harun (Aynı yurtta kalırdık) akşamları bana “Bu işi yapmak lazım” diyerek desteklerdi. Kendisi sağlık nedeniyle zaten oraya gelememi ama ben bu eylemin hayata geçmesinde Harun’un moral desteğini hep gördüm, bunu belirtmek isterim.

68 ruhunun günümüze yansması ve bu günkü gençliğe bu fikirlerin döllemesi bir anlamda bizim tarafımızdan eksik mi yapılıyor, ödevimizi tam yapmıyoruz mu gibi, bazen kendi kendime özeleştiri de bulunuyorum. Paris’teki Sarı Yelekliler, Gezi eylemleri aslında 68’in günümüze uyarlanması ve bundan sonra da eminim ki daha güzel şeyler olacaktır. Biz umutsuz olmayalım, aşağı yukarı 140 yıl önce başlayan, Vahâbî siyasi İslam’la modernleşmek isteyen toplumumuzun hesaplaşmasının önümüzdeki birkaç yıl içinde biteceğini umuyorum. Çünkü işin sonuna yaklaşıyoruz. Bizler daha cesur, gençlere daha iyi örnekler olmalıyız. Bu kendi kendine olmayacak. Her türlü demokratik mücadeleyi göze alarak hazır olmalıyız.

Harun’la, zaman zaman sohbet ettiğimizde mühendislikte dil sorununun önemini hep önemsemediğimizi anımsıyorum. Ben, onun ders notlarını çoğunlukla alırdım; aynı fakültede benden önce okuduğu için. Derslerimizde örneğin bir yol derslerinde, demiryolunda, Fransızca, “alignöman”,

“kurb”, “rötre” gibi deyimlerin neden Türkçeleştirilmediğini, Çinli, Japon mühendislerin kendi dillerinde mühendislik deyimleri kullandıklarını örnekledik. Fransızca alignöman yerine düz yol, kurb yerine dönemeç, rötre yerine kılcal çatlak denmediğini konuşurduk? O günkü genç, 20’li yaşlarda insanlar olarak bunun bir kültür emperyalizminin sonucu olduğunun farkındaydık. Ama bugün bize düşen, odamıza düşen ödev bu tür sözcüklerin Türkçeleştirilmesine öncülük etmektir. Bunu bizden başkası yapamaz. Ben Anadolu Antik Tiyatroları yapılarıyla ilgili inceleme çalışmamı yaparken bu konuda Latince, Eski Grekçeden gelen birçok sözcük yerine Türkçe sözcükler üretmeye çalıştım. Bazı sözcüklerin yerleşmeye başladığını görüyorum. Ama mühendislikte dil sorununu henüz çözmemiş değiliz. Örneğin, Taksim’e bizim vergilerimizle, Taksim-Kabataş arasına bir mühendislik yapısı yapılıyor. Cahil insanlar, yöneticiler buna fünükül adı koyuyor. Macaristan’da aynı yapı Türkiye’den yaklaşık 100 yıl önce yapılmış - Budapeşte’de. Dikkat ettim Macarlar kendi dilinde bir ad koymuş, fünükül koymamış. Troçki’nin dediği gibi epigon karakterler sessiz kalıyor ve bu konuda tavrını koymuyor. Lütfen biz bazı konularda oda olarak mühendis bireyler olarak yetkili olduğumuz kurumlarda ve mühendislik alanlarında bu dil sorununa dikkat edelim, özen gösterelim.

Benim bıraksanız tabii ki çok uzun bu konuda söyleyeceklerim var ama kısa keseceğim. En fazla 5 dakika içinde özetleyeceğim. Şimdi önerim, somut önerim şu:

Bir, İstanbul Belediyesi, İzmir Belediyesi, Ankara Belediyesi, Adana Belediyesi, Antalya Belediyesi benzeri daha demokrat yapılı belediyelerle görüşerek bazı otobüs duraklarına Harun Karadeniz adının verilmesini sağlamalıyız. Gayret etmeliyiz.

İki: Bir parka Harun Karadeniz adı verilmesi ve içine özellikle tek kollu olarak Harun’un bir yontusunun dikilmesine yine öncülük etmeliyiz. “Taksim-Kabataş Fünüküleri” adının yerine “Harun Karadeniz Vargeli” diye teklif etmeliyiz belediyeye ve zorlamalıyız. Buna gücümüz yeter. Yeter ki biraz daha gayret, biraz daha örgütlü hareket edelim. Bizim, sadece Harun’la değil, örneğin Ruhi Su adının da birkaç parka adının verilmesini de önermemiz iyi olur. Çünkü o da kanserden ve geç tedavi edilmekten dolayı hayatını kaybetti, aynen Harun gibi.

Bildiğiniz gibi ikinci büyük savaşta, Faşizmi ezerek Sovyet Ordularının Berlin’e hızla girmesinden ABD çok korktu. Birkaç ay içinde, 1946’dan başlayarak Sovyetlere sınır ülkelerde anti-komünist örgütlenmesine hız verdi. Sınırdış olan Türkiye’de komünizmle mücadele derneklerini kurup fi-

İTÜ Öğrencileri yürüyüşünde

Taksim’de düzenlenen eylemde konuşma yaparken

nanse etti. Bu örgütlerin işlevi aslında komünizmle mücadeleden çok demokrat, antiemperyalist olan her aydına karşı hareket etmektir. Harun’a tedavi için yurt dışına çıkışını engelleyerek pasaport vermeyenler bunlardı. Ruhi Su’yu engelleyenler bunlardı. NATO’nun sivil kanadı yoluyla CIA’nin Türkiye’ye gelip en küçük kılcal damarlarımıza kadar, kaymakamlıktan sivil savunma kuruluşlarına kadar örgütlenerek, Fetoculardan Mehmet Şevket Eyyi’ye kadar kanlı pazarlarda polis desteğinde saldırılarını yaşadık. Bu bağlamda, Harun’la, NATO’ya hayır kampanyamızı hatırlayın. Boşuna değildi. Normal bir milliyetçi tam bağımsızlığı savunur. Bunlar savunmuyor. Normal bir milliyetçi, yerli sanayi savunur; bunlar savunmuyor. Normal bir milliyetçi anti-emperyalist olur bunlar değil. Bugüne kadar sola saldıranlarda milliyetçilik görmedik. Bunlar milliyetçi filan değil, gerçek milliyetçi değiller. CIA’nin örgütlediği her dönem eli bıçaklı insanlar o kılıf altındalar. CIA’nin örgütlediği ve NATO yoluyla içimizdeki uzantılarıydı. Harun, Ruhi Su, bir anlamda Yılmaz Güney olmak üzere birçok aydınımız gerici güruhun baskısını gördü.

Ben üçüncü olarak, önümüzdeki dönemlerde mühendislikte dil sorununu en başarılı, duru Türkçeyle uygulanmış projelerden birine Odamız tarafında Harun Karadeniz ödüllерinin verilmesini de ayrıca teklif ediyorum. Teşekkür ederim dinlediğiniz için.

Cemal Gökçe (İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı)

Harun Karadeniz çok özellikli bir insandır. Notlarımda var, söylemek durumundayım.

Diyor ki: Eğer biz beyinin elektronik analizini yapabilirsek, beyinde her biri bir başka bilginin yansıması olan hücre bağlantılarını da istediğimiz gibi değiştirebiliriz.

1- Beyin hücre bağlantılarının anlamı.

2- Beynin her hücresinin yeni etkiyi nasıl karşılayacağı.

3- Beyinde istenen sentezi oluşturacak olan etki. Bir elektronik beyin ile bütünlenen insan beyine, yükseköğrenime kadar öğrendiği bilgileri 5 dakika veya daha kısa sürede vermek mümkün olabilir. Değerli meslektaşlarım, bugün bunlar söylenebilir ama 1968 yıllarında söylemek çok kolay değil. Dolayısıyla Harun'un özelliği de işte buradadır.

Sayın Süleyman Balkan burada. Bir kişiyi daha söyleyeyim:

Osman Saffet Arolat; Onun da sizlere selamları, sevgileri var. Rahatsız, gelemedi. Aynı zamanda Harun'un bacanağı. Ben Harun'un kızıyla da konuştum Gülçin'le. Çok memnun oldu. Sizlere selamlarını, sevgilerini ilettili. Fakat gelebilme şansının olmadığını ilettili. Bunu da paylaşmış olayım sizlerle. Buyurun sayın Balkan.

Süleyman Balkan

Değerli arkadaşlarım, değerli inşaat mühendisleri, değerli konuklar, değerli dostlarım; merhaba. Bu toplantıyı düzenleyen İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı Cemal Gökçe'ye, gençlere ve İstanbul Şubesi Başkanlığına teşekkür ederim. Çünkü bu anmaları ben çok önemli görüyorum arkadaşlar. Geçmişinizi unuttuğunuz zaman, bugünü de kaybedersiniz, gelecek hakkındaki perspektifini de kaybedersiniz.

Şimdi Harun benim çok yakın bir arkada-

şım. Bu açıdan kısaca anlatmak istiyorum, arkadaşlar çok güzel şeyler anlattılar ama ben de size farklı olan ama Harun'u daha iyi anlamana yardımcı olabileceğini inandığım şeyleri anlatmak istiyorum.

Harun bir defa az yapılan ve zor fark edilen, Fahri'nin çok güzel bir şekilde ifade ettiği gibi bu işleri düşündü, tasarladı ve yaptı. Harun ne yaptı? Harun'un en önemli özelliği hayatımız hakkında sadece fikirlerini söyleyen ve anlatan biri olmadı. Yaşanacak, Türkiye'de yaşanacak hayatı daha uygar, daha özgür, daha mutlu nasıl olabileceğini ifade edebilecek, düşüncelerini kitlelere organize edilmiş kitlesel eylemlerle anlatmayı, hissettirmeyi başardı ve bunu hep beraber başardık, bunu paylaştı. Böylece binlerce mühendisin, bilim, teknoloji temelli olarak mesleklerinde ilerlemeleri için, demokrasiyi savunmaları için, onlarla birlikte tarihe mal olmuş eylemlerin öncüsü oldu. Ama bakın burada Harun'la beraber ortaya koyduğumuz düşünceleri bazı arkadaşlarımız el kaldırıyorlar. Paylaşanlar var mı diyor. Var işte, ölmedik, yaşıyoruz, ayaktaız.

Değerli arkadaşlar, şimdi böyle konuşmalarda uzun konuşmak benim huyum değil ama konuşabiliyor. Ben kısa keseceğim ve iki bölümde anlatacağım. Harun yaptığı unutulmaz çalışmaları toplantının başlığı olan bilim, teknoloji, mesleğimiz ve demokrasi mücadelesi bağlamında kısaca dile getirmek istiyorum. Harun bilim-teknolojinin insanları hızla pratik ve teori bütünlüğü içinde dikkat, bilim değil teknolojiyi, bilimi, pratik ve teori bütünlüğü içinde aktarılması anlamında eğitimin önemini her an her yerde dile getirmiş ve yazmıştır. Hepiniz hatırlarsınız, bu benim geliştirdiğim, Harun'la paylaştığım "baba bana bal al Ali" diye başlayan alfabe eleştirisi ile başlamıştı. Böylelikle önemli olan konu şuydu arkadaşlar bizim burada birbirimizle konuşmamız, birbirimizi

İTÜ Öğrencileri yürüyüşünde

sevmemiz, birbirimizi anmamızın hiçbir anlamı yok. Önemli olan bizi 80 milyonun kaç milyonu anlıyor, kaç kişiye biz mesajımızı iletebiliyoruz? Kaç kişiyi temsil ediyoruz? Kaç kişi bizimle aynı frekansta, aynı gözle, aynı yere baktığında aynı şeyleri görüyor?

Şimdi Harun Karadeniz yapılan eğitimi eleştiren ve nasıl olması gerektiğini öğreten çok bilinen ama az okunan arkadaşlar. Bakın bir defa günahlarımızı dile getirmemiz lazım. Harun Karadeniz yazdı, iyi. Eğitim Üretim İçindir kitabını alıp 5 tane, 10 tane dağıtan kaç kişi var? Bakın dağıtma-mız lazım arkadaşlar; bayrağın bayraktarlığını dağıtmamız lazım.

Şimdi değerli arkadaşlar Eğitim Üretim İçindir kitabı ile çok önemli bir eser ortaya koymuştur. Yani önemli olan dikili taşı koymuştur Harun. Şimdi burada biz çok önemli bir şey yapıyoruz arkadaşlar. Bakın ben İdris Küçükömer konusunda da çalışıyorum. İstiyoruz ki böyle her şeyi yapsın. Yok baba böyle bir şey. Einstein ne demiş? $E=mc^2$. Bitti, sonra atom bombasıyla ne ilgisi var? Hiç alakası yok. Atom bombasının babası kim? Einstein. Halbuki Manhattan Projesi ile yapıldığını biliyorsunuz. 2 bin mühendisle, yani bin tane de ayrıca bilim adamının bu projede olduğunu biliyoruz. Einstein bunların sadece danışmanlarından biri. Ama önemli olan bayrağı kim dikeyor?

Eğitim Üretim İçindir. Şu anda Osman Arolat 2 defa makalesini yazdı sanayiciler; şu anda ciddi ciddi tartışıyorlar. Arkadaşlar genç işsizliğin en büyük problemi cahillik. Yani genç istihdam etmek istiyorlar hem mesleki olarak, hem teknik olarak, hem kültür olarak. Şu andaki kadrolar çok yetersiz bir şekilde çalışıyorlar. Bu kitap çok basit, çok yalın olabilir ama önemli olan bu dikilitaş var. Ne var şimdi Sultanahmet Meydanı, Dikilitaş var. Olmuş da ne olmuş arkadaşlar? Anlatın bana. Dikilitaş böyle bir şeydir. Dikersin, ondan sonra herkes ona göre vaziyet alır. Harun bunu yaptı. Kitap çok basit. 84 sayfa ama üstüne yani bunun ikincisini, üçüncüsü versiyonunu biraz sonra anlatacağım. Neyse 50 yıl sonra işsizlik ve genç işsizlik konusunda Harun'un kitabı şu anda yine tartışılıyor. Yani, ismiyle Eğitim Üretim İçindir diyor Sanayi Odaları Başkanı.

Değerli arkadaşlar, demokrasinin ancak bağımsız bir ülkede yaşayabileceğini düşünen Harun, bağımsız Türkiye idealini bir antiemperyalist slogan olmaktan ziyade bir eylem alanı olarak görmüştür. Bu çok önemlidir. Yani şimdi 68 içinde birçok arkadaşımız vardı. İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de ama Harun'u farklı kılan şey, bu halk bağlamında geniş çerçevede içerisindeki derin ama pratik sonuç doğuran şeylerdir. Harun'un yaptığı bütün işler sonuçlanmıştır, bir şekilde sonuçlanmıştır ve dikkat edersek çoğu da başarıyla sonuçlanmıştır. İTÜ Öğrenci Birliğine seçilir seçilmez

ilk iş olarak NATO'ya Hayır kampanyasını bir hafta boyunca İstanbul ili boyunca bütün öğrenci örgütleriyle beraber organize etti. Herkes gönüllü olarak katıldı. Çok başarılı oldu bu kampanya. Dikkatinizi çekerim değerli arkadaşlar, 50 yıl boyunca böyle bir kampanya hiç yapılmadı. Demokrasi için, bağımsız Türkiye ve bunun için milli sanayi konusunda Harun çok çalışmıştır. Montaj sanayiye karşı olan ve milli sanayiye destekleyen eylemlerini somut olarak 68 sonbaharında Montaj Sanayine Hayır Haftasını düzenleyen 47 öğrenci örgütü ile -Fahri de vardı, birçok arkadaşımız da vardı, Selçuk kardeşim de vardı hep beraber. Onlar ortak, biz pazar dedik. Onlar ortak oldular, pazar oldular. Ondan sonra da ağlıyorlar ama biz hep kenarda kaldık. Yani öngörüye dikkatinizi çekiyorum. 68 yılında 26 yaşındaki bir adam neticede arkadaşlar. Yani şu anda benim oğullarım 46 yaşında, 50 yaşında. Ben bu feraseti göremiyorum. Bakın göremiyorum.

"Mühendis kim için, ne için çalıştığını bilerek emekçi halkın yararına üretim yapma olanaklarını yaratılmalıdır" sözünü bir daha dile getirerek meslek konusunda konuşmacıları tekrar etmeden Harun'un meslek hayatına ve meslek örgütlerine önem verdiğini dile getirmek istiyorum. Ama tekrarlara geçmemek için geçiyorum.

Değerli arkadaşlar, halkın ekonomik demokrasi mücadelesinde Harun'un bir mitingini anlatmadan olmaz. Sinop Gerze ilçesinde tütün üreticileri fiyatlardan hiç memnun değillerdi. Tütün işi zahmetli ve çok yorucu bir üretim, halen de öyle. Ama artık tütün azaldı. Çalıştıkça köylülerin borçları artıyor. Çünkü tütün fiyatları çok düşük ama sigara fiyatları sürekli zamlanıyor. Mitingden önce Gerze'de bir yürüyüş yapılıyor. Biz de ona katıldık Harun'la beraber, engelleme yapılmak istendi ama hepsi atlatıldı. Oldukça kalabalık bir katılımcı var, ilk tütün mitingi Karadeniz bölgesinde. Harun kürsüye çıktı, elinde bir paket sigara Bafra; Bafra'yı şöyle bir yırttı arkadaşlar. Tütünü de aldı bir savurdu insanların üzerine. "İşte bakın sizin tütününüz. Bu sizin tütününüz değil mi?" dedi. Ortalık bir karıştı arkadaşlar bir anda. Şimdi bakın 26 yaşında bir adam bu ya, 26 hepsi bu kadar 26. Tütünü attı insanların üzerin ve "bu sizin değil mi?" dedi. Evet dediler. Peki, 1 kilo tütün kaç lira? Herkes bağırdı. Peki, bir kilo sigara kaç para? Millet önce bir hesaplayamadı tabii paketi biliyor; hesapladılar filan. Nerede adalet dedi. Hani sosyal adalet, nerede? Harun o şekilde halkın problemlerini de dile getiren bir insandı ve çok başarılıydı. Demokrasinin temeli olan sosyal adaletin nerede olduğu, nasıl ulaşacaklarını insanlara o soruyordu.

Değerli arkadaşlar, dostlar, mühendisler; Harun arkadaşşımla beraber bizzat katıldığım olayları

15 Ağustos 1975, cenazesi

saatlerce anlatabilirim size. Ancak anma programı akışı içinde zamana saygılı olmak lazım. 1966 yılı. Üniversite sınavları olmuş. İşte ben de hayatımın hayaline kavuşmuşum, İTÜ'ye öğrenci olmuşum, kayıt yaptırmış. Ders çalışıyoruz Gümüşsuyu'nda kasım ayında. Birdenbire çalıştığımız saat sekiz falan akşamüzeri; kapı tekmelendi, içeri uzun sopalı adamlar girdiler. Önüne gelene, çalışanlara basıyorlar sopayı. Sopayı vurdukları adam kan içinde. Derken ben sporcu ve judocu olduğum için masanın üstüne zıpladım, kaçındım. Fakat arkadaşlarımdan kan akıyordu. Birdenbire kapıdan bir ses geldi, bize saldıranları geri çağırdılar, biz de onların arkasından koştuk. Gümüşsuyu yurt binasının kapısının önünde yüzlerce insan gördüm. Meğerse yurdumuz basılmış. Harun nerede, Harun nerede dediler. İşte Harun'u polis aldı derken ben Harun'la ilk defa orada tanıştım. Birisi bu.

İkincisi Taksim'e doğru Harun'la yürüyoruz. Kenarda bir adam tezgâh açmış, üzerinde eskiler satıyor. Çok eski püskü bir gözlük aldı. Bir tane de tarak aldı. Ne yapacak bakıyorum. Merak ediyorum ne olacak bu işin sonu? Devam ediyoruz, Galatasaray Postanesine geldik, içeriye girdi. Bir tane kutu aldı. Gözlükle tarağı koydu kutuya ve o zaman petrol meselesi tartışılıyor. Petrolle ilgili Devlet Bakanına bir tane gözlük, bir tane tarak gönderiyorum dedi. Gazeteci arkadaşlara da haber verdi, ortalık karıştı. Şimdi arkadaşlar bakın politikleştirme dediğimiz, yani eylemin ne kadar yaratıcı ne kadar yalın olabildiğini ama tabii bu Harun için olduğunu görüyoruz ve konunun sonunda da tekrar ikinci bir hikâye: Taksim Meydanındayız. Harun elinde megafonla bağırıyor, konuşuyoruz işte. Bağımsız Türkiye diye bağırıyoruz. Harun birdenbire ilerledi ve benim yanımdaki yaşlı bir amcaya megafonu tuttu. Biz bağımsız Türkiye diye bağırıyoruz. Adam ne diye bağırıyor biliyor musun? Bakımsız Türkiye.

Değerli dostlar; Türkiye'mizin hem bakımlı hem bağımsız olacağına, bilim ve teknolojide dünyanın Türkiye'si olacağına inancımı belirtmek istiyorum. Hepimiz de inanıyoruz buna. Dolayısı ile bu konuda vatansever olarak düşünen, mühendis olarak, devrimci olarak, örnek bir aile babası olarak Harun Karadeniz'i halkımızın kalbinde hep yaşayacağına, hep onu hatırlayacağımıza ina-

İTÜÖB'nin öğrenci liderlerinin (Sağdan sola Hasan Yalçın, Harun Karadeniz, iki arkadaşımız ve Çetin Uygur) Bedri beyi, 1968 üniversite işgalleri sırasında evinde ziyareti

nıyorum. Teşekkür ediyorum.

Değerli dostlar, kısaca bir şey daha söylemek istiyorum. Şimdi Harun'un Eğitim Üretim içindir çalışmasında ben de kısmen katılmışım. Ben bu konuda çalışmalarına devam ediyorum arkadaşlar. Teknolojiyi anlatan kitabımı inşallah Fahri de destekleyecek. Burada gençlere teknolojinin ne olduğunu, teknolojiyle nasıl ilerleyeceklerini anlatıyorum Teknolojinin Yıldızları kitabı ile. İkinci bir kitap daha hazırlıyorum arkadaşlar. O da geleceğin tarihi. Yani bu bilgi meselesini, yapay zekayı ve dünyada olup bitenleri anlatan teknolojik savaşın kitabı olacak ve orada da teknoloji, yeni bilgilerin üretilmesini sağlıyor.

Cemal Gökçe (İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı)

Sayın Necmettin Erbakan bir dönem iktidar ortağı bir dönem de başbakan oldu. Hatırlarsınız **“ağır sanayi, makine yapan sanayi”** deyip durdu. Oysa değerli arkadaşlarım bu sözü 1968’li yıllarda Harun Karadeniz şöyle ifade ediyor. Bugünlerle yarınlara arasındaki bağları kopardılar dememin nedeni bu anlayıştı. **“Size kazak üreten makinenin işlevi hafif sanayi, ama makine yapan makine ise ağır sanayi, Türkiye’nin ağır sanayiye ihtiyacı var”** sözü 68 yılı öğrenci hareketlerinin ve başta da Harun Karadeniz’in sözüdür, bunu hatırlatmak istedim.

Mete Akalın

Sevgili arkadaşlar, burada aslında başka anıları anlatacaktım parça parça, ama çok dağınık olacak, çok fazla vaktinizi almayayım, ama küçük bir ayıbımdan da söz edeyim. Kaç yıl önce eşi Sevgili Hülya’yı, Fahri Aral’ı, Osman Arolat’ı, Şükran Soner’i toplayarak yeniden Harun’un kitaplarını topluca bir arada basalım ve buna biz sınıf arkadaşları da dahil olmak üzere onu tanıyanların anılarını da ekleyerek bir koca kitap haline getirelim diye konuşmuştuk, ama bir türlü bunu sağlayamadım. O biraz da benim hatam oldu, Ama bu kitabı mutlaka hazırlayacağız.

Buna gençlerin de gereksinmesi var bence.

Ben sözü fazla uzatmayayım, anılarıma biraz ortallardan başlayayım:

Türkiye İşçi Partisinin örgütlenmesi için 1965 Temmuzunda Samsun’a staja dört arkadaşla gittik, hem staj yapıp hem de hafta sonları TİP’in 65 seçimlerine hazırlık örgütlenmesinde çalışmak üzere. O zaman sosyalizme ve özellikle TİP’e biraz uzak duruyordu Harun. Harun’dan kaçıyoruz. Gündüz DSİ’de beraber staj yapıp akşamları birer birer kaçıp TİP İl başkanı Sulhi Kutucu’nun evinde toplanıyorduk iki aylık staj boyunca. Bir gün dayanamadı Harun, “Yahu nereye gidiyorsunuz siz? Kayboluyorsunuz akşam birer birer?” diye sordu. Dayanamadım, “Harun” dedim “Bak biz buraya aynı zamanda, TİP örgütlenmesi için, 65 seçimlerine yardımcı olalım diye geldik stajın yanı sıra.” “Ne olacaktı ki? Olsun. Bunu neden sakladınız benden?” filan dedi. Özel Okullar konusunda TİP’in katkısı olabileceğini söyledi. Ama ne yazık ki TİP’in tek senatörü (diğeri Esat Çağa daha önce ayrılmıştı) Niyazi Ağırnaslı da ayrılmıştı partiden.

Neyse, o dönem yani 1965 yazında akşamları uzun uzun tartıştık. Ondan sonra stajdan döndük,

Lise arkadaşlarıyla Samsun'da

bir gün Harun'a rastladım ekim ayı, sınav döneminde "Haklıymışsın" dedi bana, Tartıştığımız bir-iki kitabı okumuş. Gerçek bir yurtsever, gerçek bir örgütçüydü, ama ondan sonra sosyalizmi benimseyerek öyle bir yol aldı ki tut tutabilirsen. Hepimizi, herkesi geride bırakarak yürüdü...

Her yıl 15 Ağustosta mezarı başında anıyoruz Harun'u. Ben 14Ağustos 2015 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nde çıkan bir yazımı, aktarayım size:

İTÜ İnşaat Fakültesinde öğrenime aynı sınıfta, 1962 Ekim'de başladık. Özellikle üç boyutlu düşünme yetisine dayanan tasarı geometri dersinde çok çok başarılıydı. Topografya kampında posta başı olarak görev alıyor, tüm hocaların sevdiği öğrenci olarak sınıfta ön plana çıkıyordu. Onu örgütçülüğünü daha da geliştirecek bir göreve seçtik elbirliğiyle, inşaat fakültesi talebe cemiyeti başkanı yaptık. Bu üçüncü sınıfta, özellikle sınıfımızın neredeyse üçte birinin bir ders yılı kaybettiği dönemde oldu. Kitapsız eğitim yıllarıydı, kitap yoktu doğru dürüst. Bir-iki tane İngilizce kitabı almak durumunda kalıyorduk. Harun, önce notları derleyip düzenleyip, onları teksirle kitap haline getirerek öğren-

cilere dağıtılması için başarılı çalışmalar yapıyordu. Öğrencilere burs verilmesi konusunda da dekanlık yetkiyi talebe cemiyetine vermişti. Başvuran öğrencilerin durumlarını yönetim kurulumunda iş bölümü yaparak müfettiş titizliğiyle inceliyor ve ona göre burs veriyordu. Özel okullar savaşımında da elbette belirtildiği gibi burada ön plana geçen o oldu, çünkü canı yanmıştı. Onun da pek çok arkadaşımız gibi yıl kaybetmesine neden olan hoca, özel üniversitede de fizik dersi veriyordu Işık Özel Üniversitesi'nde. Oradaki sınavda ise, ortaokul düzeyinde sorular sorduğunu Harun belgelerle ortaya çıkarttı. Gitti oradaki sınav sorularını aldı ve bu farkı göz önüne serdi. Bu olay onu özel okullar konusunda daha da hassas yaptı. Özel okullar sorunuyla örgütlü uğraşısı ve daha sonra düzenlenmesinde başını çektiği "özel okullar devletleştirilmelidir" yürüyüşü kamuoyunda büyük yankı buldu ve kapatılma sürecine girişi yarattı.

Bir yandan da köy okullarına yardım kampanyasının ve Zap'a köprü örgütlenmesinin içinde yer alıyordu. Bu etkinlikler onu ülke bağımsızlığı, insanca kalkınması ve halkın mutluluğu yolunda mücadeleye hazırladı. Daha sonra eğitim reformu istekleriyle başlayan eylemler üniversite işgallerine, ABD'nin 6.filosunu protesto olaylarına kadar uzandı. Bu etkinliklerde başı çeken isimlerden biri de elbette oydu. Bu arada İTÜ Öğrenci Birliği başkanlığına da seçilmişti Hasan Yalçın'dan sonra, 1967'den sonra. 1967'de onun kaldığı İTÜ Gümüşsuyu yurduna yapılan saldırının daha beteri, 17 Temmuz 1968'de polisler tarafından düzenlendi. O sırada yurttan ziyaretçi olarak bulunan ve benim Vefa Lisesinden sınıf arkadaşım olan Vedat Demircioğlu'nun yurdun penceresinden atılarak komaya sokulması ve 24 Temmuz'da ölümü çok etkilemişti Harun'u. Antiemperyalist mücadeleyi salt gençlik hareketi olarak yürütmek yerine, öğrenci eylemlerini, canlanan işçi ve köylü direnişleriyle, yani gerçek sahibi emekçilerle kaynaştırmak gereğini görüyordu. O artık elinde sigara paketiyle tütün soygununu anlattığı Gerze tütün mitinginde ya da işçi birliklerini oluşturma çalışmaları içinde Kartal'da, emekçi mahallelerinde yer alıyordu. (Hâlâ yaşıyor onun kurduğu Kartal İşçi Birliği, oradan arkadaşlar da keşke gelebilseydi). Kavel grevinde

Haliç'teki diğer fabrikalarda oluşan grevlerde onu görmek mümkündü, her yere koşturuyordu. Keşke o dönemde gereksiz ayrışmalar olmasa ve "Deniz-Harun" sentezi sağlanabilseydi diye hep düşünürüm.

12 Mart faşizminin koşulları nedeniyle oluşan baskılar ve hapisliklerden sonra ortam biraz yatışınca mezun oldu. Ama ilerleyen hastalığına karşı tedavisi için yurtdışına gönderilmiyordu hâlâ. Doktor raporlarının kopyaları hâlâ bende duruyor. Burada İzzettin Ağabey'den de saygıyla söz etmem gerek. Yurtdışına çıkışı için İzzettin Silier ağabeyimizin de çok büyük katkıları, zorlamaları oldu. Ama artık tabii güç bela aldığı pasaportla yurtdışına çıkma olanağı bulduğunda amansız hastalık sağaltılamayacak noktaya gelmişti.

İngiltere dönüşünde, kesilen kolunun yerine takılan yapay kolun nasıl işlevsel olduğunu neşeyle anlatıyor, bu cesareti karşısında bize belli etmeden gözyaşlarımızı içimize akıtmak düşünüyordu. (Ben 1965 yılında onun sağ kolunda, özellikle dirsek bölgesinde oluşan yangından şikâyetçi olduğunu ve sık sık üfleterek rahatlamaya çalıştığını hatırlıyorum. Taşkışla'nın üst katındaki bir odada arada bir gelen bir doktor ve bir hemşireden oluşan medikososyal (!) biriminin varlığını da bu vesileyle öğrenmiştik. Onların çözüm bulamayıp sevk ettikleri hastane de derde deva olamamıştı.)

"Mühendis kim için ve ne için çalıştığını bilerek emekçi halkın yararına üretim yapma olanaklarını yaratmalıdır." diyordu 1967-68 Arı Yıllığı'nda. Ama kendi bu olanağı bulamadı. 15 Ağustos 1975 günü hiç unutulmayacak anılarını bırakarak sonsuzluğa göçtü.

Onun unutmadığımız, hep sık sık tekrarlayacağımız, 1967-68 Arı Yıllığı'nda yer alan sözü sürekli aklımızda olmalı:

"Mühendis kim için ve ne için çalıştığını bilerek emekçi halkın yararına üretim yapma olanaklarını yaratmalıdır"

Ama kendi bu olanağı bulamadı. 15 Ağustos 1975 günü hiç unutulmayacak anılarını bırakarak sonsuzluğa göçtü.

Kitapları:

- Özel Yüksek Okullar ve Ardındaki Oyun (Kolektif çalışma)
- 6. Filo, eklediğin Ekonomik Düzen YABANCI SERMAYE-ORTAK PAZAR-MONTAJ SANAYİİ Yurdumuzdan Kovulacaktır (Kolektif çalışma)
- Türküler Yalan Söylüyor
- Yerimizi Bilelim
- "Gençliği Ülke Sorunlarıyla İlgilenmeyen Bir Ulusun Sonu Gelmiş Demektir" (İTÜ Öğrenci Birliği 22. Dönem Çalışma Raporu)
- Eğitim Üretim İçindir
- Kapitalsiz Kapitalistler
- Olaylı Yıllar ve Gençlik
- Yaşamımdan Acı Dilimler

Belki söyleyecek başka şeyler de var, ama çok uzattık süreyi. Çok teşekkür ediyorum katılıminız için, sağ olun.

Lise arkadaşlarıyla Samsun'da

Cemal Gökçe (İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı)

1960-70 yılları özgürlüklerin geliştiği ve planlı ekonomiye geçiş yıllarıdır. Bu dönem **Yüksek Planlama Teşkilatı** kurulmuştur. Türkiye planlı kalkınma dönemine geçmişti. Birinci ve ikinci kalkınma planları yayınlanmıştı. Harun Karadeniz aynı zamanda kalkınma planlarını da incelemiş. Örneğin, 68 kalkınma planına yönelik olarak şunu söylüyor. **"Kalkınma planları bizim eğitim müfredatlarından ve eğitim programlarından çok daha yeterli ve ilericidir"** diyor. Bu tespit de doğrudur. Nedeni de şu: Kalkınma planını hazırlayanlar, Yüksek Planlama Teşkilatının içerisinde bulunan yetkin ve yetişkin insanlardır. Dönemin iktidarı liyakati yüksek olan bu uzmanları aşamadı. Kalkınma planlarının hazırlanmasında bu uzmanların katkısı oldukça fazla olmuştur. Fakat kalkınma planları uygulama alanı bulamadı. Harun Karadeniz bu nedenle, **"bizim kalkınma planlarımızın eğitim programlarından çok daha önemli, çok daha ileri" olduğunu söylüyor.** Dönemin Başbakanı da bu kalkınma planlarıyla ilgili olarak, hatta Yüksek Planlama Teşkilatıyla ilgili olarak demişti ki, **"bize plan değil pilav lazım"**. Bugün de Türkiye plansızlıkla karşı karşıyadır.

Selçuk Esen arkadaşım beni bağışla. İstanbul Teknik Üniversitesinde yemek boykotuna katılmış olan arkadaşlarımız okuldan uzaklaştırıldılar. Böyle bir zulüm olabilir mi? Bu konuyla ilgili bir bilgilendirme yapılacaktır.

Cem Bülbul

Merhaba, ben Cem, aslında İTÜ Elektrik Mühendisliği 2019 mezunuyum ve İTÜ'lüler Birliği Mezunlar Derneğindeyim aynı zamanda. Şu an boykotu yapan arkadaşlar da burada. Boykot öğrencilerin aslında geçinememesi sebebiyle başladı ve okulun ortasında bir boykot masası kuruldu. Bu boykot masası ilk önce güvenliğin tacizleriyle karşılaştı, bir arkadaşımızı güvenlik darp edip küfürler etti. Daha sonra bu video yayılınca bütün öğrenciler toplanarak bunu protesto ettiler. Okulun ortasında merkezi derslik binası var orada. Bu merkezi derslik binasındaki protestodan sonra da okul uzaklaştırma ve kınama cezaları verdi 15 öğrenciye.

Bu öğrenci arkadaşlarımız aslında gayet demokratik bir şekilde protestolarını yaptılar. Fakat rektörlük tamamen iktidar yanlısı bir tavır takınarak ve aynı şekilde tepki vererek zor aygıtını öğrencilere kullandılar. İki mezun arkadaşım ve ben dahil okula giremez olduk. Şu an okula alınmıyoruz, aslında mezunuz mezun kartımız da var, fakat iki kişi okula giremiyoruz. Diğer uzaklaştırma alan arkadaşlar 7 tane öğrenci, bunlardan 5 tanesi mahkemeye başvurarak yürütmeyi durdurma kararı çıktı okula girebiliyorlar ve boykota devam ediyorlar. İki arkadaşımız da şu an hâlâ okula giremiyor, çünkü mahkemesi sürüyor ve yürütmeyi durdurma da çıkmadı.

Burada aslında Harun Karadeniz'den de azıcık bahsetmek isterim. Biz okula girdiğimiz zaman ben 2013 girişliyim, tam giriş sonrası girdim. Biz girdiğimiz zaman zaten Harun Karadeniz'le karşılaştık okulda. Harun Karadeniz'in bıraktığı gelenekle karşılaştık. Fakat OHAL'den sonra artan baskılar sebebiyle öğrencilere her fırsatta uzaklaştırma veren yönetim, maalesef bizi sindirmeye ve Harun Karadeniz ve Harun Karadeniz yoldaşlarının ismini bu okuldan silmeye, bunun yerine

Süleyman Demirel ve benzerlerini İTÜ'nün figürü olarak kullanmaya çalışıyor. Fakat biz buna öğrenciler olarak izin vermiyoruz, mezunlar olarak da öğrencileri destekliyoruz şu andan itibaren.

Dolayısıyla sizden de bu öğrencilerle ilgili İTÜ'lüler Birliği İstanbul Şubesi olarak, daha doğrusu İTÜ'lüler Birliği olarak yapıyoruz, ama şu an İstanbul Şubesinden Barbaros ağabey var kendisi şube başkanımız. Biz bir dilekçe hazırladık mezunların imzalayacağı, eğer İTÜ mezunu varsa burada –ki, vardır tahmin ediyorum- birçoğu da imzaladı benim tanıdığım Selçuk ağabey de dahil olmak üzere. İmzalarsanız seviniriz. Biz arkada şu an dilekçelerimiz var, İTÜ mezunu olanları biraz gezdirip dilekçeyi imzalamanızı bekliyoruz.

Bunun dışında da, biz Perspektif diye bir dergi çıkartıyoruz. Bu Perspektif Dergisinin de arka kapağında her zaman İTÜ'lü figürler oluyor. Daha önce Harun Karadeniz'i de koyduk tabii ki, şimdiki çıkacak dergimize de Teoman Öztürk'ü koyacağız. Yani bu İTÜ'nün şu anki yönetiminin dayattığı Süleyman Demirel ve benzerlerini önümüze koyup İTÜ'lü... Evet, Turgut Özal, Erbakan gibi figürleri önümüze koymalarına rağmen, biz Teoman Öztürk'ü, Harun Karadeniz'i ve Mustafa İnan'ı önümüze figür olarak koyduğumuzu belirtmek isterim.

Hiçbirini unutmadım ve biz bunları aslında önümüze figür olarak koyup, bu şekilde de öğrencilere göstermeye çalışıyoruz elimizden geldiğince.

Teşekkür ediyorum dinlediğiniz için, dilekçemiz arkada onu dolaştıracakız.

Selçuk Esen

Merhaba dostlarım, sevgili arkadaşlarım; gerçekten bugün neresinden başlayacağımı bilemediğim bir konuşma yapmak için buradayım. Bütün dostlarıma öncelikle büyük bir keyifle bakmak istiyorum özlemişim, azaldık ama olsun...

Bir yerinden başlamam gerekirse öncelikle, elektronik yüksek mühendisiyim, elektrik fakültesinde öğrenim gördüğüm sıralarda o mücadelenin içinde aynı dönemde Harun da İnşaat mühendisliği öğrenime başlamıştı. Çok güzel bir rastlantıyla, İTÜ'nün

Gümüşsuyu yurdunun 113 numaralı yatakhaneinde yatakhane arkadaşlığı yaptık iki sene, sekiz kişilik koğuşta. Çok enteresan bir yenilik koymuştuk koğuşumuza, günlük defter koymuştuk. Herkesin günlük olarak aklına gelenleri, bildiklerini ve yaşadıklarını yazması için, koğuş arkadaşlarımız deftere günlüklerini yazardı günce gibi, iki satır bir cümle bir paragraf bir kelime.

Sekiz koğuş arkadaşımızla beraber bunu epeyce bir süre devam ettirdik. Sanırım sıkıntılı dönemler başladıktan bir süre sonra Harun yatakhaneinde yalnızken, bu defter bende kalsın dedi ve defteri aldı, ben vermedim, aldım elinden sesi çıkmadı gülümsemekle yetindi. O günden bu güne kadar bu defteri kutsal bir emanet gibi sakladım

Harun'a ilişkin anı anlatmak benim için çok kolay ve keyifli bir şey. İTÜ'nün geleneksel tavrına ilişkin anı anlatmak da çok keyifli benim için. Şimdi buradaki arkadaşlarıma bakıyorum ve Elektrik Mühendisleri Odasının toplantılarında da çokça kullandığım bir cümlele başlamak istiyorum. "Ak saçlılarla yok saçlılara anlatmanın çok anlamı yok. Ak saçlılarla yok saçlılar bu dönemleri

yaşadılar, ak saçlılarla yok saçlılar saçlı gür insanlara bir şeyleri aktarmak yolunda bir şey yapıyorlarsa anlamı var diyorum.

Neden böyle diyorum? Bir geleneği ileriye taşımak sadece sözlü gösterilerle, sözlü birlikteliklerle olacak şeyler değil. Anlatacağımız şeylerin hepsinin bir anlamda yarına taşınmasının yolu yazıdan geçer. Yazının olduğu yerde, bugün siz burada ne kadar anlatırsanız anlatın, şuradan çıktıktan sonra yapılacak olay güzel bir anıyı yaşamış olmaktan öteye gitmez, bir saattir iki saattir.

Ben sizlere farklı bir şeyler söylemek de istiyorum. Sözlerin güzelliğini bir yana koyarak yazmanın daha önemli olduğunu söyleyerek başlamak istiyorum. Ben 1960 yılından bu yana yaşamımda kişisel anılarımı, kendi yaşamımın ekseninde dillendirerek kaleme alırken hatırdaki kalmayanların satırda kaldığının farkına vardım. Benim küçük hikâyelerimin, günlük anılarımin yaşadığımız o anlamlı mücadele günlerimizi sıralı bir biçimde kitabın içine yerleştirdim. 1970'tan 2000 yılına kadar Elektrik Mühendisleri Odası'nda da oldukça uzun süre yönetimlerde bulundum, hâlâ da oralarda görev yapma gayreti içinde olmaktan onur duyuyorum. 1960-2000 yılları arasında ülkemizin kaos günlerini, İstanbul Teknik Üniversitesi'ndeki öğrenci gençlik içinde yaşanmış güzel birliktelikleri, 68'li yılların yaşanmışlıklarını, burada konuşan arkadaşlarımla anlattıkları anıların yüzde 80'ini yüzde 90'ını içeren notlarımı bir kitap haline getirdim. Getirdiğim bu kitabı belli anlamlı zamanlarda, biraz önce kürsüye çıkan genç İTÜ'lü Cem arkadaşımın ve gençlerin istekleri doğrultusunda İstanbul Teknik Üniversitesi'nde öğrencilere üç ya da dört defa toplantı yaparak, kitabımı onlara dağıtarak anlatmaya çalıştım.

Niye söylüyorum bunları, burada kürsüyü kullanan arkadaşlarımla anılarını paylaşmak, bir şeyleri paylaşmak çok güzel ve çok da anlamlı... Ama buradaki insanların söyleyecekleri sözlerden çok, bir yerlere bir şeyi ulaştırma yolunda farklı bir yol yöntem denemeleri gerektiğini söylüyorum. Kitabı Elektrik Mühendisleri Odası bana bir cemile olmak üzere yayımladı, parasız olarak dağıtıldı. Amaç, gelecek kuşaklara bir şey vermek, birlikte yaşadığımız anılarımızı hatırlatmak, bunları yaşamayanlara yaşananları aktarmak unuttukları değerleri daha ileriye taşımak.

Şimdi kitap tanıtımı için gelmediğimi biliyorsunuz, böyle bir amaç da yok. Ama burada sizlerin hepinizin burada bulunanların büyük bir çoğunluğunun geçmişe ilişkin söylediği sözlerin her birinin, bugün söylenen yalanların çok ötesinde çok anlamlı değerleri var.

Benim Harun'la yaşadıklarım, birlikte yaşadıklarımızdan daha anlamlı da değildir. Üniversite iş-

27 Mayıs 1960, Samsun

gallerinden, montaj sanayinden yürüyüşten, tütün mitinglerinden, nerede ne varsa hep birlikteliğimizden kaynaklı şeylerin büyük bir bölümü var kitapta.

Şimdi bunları okuduğunuzda olan şey ne biliyor musunuz? O günleri yaşamak oluyor, o günleri farklı biçimde değerlendirmek oluyor. Kitapta büyük tahliller yok yaşananları eğip bükmeden bir yere oturtup, sizin önünüze koymak ve tekrar o günlere götürme çabası var.

Değerli arkadaşlar, Harun'la ilgili kısmına gelecek olursak, yaşadıklarımızın içinde gerçekten önemli şeyler vardı. Bir tanesi de, bizim Ankara'ya doğru yürüdüğümüz 7 Kasım 1967'de başlayan 21 Kasım 1967'de biten 14 günlük Ankara yürüyüşümüz ve Ankara yürüyüşümüz sırasındaki o dostluğun, o güzel havanın, o iç içeliğin nerelere geldiğinin destanıdır. İnanın sadece bir özel okullar yürüyüşü olmasının ötesinde bir değerdi bizim yaşamımızda, orada yürüyen 150 kişinin (300 kişi başladık, 150 kişiye düştük) yaşamında. Ankara yanına geldiğimizde Orta Doğu Teknik Üniversiteli arkadaşlarımızla beraber sayısı ikiye üçe katladı, Ankara'ya 10 bin kişiyle girdik. Orada muhteşem bir miting yapmıştık.

Bu miting sırasında o yürüyüş sırasında o 150 kişinin ayakları parçalanırcasına yürüdükten sonra nerede oldular biliyor musunuz? Demokrasinin, sosyal demokrasinin da ötesinde devrimci birer insan olduk. Devrimci insanın ne demek olduğunu bildik. Birlikte yaşanan mücadelelerin insanları nasıl evrimleştirdiğini ben orada gözlerimle gördüm, böyle yaşadım.

Yani bu olayda geline noktalarda; birlikte yürümekten, birlikte olmaktan çok daha önemli olanın; birlikte tavır almak olduğunu anladık. Birlikte konuşmak kadar, ondan çok daha önemli olanın birlikte duruş olduğunu yaşayarak öğrendik.

Ben sözü burada yine yaşanmışlıkların yazılmasına getiriyorum ve bu salonda olan arkadaşlarımdan, sizlerden, benim yazdıklarımdan çok daha ilerisini yazmaları gerektiğini söylüyorum ve bunu çok iyi yapacaklarını da biliyorum.

Bir arkadaşım salondan sordu, bu salonda üniversitenin işgaline katılmış kaç kişi var, birçoğumuz vardı. Bu soru çok şey ifade etmiyor, bunun cevabı bugün ne kadar yan yana durabiliyoruz. Genç İTÜ'lü öğrenci Cem geldi söyledi, İTÜ'de bugünlerde yaşananları onlara sahip çıkamayışımızı dillendirdi, yardımlarımızı istedi, bir aydır süren sıkıntılarını dile getirerek. İTÜ Öğrenci Birliği döneminde 1967'de 68'de değil böyle bir olay, bunun yüz mislisinin karşısına çıkan bir öğrenci gençlik vardı, hadlerine düşmezdi. Yemekhanelerini çalıştıran işletmecinin öğrenci bütçesinin kaldıramayacağı zammının karşısında direnişine Rektörlük uzaklaştırma cezası verebiliyor.

Harunlu, Hasanlı, Süleymanlı yıllarda bunların lafı bile olamazdı, hepsi karşı durur ve kimse onlardan farklı bir laf söyleyemezdi. Bugün geline nokta farklı bir nokta, bunun tahliline girmek istemiyorum, çok daha farklı boyutlarda bir şeyler söylemeyi gerektiriyor.

Değerli arkadaşlar, aslında söyleyecek o kadar çok sözüm var ki, burada sizleri de gördükten sonra paylaşmayı da sanki bir ihtiyaçmış gibi gördüm. Birçok arkadaşımı burada güzel yüzleriyle görmekten de ayrıca bir mutluluk duyuyorum. Çok samimi söylüyorum bunu.

Yürüyüş enteresandır, 300 kişiyle başladık, her şehirde daha önceden izni alınmak kaydıyla İzmit'te Adapazarı'nda ve yol boyunca Bolu'da mitingler yaparak gitti. Sanırım 10 Kasım'da bir ilkokuldaki küçük bir anma, Atatürk'e saygı anma toplantısından sonra ertesi güne çok hızlı biraz da şey yaptığımız için Adapazarı'na geldik. Otobüslerin içinde yatıyorduk, otobüsler geceleri geliyorlardı, biz gece otobüslerde kalıyorduk. Sabah kalktığımız zaman otobüsler geriye dönüyordu, biz yine yürüyüşümüze gidiyorduk ve bu yürüyüşün bu şekliyle yapılan yerlerden Adapazarı'na geldiğimizde, önümüzde o döneme göre sağcı kesim diyeyim böyle kısaca geçeyim, birtakım insanların karşı duruş sergileyeceklerine ilişkin haberler alıyorduk. Ama çok enteresandır, bizimle

Lise arkadaşlarıyla İzmir'de

beraber yürünürken, bizim miting yapacağımız her yerde bizlerle beraber o yöre halkının, devrimci demokrat insanları da bize sahip çıkar ve o mitingin, 100-150 kişilik mitingin 1500-2000-3000 kişilik mitingler haline dönmesini sağlardı.

Adapazarı'na geldik, burada aktaracağım anım oraya ilişkin. Adapazarı mitingindeki konuşmasında Harun Karadeniz'in sözleri, Harun Karadeniz için başka bir şey söylemeyi gerektirmeyecek kadar açık, kitabımdan aktarayım

"On binlerce üniversiteli derslere girmiyor neden?

*150'si yollara düşmüş neden?

*Köylü çocuğunun okuduğu köy enstitülerini kapattılar neden?

*Tekniker okullarını kapattılar neden?

*Parasız yatılı öğrenci sayısını azalttılar neden?

*Şimdi de parası olanlar için özel okullar açılıyor neden?

*Oysa her şeyi yaratan, buğdayı biçen, fabrikayı binayı köprüyü yapan sen,

*Okuyamayan yine sen.

*Sen niye okuyamadın diye düşün, senin çocuğun da bu gidişle okuyamayacak.

*Bu işi düzeltebilecek bir tek kuvvet var, o da sizlersiniz, yani halktır."

Bu cümle oradaki bize karşı durmak için gelen insanlar tarafından bile büyük bir coşkuyla karşılanmıştı.

Harun'u başka kelimelerle anlatmaya gerek yok, onun büyüklüğü ve sevgisi önünde saygıyla eğiliyorum. Ama bir tek isteğim var sizlerden, ne olursunuz bunları yarınlara taşımak için elimizden geleni yapalım. Ben karınca kararınca bu çabanın içindeyim, haddim değil sizlere yol göstermek, küçük bir isteğim olarak görün. Anılarınızı yazın

Hepinizi büyük sevgimle saygımla özlemle selamlıyorum, hoşça kalın.

Cemal Gökçe (İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı)

Şimdi arkadaşlar, biraz önce Sevgili Süleyman Balkan arkadaşımız konuşurken aman ha sorgulama dedim. Ben aynı zamanda eski bir öğretmenim. Müfettişler vardı eskiden, sorgulamak için girerlerdi sınıfa. Ben de çok kızardım onlara. Bir analiz yapmaya evet. Fakat insanları sorgulamanın doğru olmadığını düşünüyorum. Eski müfettişler aklıma geldi. Bağışlayın, yoksa sizin onu söylemediğinizi biliyorum sayın Balkan. Teşekkür ederim.

Dilan Yılmaz bizim önceki dönem konsey yöneticimiz, konsey başkanımız. Dikkat ederseniz bir önceki dönem konsey başkanı da kadındır. Ege Üniversitesinde okuyor. İzmir'den geldi. Şimdi üniversite öğretimi, Harun Karadeniz, günümüzdeki savaşlar, işsizlik, yoksulluk ve gençlerin iş durumu.

Dilan Yılmaz

Çok teşekkür ederim. Bugün burada Harun Karadeniz'in arkadaşlarını, dostlarını, düşüncelerini ve mücadelesini paylaşanları dinlemek beni hiç düşünmediğim kadar duygulandırdı. Sıra arkadaşları Harun Karadeniz'i, bir insanla beraber omuz omuza bir iş yapmış olmanın ve üretimde ortak olmanın mutluluğuyla anlatıyorlar.

Açıkçası hüznü konuşmak istemem, şartlar ne olursa olsun umuda dair söyleyecek çok fazla şey var, ben de buna inananlardanım. Şunu söyleyebilirim ki benim kuşağında bu yıllarda üniversite sıralarından

geçenlerin, sizlerin yaşlarınıza geldiğimizde ne yazık ki anlatabileceğimiz bir mücadele ya da üretim arkadaşlığımız olmadı. Mevcut iktidarın ve düşünce biçiminin ve kapitalist gerçekliğin artık masaya koyduğu bazı soğuk sular var, onları içtik ve içmeye de devam ediyoruz. Böyle bir üretimin içinde olamadık, çünkü bir üniversite öğrencisinin herhangi bir öğrencinin, daha da genişletecek olursam bir insanın birey olmasına izin verilmeyen bir ülkede yaşıyoruz. Biliniyor ve biliyoruz ki bu duruma bir günde gelinmedi. Büyük bir oluşum, tarihiyle beraber incelenmesi ve aktarılması gerekir.

Düşüncem şudur ki; İMO'da, bu salonlarda bir araya gelmenin ve değerlere sahip çıkmanın dün ve bugün adına anlamı oldukça büyük. Bu salonda daha fazla öğrenci arkadaşımızın olmasını da isterim, genç-İMO'nun bu çalışmada var olması değerlidir. Bir iş yapanların ona sahip çıkması gerektiğini düşünüyorum, herhangi bir yerde var olmanın ve bu var olmada devamlılık getirmenin böyle bir şey olduğuna inanıyorum. Biraz önceki konuşmalarda ismini hatırlamıyorum ama beyefendi ifade etti, "benim 48 yaşındaki çocuklarımda Harun'un 26 yaşındaki üretkenliğini göremiyorum" dedi. Süleyman bey öyle bir şey söyledi. Ben açıkçası bunun sadece bizim üniversite dönemimiz için geçerli olduğunu düşünüyordum. genç-İMO'da var olmaya başladığımdan beri birçok öğrenci meclisi gördüm. Buna dayanarak içinde bulunduğum kuşağı değerlendirebiliyorum. Sizleri dinleyince üretimde çok kısıtlandığımızı, üniversite öğrencilerinin yaratıcılıkla ve toplumsal olaylara tepki koymakla arasına çok mesafe girmiş olduğunu daha net anlayabiliyorum. Hepimiz için acı bir gerçeklik.

İnsanlık bir dönüşüme er ya da geç şahitlik edecek. Eğer Marks'ın dediği, tarihteki o şanslı insanların devrine denk gelirsek hepimiz tanık oluruz. Dileğim bu yöndedir. Harun Karadeniz'in bugün bu anma töreninde hayatını ve hikâyesini dinlemek benim için büyük bir onurdu, şeref duydum. Odamıza ve etkinlikte emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Cemal Gökçe (İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı)

Sayın Şükran Soner, torununu bıraktı geldi, gelme şansı yoktu. Konu Harun olunca gelmemelik yapamam demişti. Üstelik bana da bir şey anlattı. Dedi ki, eşi Hülya'yla evlenmeden önce ilk olarak benimle tanıştırdı. O dönemin gazetecisi, Harun'la ilgili kendisinde çok bilgi var. Biz de dedik ki, sen olmazsan olmaz, mutlaka gel. Geldi, sağ olsun.

Şükran Soner

Çok geç kalmama karşın galiba biraz farklı konuşmak gereğini duyacağım. Son iki konuşmacıyı dinlemek beni kızdırdı. Daha doğrusu konuşma şeyimi kamçıladı. Negatif anlamda kızdırma değil.

Öncelikle Harun'suz bir şey söyleyeyim. İlhan Tekeli hocanın bugünkü üç kuşağından bazı dersler çıkarmanızı öneririm, sizin

meslek alanınıza ve sizin sorumluluk alanlarınıza giriyor çünkü. İlhan Tekeli hoca da çok zikzakları inişleri çıkışları yaşadı, ama herkesin yaşamında, hele böyle üç kuşağa baktığınız zaman, bizim yaşlara gelince görüyorsunuz ki, birtakım bireysel ve birtakım toplumsal çatışmalarla dünyadaki devinimler yaşanıyor, bir yerden bir yere gidiliyor.

Şimdi ilk sahneden gireyim, gazetecilik enstitüsü öğrencisiyim. Zaten iki yıllıktı, ama iktisada bağlı olduğu için merkezdeydik ve fikir kulübü de önce bizde kuruldu. O gazetecilik fikir kulübünden görevli arkadaşım iş edinmiş, kapı kapı evleri dolaştı. Gidiyoruz mitingimiz var dedi. Mitinge geldim, yani çok birikim filan gerekmiyor bazı şeyler için. Nasıl oldu bilmiyorum, hani gazeteciliğin şeyiyle böyle yürüyüşlerin önünü arkasını görmek, daha tam gazeteci sayılmasam bile o refleksler var olduğu için olacak. Biri seslendi bana, bir dakika dedi, bir kadın sesine ihtiyacım var dedi. Bu mikrofonu paylaşacağız, beraber sesleneceğiz dedi Harun Karadeniz. Tanışmıyoruz daha, ama o yürüyüşte bir kadın sesi de kullanmak istiyor ve hemen gel dedi ve ben de hemen katıldım.

Yani demem o ki, koşullar kıvamına gelmişse, sorunlar birikmişse, insanlar yan yana gelmişse bir nedenle ve buluşmuşsa ve o birlikteliğin gücüne varmışsa, oradan sonrası yürüyor gidiyor. Harun Karadeniz'in Beyazıt'tan Taksim'e olan mitinginin çok ciddi miting olduğunu, çok büyük bir miting olduğunu ve çok başarılı toplumsal ivmeleri kazandırdığının altını da çizmek isterim. En azından benim gibi henüz liseden çıkmış öğrenci ve toplumsal şeylere yabancı bir insanın bir kulvarda olmasındaki payı katkısını düşünün. Bu herkes için geçerli ve oradaki sacayağı ilişkilerinden söz edeceğim, o yüzden kızdım dedim, onu görmemiz gerekiyor. Bireysel sacayağında bana sorarsanız çok insanın çok değer verse de, buradaki etkisini çok bilmediği bir Bedri Karafakıoğlu vardır İTÜ rektörü.

Ben eğitim habercisi olarak çömez 66'da Cumhuriyet'e başladığım zaman. Tabii eğitim tartışma-

ları da çok yoğun, reform tartışmaları. Üniversite rektörlerine gidiyorum, Bedri Hoca çok dertli. Bana dertleşiyor, benim çocuklar diyor alıyor, çiziyor, çarpıyor, bölüyor, dünyayla ilgileri yok, toplumsal şeyleri sıfır diye yakınan bir rektör düşünün. Öğrencilerinin o kapasiteleri birikimleri ve zekalarıyla toplumsal olaylardan bu kadar kopuk olmalarından üzgün. Zamanın ruhu patlama yarattı, ben o sacayağında birkaç kişiyi sayacağım, sadece ille de başrolde olduğu için değil, yan yana gelişleriyle. Çünkü geçen gün yine üç kuşak için Faruk Pekin'le bir araya geldiğimizde, o ne kadar çok Harun'un etrafında ve Harun'un eylemlerinin çevresinde olduklarını Boğaziçi Üniversitesi öğrenci hareketi olarak ki, onlar aynı zamanda o zaman Boğaziçi'nin üniversite olması savaşımını veriyorlardı. Harun da o savaşımın başında casusluk yaparak, bir yazı dizisi yapmıştık birlikte filan öyle de anılarımız var Boğaziçi arşivinde. Neden Boğaziçi'nin üniversite olması gerektiğini ve de o zaman da sermayemizin marka isimlerinden birisi, tabii çocuğum ya ben, o çocuğa söyle diyor boşuna uğraşıyor, biz burayı yüksek okul yapacağız ve tepedeki bu arsalarla da oteller dikeceğiz diye.

Ama aynı adam sonrasında aldığı derslerle, yani işadamından söz ediyorum büyük bir adamdan, çok farklı noktalara geldi toplumsal rollerde. Yani yaşam dayattığı zorladığında insanlar eğer zekâları varsa, toplumsal duyguları varsa, doğru değerleri varsa, kirlenmemişlerse, beyin yıkan alt kimliklerin tuzaklarına düşmemişlerse, mezhepler üzerinden ırklar üzerinden birbirlerine düşman bellememişlerse, insandan yana bir yaşamda ittifakta çok olağanüstü buluşma refleksleriyle dönem dönem ülkemizde de dünyada da olağanüstü devrimler sürecini yaşatabiliyorlar. Çok da birikim gerekmiyor buna.

Ve orada hemen bir atlama yapayım. Tayyip Erdoğan'ın gezi düşmanlığını hafife almayın, gidebileni ve götürüldüğünü kendi iç kavgaları içinde, mezhep kavgaları ve iktidar kavgaları içinde o olay üzerinden ki, gezi çocukları öyle hakikaten bilinçli değillerdi, çevre çocuklarıydı. Oradan da bir sahneyi de anlatmak isterim. Cami sahnesinin de sahte olarak düzenlendiği geceydi. Çok gaz, ertesi gün sırlıklam yağmur, o yağmura rağmen eşyalardan gaz çalınıyor filan. Bir çocuk tanıdım mı tanımadım mı bilmiyorum, sabahki sahnede de yüz ifademe belki destek yapmak istedi. Ayağını şöyle yere bastırdı bastırdı, ben dedi bu ayağımın altında var olduğunu düşündüğüm bir kene

15 Ağustos 1975, cenazesi

gibi hissediyorum kendimi, beni ezdiler ezdiler dedi asfalta yapıştırdılar buradan kaldıramazlar dedi.

Toplumsal ivmeler için anlattım. Bu direngenliğin hiçbir geçmiş arkası filan yoktu. Yine bir sahne vereceğim, çok atlamalı, ama önemli örneklerdir. Profilo şimdi alışveriş merkezi, Profilo direnişini çok az insan bilir yaşı gereği. Profilo direnişinde aslında işçileri attılar, onlar da fabrikayı işgal etti bir grup, diğerleri de sabah çalışmaya gelecekler. Gelecekleri için sabah altı buçukta oradaydım, işbaşı yapmaya gelmiş olan işçilerin arasındayım sabah altı buçukta. Yukarıdan mefafondan sesleniyor diğerleri, onlar da aralarında konuşuyorlar, şu mu o mu? Arkadaşları çünkü atılmış olanlar. Bir geçmiş bağ var, duygu bağı var, sorunlar bağı var, başına gelebileceğinin refleksi var, ama onlar işbaşı yapmaya gelmiş sonuç olarak.

Böyle zaman geçti, bir türlü de yönetim herhalde onları işbaşına çağırıyor, çünkü zaten yukarıda bir işgal var, nasıl üretim olacak? Onun kaosunda ne yapılacağı bilinmiyor. Devam etti, bana göre amatör bir görevli işgüzarlık yapıp, gidin evlerinize dağılın dedi. O cümle denildiği anda öfke içinde, onların içinden bir tanesi çıktı “arkadaşlarımızın yanına gidiyoruz” dedi. Dört-beş saat kaldırım sökerek, o ilk gaz kullanımı, ilk panzerden gaz atma, kızlara arkadan cop sokma... Çekim yapıldığı için söylüyorum rahatlıkla, TRT çekmişti, sahneleri dahil yedi-sekiz saatlik bir direniş yaşandı ve ben orada ilk kez, o en deneyimli polislerle yan yana işçiyle dövüşemediğini gördüm. Yani öğrenciyle dövüşürler de, işçiyle dövüşmeyi göze alamıyorlardı. Yani öfke patlaması, yani işçi sınıfının gazaba gelmesi sahnesi türünden.

Hiç diğerlerine geçmeyeceğim, ama Harun’a dönüyorum. Çünkü Harun bana göre 60 sonrası Türkiye’deki demokratik açılımlar, sol açılımlarda gençliğe biçilen ülkeyi kurtarma toplumsal sorumluluğu da var. Sorumluluğu ve o arada hiç algılamasında değildi, korkunç bir demokratikliği var. Biz bir daha yaşamımızın hiçbir döneminde bütün öğrencilerin, yükseköğrenim öğrencilerinin oy kullandıkları bir çatı yaşamadık. TMTF’den söz ediyorum. Her fakülte'deki cemiyetlerin birlik oluşturmaları ve TMTF ve oradan Türkiye Milli Gençlik Teşkilatına geçilmesi; bir daha Türkiye’de böyle bir demokratik gençlik örgütlenmesinin eseri olmadı, havası gelmedi. Yani onun dinamiği-

Harun Karadeniz yargılandığı davada mahkemede

nin, o zamanki değerlerle Türkiye'yi kurtarma, yani ben eğitilmişim, bir de köyden de -gelebilen çok öğrenci vardı- gelmişim sorumluluğuyla çakişmasındaki ülkeyi uçurabilecek dinamiği hafife almayın, öyle bir dinamik vardı, öyle bir şey yakalanmıştı. Ve o yakalanma da liderlerden ve düşünce anlamında liderlerin başında olanlardan biri, en çok düşünen ve kitap yazan biri Harun Karadeniz'dir. Onun için hafife almayın diyorum, ortamı hafife almayın.

Birlikte çalışan çok insan var burada, onun için isim isim saymayacağım. O tarihteki çok simgesel ve beni de onaylayacağı için Mete Akalın'dan Engin Dağıstanlı diyeceğim arkadan. Niye Engin Dağıstanlı dedim biliyor musunuz? Bu ortaya çıkan öne çıkan arkadaşların patlamada ortaya çıkışlarındaki hazırlıksız reflekslerinde arkada duran adam. Duyuyor Beyazıt'taki konuşmaları ve sesler radyoda bozuk, kapıyor megafonu koşarak geliyor, İTÜ'den koşarak geliyor o iri cüssesiyle megafon getiriyor. Arkada durmayla ilgili, hani Adapazarı'ndan da söz edildi, TMTF kongresini anımsıyorum. Baskın olacağını ve kongrenin yarıda bırakılarak TMTF efsanesinin yıkılacağını en başta algılayanların başında geldiği için Engin bir görev edinmişti. Gece herkesi yatağına götürüp, sabahleyin kongreyi zamanında açtırabilmek, bir an önce kongreyi bitirebilmek. Kongre bir an önce bitebilseydi, TMTF belki işgal edilemezdi. Yani neden sonuç ilişkisini ayrıntılar bakımından çok önemli olduğu için...

Şimdi ne diyor Faruk? Şimdi algılıyorum diyor, biz hep Harun'un yanındaydık, onun çevresindeydik. Harun'un yanında olan başka bir isim düşünün, ben hatta çok büyük bir yanlışlıkla, çünkü bilinçaltında yaşadığım sahne doğru, ama koyduğum yer yanlış. Çetin Uygur Yıldız Üniversitesindeki kongreyi yönetti. Firariydi, polis baskın yaptı kaçtı. Ama Çetin Uygur Maçka'daki yüksekokulun başkanıydı, ben orada boş bulunup Yıldız demişim, oysa Tuna Öztomur'un kongresiydi söz konusu olan. Ama bu sacayağındaki kişilere bakın, Çetin Uygur'un yaşamına bir bakın, bütünüyle bakın; kaç kez vuruldu, ne işkencelerden geçti, nasıl bir sendikacılık yolunu seçip mühendislik alanındaki sorumluluğunu ikinci plana attı. Aynı Çetin Uygur, dövüştüğü sendikanın Zonguldak direnişini başarılı kılmak üzere Maden Mühendisleri Odasında Zonguldak'ta oturdu karargah kurdu o yaşlı ve hasta halinde, bütün o yardım kampanyasının organizasyonunda çalıştı.

Demem o ki, bazı insanlar bazı toplumsal olayların çakişmasında eğer insan gibi insanlarsa, çok korkunç bir bireysel liderlik dinamiği kazanıyorlar ve çevrelerini sarmalıyorlar ve onların yan yana gelişleri buluşmalarından da birtakım sosyolojik önemli olaylar çıkıyor.

Şimdi hiç unutmuyorum Şemsi Denizer'in o büyük madenci direnişi öncesi, bir efsane vardı sendikal dünyada. Yani bu sendikacıların ha bire korkup susmalarından filan.

Bir arkadaşımız, o da ışıklar içinde yatsın, onun da ismini anayım Önder Aker. Dedi ki, Şevket Yılmaz boyun eğmiş bakanlığa, ondan gizli, o danışmanırken bir makyaj yasasına evet demiş. Ondan gizli vermiş, çünkü o vermeyecek diye. Onun öfkesinde filan. Yahu dedi Allah kahretsin dedi, şu madenciler üç saat aşağı inseler, benden habersiz yasa metnine imza atabilir mi başkan diye bir kavram kullandı. Sonra Zonguldak direnişinde Şemsi Denizer'in danışmanı olarak mutlu yürüyor mitinglerin en büyüklerinden birinde. O kadar mutlu yürüyordu ki, bizim şeylerin de geldiği, Uğur Mumcu, İlhan Selçuk ve hepsinin geldiği. Orada bir cümleyi de koyuyorum, İlhan ağabey hemen kulağıma eğildi, arkası yok bu işin anlamında, ama bugün için büyük bir şey toplumsal olay diye. İlhan ağabey yapma dedim, şu anda söyleme bunu, birazcık umutlu olalım diye. Neyse uzatmayayım.

Ben de baktım çok mutlu, onların aralarında yürüyor Önder. Bir dakika Önder dedim, geldi hayrola dedi, sen artık ölebilirsin dedim. Şaşkınlıkla baktı, hani dedim üç saate razıydın, bu kaçınıcı gün? Kaç günde 100 binlik insan katılımı yürüyüş diye. Gülüştük, yani böyle...

Devam ediyorum, 68 sonrasındaki yaşanan pek çok toplumsal olay, solu filan şeyinde bu kuşa-

ğın kimileri bireysel rastlantısal, kimileri ama hepsinin ortak paydası şu: Etik olarak insan gibi insanlar ve toplumsal sorumluluk duyanların bir araya gelmesiydi. Ve bunlar çakıştığı zaman, bulunduğu zaman toplum uçuyor bir yerlerden bir yerlere. Kalıcı olması için ülke ve dünya koşullarının da uyması gerekiyor. Tersine de kalıcı olduğu için, tersinin de gelişimi aynı ivmelerle yaşandığı için, bugün dünyamızın her yerinde, yani o kadar yıl yerleşmiş kökleşmiş toplumsal dengeler olan ülkelerin her birinde birer diktatör var, sandıktan çıkan diktatör var. Hem de şekil olarak demokrasi yürürken. Öbürlerinde vahşinin vahşisi diktatör var ve hâlâ yoksul dünyanın İslam dünyası odaklı olmak üzere, enerji yatakları çıkarlar odaklı, nerede ne kirli çıkar ağı varsa orada daha kirli olmak üzere en vahşilerinde boyun eğdirme araçlarının kullanılabildiği bir şey var. Hâlâ mezhepler üzerinden savaşlarda insanlar birbirlerini boğmaya hazır.

Bu ne demek, neyle çelişiyor? Gerçekleri de ortada, ama öbürünü de besliyor. Birden uzun zaman sosyal sorumluluklarından kopmuş bir sürü insanda, sosyal sorumluluğa doğru bir görev bilinci görüyorum. Ve çıkış odaklarını da, yani bütün geçmiş olaylara da dayanarak ukalaca söylüyorum. Çünkü ben sokak gazetecisiyim, ben hep sokağın kokusunu aldım, sokağın nabzını duydum. Nasıl sabah altı buçukta gidip orada büyük bir çatışma olacağını duyumsamışsam, Zonguldak direnişi öncesinde, Yeni Çeltak direnişinden hemen sonra madenci eşleri diye bir diziyi ben gazeteye nasıl pazarladım biliyor musunuz? Yakın tarihte madenciler patlayacak dedim. Eminim, yani hiç kuşku yoktu. Onun için biz bu madenci dulları üzerinden bir travmayı işleyelim, hani dulların paylaşılamaz ya maaşı. Erkek tarafı ve kız tarafı bebeğini bekleyen, henüz daha ilk çocuğu doğacak olan kadını kapmak üzere aralarında savaşa girerler, aile savaşları.

Yine uzatmayayım. Bu kez bu ivmenin Türkiye'nin toplumsal birikimleri, deneyimleri ve reflekslerinin her yerde var olanlarıyla, her yerde ama en kötü çatılar altında bile olsa. Yani eğer bugün imam hatip okullarında çocuklar, Tanrıyı kabul ediyorum, ama dinle ilgili konulmuş kuralların hiçbirine inanmıyorum diyecek noktaya da bir tepkiye geliyorsa baskı tepkiyle. Bu çatı altında olduğumuz için söylemiyorum, bu çatının bu dönemde yaşamsal bir ivme odağı var. İnsanlar daha depremde evlerde ölüyor. Şimdi seçim zamanı burada bu odanın yönetimiyle bir dizi yapmaya çalıştık geçmişin şeylerinden olabileceklerle ilgili. Paniğe kapılmamak elde değil birazcık akıl varsa. Ama şu anda benim evimde çatlaklar içinde, çatlat patlak, öyle hafif filan değil, ben orada yaşamaya devam ediyorum. Çünkü bizim apartman sendika blokları, hepimiz emekli, para toplama sorunu var, yani nasıl olacakla ilgili sorunlar çözülemiyor.

Benim Adapazarı seçim bölgemdi, sizin oradaki şube başkanınız, arkadaşımla oradan sekreteriyeye fotoğraf çekmek için beni yolladı. Hepsini zaten dedi, Adapazarı içindeki daha önceki depremde yıkılmamış, ama altı katlı olan ne kadar bina varsa hepsi ölümüne en ufak bir depremde sonuçlar verecek. Çünkü yıkılan yerlere yeni yapılanlar da zaten yoğun yerleşim yapılmadı, kamu şeyiyle yapıldı, para harcanmadı, siyaseten el sürülmedi.

Şimdi arkadaş benim fotoğrafımı çekecek bina önünde, o sırada genç bir kadın çocuğuyla geçiyor, onu da almak istedi kareye. Sakın alma dedim, şaşırdı. Dedim ki, biri görür ailesinden filan, haber verir resmin çıktı diye. Ben de altında, bu binada olanlar ölecek diyorum. Yani bunu vicdanım el vermiyor, küçük bir çocuğuyla genç bir kadını.

Harun'a dönüyorum. Yine ilk mitingden sonrasına her adımında, gerçekten bu toplumsal dinamiğin yakalanmasında aklıyla, çalışkanlığıyla yol gösterme sorumluluğunu duymuş olarak çalıştı ve bir şeyler yaptı. Son üretimi de, ölümünden iki gün önce eline geçmiş olan kitabı oldu. Harun herhalde o kitabı bekliyormuş görmeyi. Kitabı götürdük, Oktay biraz sonra dayanamadı, duygusaldır da, gitti erkenden, ben kaldım. Ağrısı korkunç, ama o sırada da iğne yapmaya geldiğini gördüm hemşirenin ağrıyla ilgili. Harun ben gideyim dedim, biraz daha kal dedi. Ama dedim

çok ağrın var, iğneci de geldi, iğneni yapsın. Belki bir daha görmeyeceksin beni dedi, bir daha da göremedim. Biliyordum, Yalova'ya gideceğimi günübirlik, ertesi gün kaybettik.

Şimdi kitabını gördü, hiç olmazsa kalıcı bir şey daha bıraktım diye. Yaşamayı böyle yaşamak özel insan olmaktır, özel sorumluluk duygusudur, özel örgütçülüktür, özel özveridir. Benzer sahne çok etkiledi, onun için karşılaştırarak veriyorum. Türkan Saylan'ın fotoğrafı var ya, o fotoğraftan sonra hastaneye kaldırıldığını duyunca evim de yakın, sabah uğrayayım dedim. Yani ziyaret etmek üzere değil, Türkan Saylan'ın halini göreyim bilgi alayım diye gittim, içeri girmek niyetinde değilim. Kapıdan çıkacak birini arıyorum. Uzaktan birisi, ben tanımıyorum seslendi, girsenize dedi. Nasıl girelim dedim. Girin girin sevinir dedi. Kapıyı açtım girdim, Türkan Saylan şık bir şekilde ayakta, yatağının üzerinde sayısız not çılgınlık karşıladı beni, rengarenk de giyinmiş yine her zamanki gibi. Koş çabuk dedi, ayağıma geldin dedi, bana Müjdat'ın telefonunu ver dedi, bana piyano sözü vardı. Müjdat Gezen piyano sözü vermiş kızlarına, piyanoyu kaçırmamasını istiyor. Hemen telefonla aradım Müjdat'ı, Türkan Hanım istiyor dedim.

Şimdi böyle yaşamak, böyle üretmek, böyle insan olmak, böyle vermek, böyle sevmek ve böyle yol gösterici olabilmek kuşaktan kuşağa geçişte katkıda bulunabilmek. İyi ki geldi, iyi ki yaşadı ve yine o ağırlı halinde bile biraz daha kal diyecek kadar insanlığının gücünden hiçbir şey yitirmeden gitti. Işıklar içinde yatsın.

Halit Ziya Konuralp ameliyatını yapmıştı Harun'un ve beni bir sabah aradı. Şükran dedi senin arkadaşın biliyorum, uyar dedi. Devamlı eli havada ve elinde megafon var ve kullanıyor. Ameliyat çok taze, ya ona yaşamsal zararı var, yapmasın bunu diye. Söyleyemedim bile.

Cemal Gökçe (İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı)

Teşekkür ederim. Şükran Hanım buradayken bir şey söyleyeyim. Çetin ağabeyin ismini çok andı, biz de kendisini severiz. Harun Karadeniz'le ilgili bu etkinliği yapmayı düşünüyorken, aradığım insanlardan birisi de Çetin ağabeydi. Son olarak birkaç gün önce tekrar aradım, kulağında bir denge problemi olmuş. Bu denge problemi olması nedeniyle de seyahat edemiyor. "Çok isterdim aranızda olmayı" dedi ve gelemedi, herkese saygılarını ve sevgilerini ilettiler.

Biliyorsunuz 10 Mart'a kadar savaşa hayır demek yasaklandı ülkemizde. Fakat biz barışa evet diyoruz, ne olacak yasaklasınlar.

1964 İTÜ Talebe Birliği Seçimleri

Nigar Sancak

Sizleri 68'in sıcaklığıyla selamlıyorum. Harun Karadeniz benim de arkadaşım, ben öğretmenim, ama kız kardeşim Teknik Üniversitedeydi. Oğlum 2,5-3 yaşlarında hep Teknik Üniversite'nin kantininde bırakıyordum. Ben geçekondur yıkımlarına gidiyordum. Arkadaşlarım bilirler, Esat Korkmaz, Adem Filan. Şimdi Harun için çok teşekkür ediyorum, çok duygulandım, unutulmaz bir arkadaşımızdır. Yaşar Yılmaz'ın söyledikleri de beni çok duygulandırdı. Yani muhakkak Cemal arkadaşımızın, Nusret'in hepinizin ilgileceğine inanıyorum, muhakkak, Harun Karadeniz adı bir parka verilse. Ben ölmeden önce de bunları yaşayabilirsem çok sevineceğim, beni sevindirir lütfen.

Şimdi 28 Mart'ta Rasih Nuri İleri'nin 100'ncü yaşını yapacağız Makine Mühendisleri Odasında saat 19.00'da. Yönetici benim yine ağabeyim Mete Akalın. Konuşmacılar Mehmet Akay, Moris Gabbay ve kabul ederse ben şimdiden biliyorsunuz gördünüz Şükran ablam, benim Şükran ablam iki yaş büyüğüm, 28 Mart'ta nasıl güzel anlatıyor, her konuda da bilgisi vardır hepimizi tanır, onu da bekliyorum. Beni kırmaz, hiç kırmadı beni bugüne kadar.

Moris Gabbay 98 yaşında, bunu söylemeden edemeyeceğim. Hikmet Kıvılcım, Rasih Nuri İleri'nin, Şefik Üstüner'in, Reşat Fuat Baranerler'in arkadaşı yoldaşı. Aybar'ı söylemedim mi? Başta söyledim sandım, çok özür dilerim Fahri beni uyardığına. Mehmet Ali Aybar'ın tabii ki, ben her sene gidiyorum ölümünden beri anmaya. Sizleri de bekliyorum. Bunu yapacağız. Sevinirim gelirsiniz.

O arada Rasih Nuri İleri'nin Zehra ablanın Moris Gabbay'ın kitaplarını da orada stant açacağız. Sonrasında efendim 30 Mart'ta da Kızılder anması, Esat Korkmaz arkadaşımız önerdi bunu da. Yine Cemil Orkunoglu, Devrim Yolcuları belgeselini hazırlamıştı Musa Kaplan, onu da daha sonra bir 20 dakikalık Kızılder'yle ilgili bir bölüm göstereceğiz. Kızılder türküsünü yakan Sinem Bacı da aramızda olacak bekliyorum.

Son bir şey, 27 Nisan'da Sevim Belli'nin 95'nci yaşını... Çünkü ben diyorum ki, yaşarken de insanlara saygımızı gösterelim. Geçen sene 27 Mayıs'ta Şükran ablam geldi Moris Gabbay'a ve Sevim ablaya ve saygı yemeği yapmıştık.

Söyleyeceklerim bu kadar. Umudumuzu yitirmiyoruz, güzel günlerde buluşmak umuduyla.

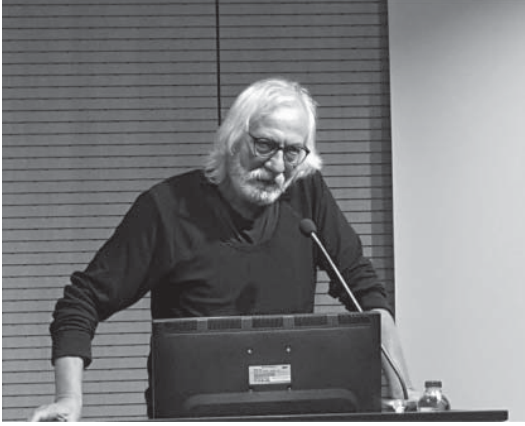
Mutlu Öztürk

Merhaba, ben çok şanslı bir ilk gençlik dönemi geçirdim. Bunu babam sayesinde geçirdim, komünist bir babanın oğlu olarak 71 döneminde ben de tutuklandım. Kartal Maltepe cezaevinde Fahri ağabey burada, Süleyman ağabey birlikteydik. Elbette ki sevgili Harun Karadeniz o cezaevinde tanıdığım en kibar, en naif, eğitim ve kültür seviyesi cezaevi ortalamasının üstündeki nadir insanlardan biriydi, ben öyle hatırlıyorum. Daha önce görmediğimiz, isimlerini duyduğumuz, bizim o çocukluk-gençlik çağındaki idolümüz olan insanlardı ve o

cezaevinde ben Mahir Çayan'ı da tanıdım, Ulaş Bardakçı'yı da tanıdım, Cihan Alptekin'i, Ömer

Ayna'yı da tanıdım. Hâlâ yaşıyor herhalde Salman Kaya'yı tanıdım, bir kafa attı mı oturturdu Fahri ağabey bilir. Hepsini sevgiyle yad ediyorum ve odamıza teşekkür ediyorum Harun Karadeniz'i andığı için. Onunla yaşamın bir dönemini paylaşmış bu kadar fazla insanı bir araya getirdiği için ve becerilebilirse bunları yazılı hale getirmek düşüncelerinden dolayı da çok teşekkür ediyorum.

Adını andığım veya anmayı unuttuğum hepsinin önünde saygıyla eğiliyorum.

Esat Korkmaz

Herkesi selamlıyorum. Tabii 68 hareketi kitleselleşince, özellikle Paris'te kitleselleşince duvarlara bir slogan yazılmıştı "gerçekçi ol, olanaksız iste". Biz 68'liler olarak olanaksıza aşık olduk. Olanak alanında gezinin, olanağın sınırına geldiğinde duran sözlerden konuşmalardan ve davranışlardan gerçekten nefret ettik. Buna anamız babamız da dahil, onları da çok üzdüğümüzü burada belirtmek isterim.

Harun'la ilgili olarak, tabii o zaman sendikalar bizi dışlayınca, yani DİSK sendikalar

bizi dışlayınca, ne yapalım ne yapalım çok tartıştık ve işçi birlikleri kurulmasına karar verdik. Kartal'daki işçi birliğini kuran ve yöneten arkadaşımız Harun'du. Alibey'deki işçi birliğinin kuruluşuna katılan, orada sorumluluğu üstlenen de bendim. O nedenle görüş farklılıklarımız olsa da daima birbirimizi besleyen bir dönemdi o dönem.

Bir kere 68 hareketi bana göre sonuç belirleyici bir hareketti. Onun için de kavgası epikti, epik bir tiyatroydu. Kavgayı bile bir tiyatroya dönüştüren, seyredenlerin bile hoşlandığı tatlandığı bir hareketti. Dikkat ederseniz Harun burada tartışılıyor, hep sonuç belirleyici eylemler anlatıldı. Bir de benim söyleyebileceğim bir şey var. Orada iki eğilim belirdi genelde, kitleselleşen devrimci hareketin bir kampus ve kampusun yönlendirdiği eylemlerde öne çıkan arkadaşlarımız oldu. Bir de, işçi sınıfı ve köylü içinde çalışan, her şeyi bırakan arkadaşlarımız oldu. Doğal olarak 70'in sonuna kadar 68 hareketi demokratik isteklerin kesintisiz taşıyıcısı oldu bir kere. Ancak 70'in sonunda avangart bir anlayış ele geçince, bir bakıma halk adına devrim yapacak öncü kadrolar ele geçince durum biraz değişti.

Harun o birinci dönemde başrolde olan ya da önde olan arkadaşlarımızdan biriydi. Yaratıcıydı, üretkendi, yazıyordu tabii düşünüyordu. Onun için 68'li aynı zamanda kavga etmez kavga düşünür diyebiliriz.

Teşekkür ederim, sağ olun.

Kazmir Pamir

Sayın Başkan teşekkür ederim. Şimdi Sayın Başkan kayıtlara geçiyor dediği için burada konuşmayı istedim. Ben diş hekimiyim, adım Kazmir Pamir. 1964-70 arası diş hekimliği fakültesinde okudum. 68-70 arasında talebe cemiyeti başkanıyım. 68'de Harun'la tanışmıştık.

Burada söylemek istediğim ve kayıtlara geçmesini istediğim olay ise, ilk defa Harun'un hasta-

lığının teşhisini Ömer Koçak ben ve Prof. Dr. Melih Tahsinoğlu'nun Çapa'daki patoloji kürsüsünde saptadık. O arada alınan parça Londra'ya gitti ve bunun acil olarak tedavi edilmesi gerekti.

Şimdi burada önemli bir husus var. Harun Karadeniz eceliyle ölmedi. Şayet 69-70 sırasında teşhis konulduktan sonra müdahale edilip tedavi edilseydi, şimdi belki de aramızda olacaktı. Ondan sonra bir tutuklama devresi geçirdi. Ondan sonra da pasaportu verilmedi, uzun süreler Melih Tahsinoğlu'nun imzasıyla verilen raporlara rağmen, acil Londra'da tedavi edilmesi gerektiği... Yollanmadı. Bu birinci.

Şimdi niye bunları söylüyorum? Harun Karadeniz'in kitabının son kısmında şöyle bir şey var. Mezun olan arkadaşların iki olanağı var sıkı var. Bir tanesi, efendilere hizmet etmek, ikincisi köleleri aydınlatmak. Dünyada efendi ve köleler var, ama ortada da bilime inanan bizim gibi vicdanlı ve nerede olmasına karar verecek kişiler var. Bu kişiler ya efendilere hizmet edecekler veyahut köleleri aydınlatıp Spartaküs gibi isyan ettireceklerdir.

Tabii burada Uğur Mumcu'nun dediği çok önemli bir şey var, Harun Karadeniz vicdanlı olarak topluma halka aydınlatmayı işçilere getirdiği için emperyalist yahut da ne derler? Ben efendi diyorum, o güç tarafından orada da... Şimdi bile hapisaneye giren gazeteciler var. Dikkat edin hep bu ikilem içinde ortada halkı aydınlatmaya çalışanlar, ama bunu önlemeye çalışan menfaat grupları, başta tabii elinde parayı tutan ve tanrı olarak paradan başka hiçbir şeyi görmeyen kişiler tarafından yok ediliyorlar. Gezi olayı benim 68'den sonra gördüğüm en büyük olay. Yani gezi 68'deki işgallere benzetiyorum. İşgalde bizi İstanbul Üniversitesi'nin icra konseyiyle idare etmeye çalıştık. Onunla ilgili herhangi bir belge yok. Fahri'ye söylüyorum orada icra konseyinde 18 tane, 9 fakülteden ikişer kişi vardı. O kişilerden bir kısmının şeyi...

Harun Karadeniz'le ilgili çok anım var, burada vaktinizi almayacağım, üç dakika izin istedim Başkandan. Üç dakikam doldu, ama Harun'la ilgili anılarımı Fahri arkadaşına vereceğim, kitapçığın içine de uzun belki 12 sayfa olmayacak, ama bu arada vereceğim.

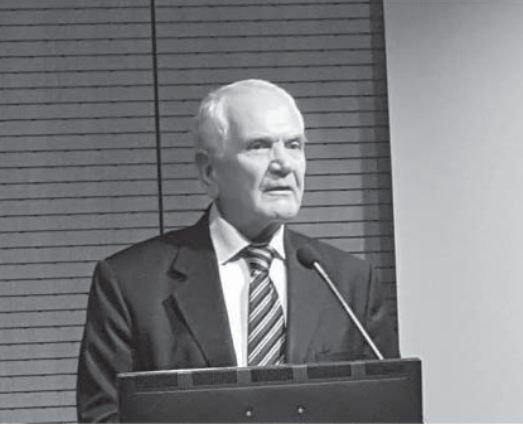
Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Güngör Evren

Merhaba, iyi akşamlar. Sevgili Harun'un dostları, Sevgili Harun'u tanımak ve anlamak için burada olan sevgili gençler; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Ben olaya farklı bir açıdan bakmak istiyorum. Harun'la çok uzun boylu görüşmemiz dostluğumuz olmadı, ama Asistan Temsilciliği görevim ve öğrencilerle yakın ilişkim nedeniyle zaman zaman görüşmelerim oldu. Yani anılarım var. Onlardan söz etmek istiyorum.

Bir toplum eğer değerlerine sahip çıkmıyorsa, onları heba ediyorsa, böyle bir toplum ilerleyemez, kalkınamaz, bağımsızlığına kavuşamaz ve mutlu olamaz. Bu değerler doğa ve çevre değerleri olabilir, kültürel değerler olabilir, tarihi değerler olabilir, ama herhalde bunların en önemlisi

ve en başta geleni insan değerleridir.

Üzülerek belirtmek istiyorum ki, insan değerlerimize sahip çıkmıyoruz ya da çıkamıyoruz. Hatta daha ötesinde kıyabılıyoruz. Ben Sevgili Harun’u bu anlamda üzülerek anıyorum. Ama ne olursa olsun, bu değerler kendi öz cevherleriyle bütün engellemelere ve hoyratlıklara karşın geleceğe dönük ışıklı izler bırakarak aramızdan ayrılıyorlar ve bizimle birlikte olmayı ve yol göstericiliklerini sürdürüyorlar. Şu andaki birlikteliğimiz bunun kanıtıdır.

Ben böyle bir anma toplantısını düzenledi-

ği için İnşaat Mühendisleri Odasına çok teşekkür ediyorum. Buna ihtiyacımız var. Değerlerimizin izlerinin önümüzü aydınlatmasına her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyuyoruz. Bunun için bu tür anma toplantılarını son derece önemsiyorum.

Bizim Harun’la yolumuz bir yerlerde keşişti. Ben İstanbul Teknik Üniversitesi 1961 mezunuyum, aynı yıl o zamanki adıyla araştırma görevlisi, daha doğrusu asistan olarak girdim. Sevgili Harun da 1962 yılında inşaat fakültesine girmiş, dolayısıyla benim mezuniyetimden bir yıl sonra asistanlığımın belki bir yılı bile olmamışken Harun’la aynı çatı altında, Taşkışla’nın o güzelim koridorlarında beraber olmuşuz, aynı havaya teneffüs etmişiz.

Ben kendisini, doğrusunu söylemek gerekirse, ancak 1967 yılından sonra İTÜ Öğrenci Birliği Başkanı olduğundan sonra tanıdım. Daha yakından tanıyışım, anılarımın içinde yer alan 1968 olaylarıyla beraber. Aslında Türkiye’de belki dünyada da, 1960 sonrası bir düşünsel açılım dönemi, ülkemizde özellikle okumaya susamış, düşünme iştahı içerisinde olan insanlar için çok büyük bir açılım sağladı. Yayınlar çıktı, genç adamlar özellikle okudular, okudukları üzerinde düşündüler, düşündükçe yeniden okuyup bir şeyler öğrenme ihtiyacını duydular ve böylece çok değişik bir düşünsel dönem başlamış oldu.

1968 olayları biliyorsunuz Paris’te başlayan ve giderek bu dünyaya yayılan ve hızla da bizim ülkemize de giren bir olay oldu. Bu olay içerisinde İstanbul Teknik Üniversitesinin ve Sevgili Harun’un çok özel bir yeri var. Tanık olduğum konuşmalarında çok etkileyici olması belirleyici özelliği idi. Bence öne çıkan tarafı, çok akılcı, yaratıcı bir düşünme yeteneğine sahipti. Eylemlerin temelinde akıl, sistematik bir düşünce ve plan olan bir insan. Tabii ki eylem adamı, ama eylem adamlığına damgasını vuran akıllı, düşüncesi ve yaratıcı gücü.

1968 olayları sırasında ben asistan temsilcisiydim, olaylarla ilgileniyordum ve Sevgili Harun’la görüşme imkânım oluyordu. Biraz önce başka arkadaşlar da anlattılar, bir lider kimliğiyle, sert görünümlü biri değildi. Çok rahat, gözlerinin içi gülen, iç dünyasıyla barışık, cana yakın bir insan görüyordunuz karşınızda. Çok rahat, sakin, dostça konuşuyorduk. O konuşmalarımız sırasında tabii ki o günün koşullarında, konumuz o günlerin olayları ve sorunları oluyordu. Fakat bir sözünü hiç unutmuyorum. Kendisine bu eylemler sırasında şiddetten kaçınılması anlamında bir şeyler söylemiş olmalıyım ki, bana şunları söyledi: Polisler bana diyorlar ki; “Sen bizim işimizi zorlaştırıyorsun, çünkü eline silah almıyorsun, düşüncelerle konuşmalarınla ortadasın ve bu durumda işimiz zorlaşıyor”.

Aklının ve düşüncelerinin her davranışının önünde olduğunu vurgulayan örnekler çok. Bir örnek unutamadığım bir olay. Taşkışla’nın 111 numaralı amfisi vardır. İTÜ İnşaat Fakültesi birinci sınıfa

orada başlanırdı. Toplantılar da orada olurdu. Ben 68 olayları sırasında bir toplantıyı anımsıyorum. Öğrenciler, öğretim üyeleri ve İnşaat Fakültesi Dekanı 111 numaralı amfideyiz. Öğrencilere konuşma imkânı tanındı, tabii en başta Harun konuştu. Aradıkları çok net hatırlamıyorum, ama unutmadığım bir şey var. Toplantının sonunda o günün dekanı konuşurken “Harun çok etkileyici konuşuyor, arkadaşlarının onun yanında olmasının nedeni anlaşılıyor.” mealinde sözler söylemişti. Çünkü Harun konuşurken sürekli tezahüratla ve alkışlarla kesiliyordu sözleri. Harun duygusal bir konuşma yapmıyordu, hamaset filan yoktu. İzleyenleri coşturmaya yönelik bir konuşma üslubu vardır, Harun’un üslubu bu türden değildi. Belirli bir mantık düzeni içinde, ama son derece iyi düşünülmüş, iyi kurgulanmış mantıklı bir konuşma süreci içerisinde sorunları ortaya koyuyor ve bir matematik kuramını kanıtlarcasına bir düşünce zincirinde sonuca varıyordu. Benim de çok etkilendiğim tarafı. Belli ki konuları çok düşünüyor ve içselleştiriyordu. Örneğin, eğitimle ilgili görüşlerini biliyorum; durup dururken o görüşlere varmak, o düşünceleri üretmek mümkün değil.

68 olayları sırasında, öndeydi. Taşkılla işgali, Teknik Okul ve diğer binaların işgali olayı dikkatleri İTÜ’ye yöneltmişti. Ben ve diğer asistan arkadaşlarımız rahatlıkla girebiliyorduk işgal edilen binalara ve öğrenci arkadaşlarla konuşuyorduk. Öğretim üyelerinden de öğrencilerle görüşmek için bu binalara girenler oluyordu. Belki bir ölçüde de öğrencileri ve Harun’un arkadaşlarını bu eylemi sonlandırmaları için ikna etme amacıyla da olsa giriyorlardı.

Biraz önce verdiğim örneğe dönersem 111’deki, o dönemlerde demek ki bir şekilde öğrencilerle öğretim üyeleri ve yöneticiler bir araya gelebiliyormuş. Ben tanıyıyım bu olayın, öğrenciler koştular ve en sonunda da dekan konuştu.

Bu anlattıklarımın ardından, bu anma etkinliğinin afişinin altındaki sözün özel bir anlam ve önemini bulunduğunu vurgulamak istiyorum. Belki tekrar okunuyor olacak, ama “Biz mühendisler için tek yol kim için çalıştığını bilerek, emekçi halkın yararına üretim yapma olanaklarını aramaktır” sözleri tekrarlanmaya değer. Bu sözün çok kapsamlı anlamı olduğunu düşünüyorum. Biz o zamanlar mühendis olarak görevimizin teknik ve ekonomik gereklere uygun yapıtlar üretmek, çözümler geliştirmekle sınırlı bir görevimiz olduğunu düşünüyorduk, ötesi yoktu. Tekniğe uya-caksın, teknik kuralları bileceksin, bir de ekonomi kavramı, tam net değil, ama görevimiz kapsamında ekonominin olduğunu sezgilerimizle olsa bile biliyorduk, bu kadar. Fakat Harun diyor ki, yaptığın ettiğin mühendislik hizmetlerinde bunun kimin için olduğunu düşün, bunun topluma yansımalarının etkilerinin ne olacağını düşün anlamını da içerdiğini düşünüyorum. Bu bir anlamda mühendislik etiğinin özüdür. Çok kapsamlı bir anlatımdır. O dönemlerde bizde değil dünyada bile mühendislik etiği kavramının gündemde önemli bir yer aldığını sanmıyorum. Çünkü dünyada bile mühendislik etiği konusu görece olarak yenidir. Yani bir mühendis sadece teknik kurallara uyarak, ekonomiyi gözeterek eserler yaratmak, çözümler üretmek durumunda değildir. Yapıp ettiklerinin çevreye, doğaya, topluma, insanlara hangi etkileri yapacağını hesabını yapmak ve olumsuz etkilerden korunmak gibi bir sorumluluğunun olduğunu daha yeni yeni söylüyoruz. Fakat Harun o günlerden bu çok anlamlı ve kapsamlı sözü etmiştir.

Tabii ki emekçiler diyor, çünkü bu mühendislerin yaptıkları işleri yönetenler, onun sahipleri elbette ki emekçiler değil, emekçiler bunlardan olumsuz olarak etkilenen çoğunluk. Öbürleri bu işi zaten üretenler, yapıp edenler, kendileri bunlardan etkilenmiyorlar ya da o etkilerden korunmak için her türlü olanakları var. Dolayısıyla doğal olarak emekçilerin etkilendikleri sorunları göz önünde bulundurmamak gerekiyor.

Harun Karadeniz mühendisin işinin yalnız teknik ve ekonomik gerekleri yerine getirmekten ibaret olmadığını o dönemde bilincine varan önemli bir insan. Bu özelliğiyle bile çok dikkate değer

bir kişilik olduğunu düşünüyorum.

Sözlerimi şöyle sonlandırmak istiyorum. Benim için Sevgili Harun Karadeniz, aklını kullanan, yaşamı böylece çözümleyen, mantıkla çözümleyen, aydınlık sorumluluğu duyan, vicdanının sesini dinleyen ve bu kimliğiyle de geleceğe ışık tutan bir meslektaşımızdı. Meslektaşımız Sevgili Harun Karadeniz'i ben böyle tanımlayabilirim. Kendisiyle son olarak bir İMO kongresi sırasında görüştüm. Net değil, iyi hatırlamıyorum, ama büyük bir olasılıkla özel yüksekokullarla ilgili tarihi toplantıda olduğunu düşünüyorum. Bir süre konuştuk. Sıkıntıları başlamıştı zannediyorum, belli sağlık sorunları vardı. Fakat onlar üzerinde durmak istemiyordu. Aklını kullanarak, vicdanının sesini dinleyerek insan gibi insan, adam gibi adam olarak yaşadı Harun.

Yurtseverliğin, insan değerlerine saygının gereklerini yerine getirdi, topluma ışık tuttu. Anısı önünde saygıyla eğiliyorum, ışıklar içinde uysun.

Nurcan Arolat (Harun'un Eşi Hülya Karadeniz'in Ablası)

İyi ki gelmişim buraya, neler unuttuğumuzu gördüm hayatımızda, neler yaşadığımızı ve ne kadar unuttuk her şeyleri. Harun benim için çok önemli bir insandı, insan olarak ben ona bakıyorum. Beraber okumadım, İTÜ arkadaşı değilim, ama beraber aynı evde yaşadık. Onu tanıdığım için çok mutluyum.

Eşi Hülya Karadeniz ve Osman Saffet Arolat ile

Hulki Tanrıyar

Özür dilerim ayakta fazla duramıyorum, buradan konuşmak istedim. Bir anımı paylaşmak istiyorum, ama önemli de bulduğum için...

Benim en önemli gördüğüm yanını Fahriciğim çok iyi vurguladı. Yani yaratıcı zekâsı, düşünce eylem diyalektiğini kurmadaki başarısının gücü de orada yatıyor sanıyorum. Benim kendime yıllardır sakladığım, ama bazen dost meclislerinde de dile getirdiğim bir şey vardır. İçlerinde en hakiki, en sahici olan oydu. Başka deyim

bulamadım, ama şöyle söyleyeceğim, en halk çocuğu olan da oydu. Türkiye'yi en iyi tanıyan da oydu. Başarılarının altında yatan buydu.

Hiç aklımdan çıkmayan bir görüntüyü de paylaşarak, niye öyle olduğunu bununla anlatmak istiyorum. Ortak pazar yürüyüşü bitti, Kabataş'tan Gümüşsuyu'na geldik, Gümüşsuyu'ndaki top sahasında arkadaşlar karşılıyorlar bizi. Bir de bağlama çalan bir arkadaşımız var. Alana girdik, Harun'dan bağlama çalan arkadaş bağlama çalıyor, oradaki topluluk oynamasını filan istedi. Birkaç itiraz etti, sonra kıramadı ve çok zarif bir biçimde ufak bir halk oyunu oynadı. Kaç kişi yapabiliirdi onu bilmiyorum, benim gözümün önünden hiç gitmeyen bir görüntüdür ve o dediğim iddiaları da kanıtlayan bir görüntüdür. Paylaşmak istedim.

Bağışlayın vaktinizi aldım.

Masis Kürkcügil

Bu Dünyadan Bir Harun Geçti! Ya da 1968'in Bir Başka Yüzü

"Ben yaptığım her işi her eylemi inanarak yaptım... Her bilinç düzeyi bir eylemi ve her eylem yeni bir bilinci getiriyordu. İşte 1960-1970 dönemini böyle yaşadık."

Harun Karadeniz

"Giresun'un Alucra kazasının Armutlu köyünden Rıza oğlu Harun Karadeniz." Bu Harun Karadeniz'in bir mitingde, bir grevde kendini takdimidir. Ben sizdenim demenin kestirme yolu. Tok sesi, duruşu ve bakışıyla güven vermesi yetmezmişçesine aşağıdan gelip tepeye tırmanmak yerine kökeniyle bağlarını koparmadığını ilan etmektedir.

Harun Karadeniz Füzücan'ın 47'lileradlı romanıyla bilinen ve 68 kuşağını imleyen kuşaktan değildir (doğumu 1942). Yani İkinci Dünya Savaşı sonrasında değil savaşın içinde doğmuştur. Köyünde okul olmadığı için Bulancak'ta ilk ve orta öğretimini tamamladıktan sonra liseyi Samsun'da okur. İTÜ İnşaat fakültesini kazandığı 1962-63'te ve ilk yılında henüz bir siyasal tavrı da yoktu.

Altmışlı yılların başlarındaki iki darbe girişimi (Talat Aydemir) henüz 27 Mayıs'ın dumanının sönmeyeceği hatta yeniden alevlendirilmesi için çabaların sürdüğünü gösterir. Üniversite gençliği bu dönemde büyük miktarda 27 Mayıs'ı önceleyen 28 Nisan olaylarının etkisiyle kendisine siyasal bir rol vehmetmektedir. Harun o yılları değerlendirirken "Diyebilirim ki 27 Mayıs'ı yapanlardan çok benimsemişiz" diye yazacaktır Olaylı Yıllar ve Gençlik kitabında.

Altmışlı yılların ortalarında ise ibre 27 Mayıs ve CHP etkisinde olan gençliğin yavaş yavaş sola kaydığını göstermektedir. Bu durumu da “1965’e kadar daha çok ilerici-gerici gençlik biçimindeki ayrım, 1965’ten sonra yavaş yavaş solcu, gerici ve giderek sağcı solcu biçimini alıyordu” diye özetler.

Harun Karadeniz, altmışlı yıllardan yetmişlere gençlik hareketinin geçirdiği bütün evreleri yaşamış ve tam da ortasında kendine bir yol biçmiştir.

1964’te İnşaat Fakültesi Talebe Cemiyeti Başkanı olur ve bu sıfatla İTÜ Öğrenci Birliği’nde yer alır. Birkaç yıl sonra Birlik, Türkiye’nin en önemli öğrenci derneklerinden biri olacaktır (Maçka, Yıldız ve ODTÜ ile birlikte).

Nisan 1968’de İTÜÖB başkanı olan Harun Karadeniz okulu dışında da tanınan, 1964’teki “Milli Petrol” kampanyasından sonra bir dizi eylemde ve son olarak da “Özel Okullar Devletleştirilsin” kampanyası ve İstanbul-Ankara yürüyüşü (13 günde tamamlanır) gibi eylemlerde yer almış bir öğrenci lideriydi.

Gençlik eylemleri artık yörünge değiştirmiş bulunmaktadır. “1960’dan sonra önce hürriyet, sonra ekonomik sorunlar ve anti-emperyalist bir tutumla ülkenin kalkınmasını savunun gençler 1967’den itibaren artık emekçi sınıfların yanında yer almayı görev biliyor”lardı.

İTÜÖB başkanı olarak Harun Karadeniz bundan sonraki hayatında belirgin bir özelliği olacak olan ekip çalışmasına önem verir. Yürütülecek kampanyalar, yapılacak işler hem yalnızca bildirilerle sınırlı kalınmadan broşür veya başka araçlarla desteklenecek hem de yapılacak her şey birlikte tartışma ve kolektif bir yürütmeye gerçekleştirilecekti. “NATO’ya Hayır!” Başkanlığının ilk kampanyası olacaktı. Taşlıtarla, İstinye (Kavel işçilerinin katılımıyla) Pendik, Gebze gibi o dönemin işçi mahallelerinde yapılan gecelerde binlerce insana sesleniyordu.

Mart 1968’den itibaren (yani örneğin Fransa’da Mayıs hareketi patlamadan) İTÜÖB Eğitimde Devrim yönünde hazırlıklara başlıyor, Rektörün, Dekanın öğrenciler tarafından seçilmesinden başlayarak birtakım talepler öne sürüyordu. Kasım ayı için yapılmaya başlayan hazırlık Haziran’da önce Ankara’da sonra İstanbul Üniversitesinde işgallerin başlamasıyla kesintiye uğruyor ve İTÜ de işgal kervanına katılıyordu.

İTÜÖB, aynı yılın yazında TÖS’ün Ankara SBF’de düzenlediği Eğitim Şurasına hazırlık için bir merkez olur. Öğrenci derneklerinin yanı sıra onlara danışmanlık yapan (İdris Küçükömer, Turgut Cansever, Demirtaş Ceyhun, Fethi Naci gibi en az yirmiye yakın) aydınların katılımıyla çalışmalar, tartışmalar yürütülür.

68 yalnızca yalnızca gençlik hareketi değildir

Haziran 1968 İstanbul Üniversitesi işgali, en önde Deniz Gezmiş

1968 Üniversite işgalleri sırasında bir sendikacı Üniversiteye gelip Harun’la görüşmek ister. “Uzun süredir Derby’de grev halindeyiz, grev hiç etkili olmuyor. Biz fabrikayı işgal edeceğiz. Bize yardım eder misiniz” diye sorar. Daha sonra Demir-Döküm, Hisar Çelik gibi fabrikalar da işgal edilecek, Türkiye siyasal tarihinde yeni bir eylem türü gerçekleşecekti. Bu olay Harun Karadeniz’in artık öğrenci liderliğinden emekçilerin sorunlarına doğrudan muhatap olmasına bir köprü olacaktır. Şubat 1969’daki Kanlı Pazar diye anılacak olan, asıl adı “Emperyalizme Karşı İşçi Yürüyüşü”nün tertip heyetinin hepsi işçiydi (Kartal bölgesinden). Birkaç ay sonra başta bu işçilerle Kartal’da İstanbul Bölgesi İşçi Birliği’nin (İBİB) kurulmasına varacaktır. İstanbul Bölgesi İşçi Birliği ne sendika ne partidir. Sade işçilerin günlük sorunlarını tartışıp çözüm aradıkları bir uğraktır. Avrupa yakasında da benzer bir birlik kurmaya çalışır.

Sabah akşam öğrendiklerini emekçilerin kendi deneyimlerini edinmeleri için değerlendirmeye çalıştı. Tek başına bu olay bile onun siyaset yapma tarzının farklılığını gösteriyordu. Emekçiler kendi deneyimleriyle kendi haklarına sahip çıkmalıydılar. Yani emekçilerin kurtuluşu kendi eserleri olabilirdi ancak. 12 Mart dönemine kadar yaklaşık iki yılını burada geçirdi.

“Öldürüldük ey halkım , unutma bizi...”

“Kanserdik. Ölüm, ölüm her gün sinsi bir yılan gibi dolaşıyordu derilerimizde. Uydurma davalarla kapattılar hücrelere. Hastaydık. Yurt dışına gitseydik kurtulurduk belki. Bir buçuk yaşında ki kızlarımızı öksüz bırakmazdık. Önce kolumuzu, omuz başından keserek, yurtseverlik borcumuzun diyeti olarak fırlattık attık önlerine. Sonra da otuz iki yaşında, bırakıp gittik bu dünyayı, ecelsiz.”(Uğur Mumcu’nun, 12 Mart döneminde yitirilenlerin ardından yazdığı Sesleniş...yazısından)

Ocak 1969’da ilk kez sağ dirseğinde tümör teşhis edildi. Ağustosta yurt içinde tedavi edilemeyeceği için Londra’ya gitmesi gerektiğine dair sağlık kurulu kararı çıktı. Londra’ya gitti. 12 Mart rejimi Harun’u tutuklayıp tutuklayıp bırakıyordu. Üçüncüsünde gerekçe bile göstermemişlerdi. Bu arada tedavi olamadığı için hastalık ilerledi (kendi tabiriyle tümör mercimek büyüklüğünden

Şubat 1969, 6. Filo Yine İstanbul’da

nohut büyüklüğüne vardı). Haydarpaşa Numune Hastanesi yine Londra'da tedavisi gerektiğine dair sağlık kurul kararı verdi (26.6.1972). Bir buçuk yıl sonra tekrar aynı mealde bir rapor verildi. Nihayet Ocak 1974'te Londra'ya gider. Sağ kolu kesilir. Bu, gecikmenin ilk bedelidir. 14 Temmuz 1975'te ise "üç aydan fazla bir süre yaşaması imkansızdır" diyen Londra'daki hekim "Eğer hasta 1969 ile 1974 yılları arasında kontrol altında bulunsaydı, hastalık daha etkin bir biçimde tedavi edilebilirdi" diye raporuna ekleyecektir.

İstanbul Sıkıyönetim Adli Müşaviri ise Harun'un eşine onun yurt dışına çıkmasına izin vermeme-lerinin gerekçesini açıkça belirtiyordu: "Ölsün istiyoruz... O eline silah almadı, eğer eline silah alsaydı işini bitirmek çok kolaydı."

Harun Karadeniz İngiltere'den son dönüşünde günleri sayılıydı. Bu sayılı günlerini düzenli bir okumanın yanı sıra çocuklara resmi tarihi hicvedecek masallar yazmayı tasarlıyordu. Bunun için bir yayıneviyle de görüştü. Patrona Halil isyanına kafayı takmıştı. Sanki adamın tekine hamamda sıcak basmış vermişti isyanı yangına!

15 Ağustos 1975 sabahı erkenden bir uyanır. Çoktandır arayıp da bulamadığı Nusret Bezmi Kaygusuz'un Şeyh Bedreddin kitabını (nihayet Şükran Kurdakul getirmişti) karıştıran başında bekleyen arkadaşına, "sabah olduğunda ben okuyacağım ama" der. Bir daha uyanmaz...

Yakın dostu, hocası İdris Küçükömer Harun'u kendine has üslubuyla tanımladı: "Düşünen, düşünmesini bilen bir insandı. Somut gözlemleri, çocukluğundan beri olan yaşamı, onu önceden öğretilen bazı kavramlardan şüphe etmeye, sonra düşünmeye yöneltti. Yoksul ve kızgın köylü çocuğu mühendis olacaktı. Matematik, bir lojik yöntem olarak onu pusatlandıracaktı. Üniversitelerdeki öğreti ile hayattaki toplumsal ilişkilerin uyumsuzluğunu anladı. Somut önerilerini lider olarak uygulamaya geçti. ... Giderek öğrenci eylemlerinden işçiler içine karışmanın yeğ olduğunu kabul etti ve öyle eyledi."

(Bu yazı ilk olarak #tarih dergisinin ağustos 2015 sayısında yayınlanmıştır)

Argun Yum

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası olarak Harun Karadeniz arkadaşımız ile ilgili bir anma toplantısı tertiplemenize çok memnun oldum. Halen İstanbul dışında olduğumdan maalesef bu toplantınıza katılamayacağım. Harun Karadeniz'in başkanlığını yaptığı İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği yönetim kurulunda bir dönem birlikte çalıştık. Bu dönemden aklımda kalan bazı hususları sizinle paylaşmaya çalışacağım. Aradan geçen 50 yılı aşan sürede bazı konuların yerli yerinde olmama ihtimalini anlayışla karşılamanızı da rica ediyorum. Aynı dönemde Harun Karadeniz ile birlikte yakın çalışan dostlar arasında Süleyman Balkan, Çetin Uygur, Refael Avidor, Selçuk Esen arkadaşlarımız ile de toplantıyla ilgili olarak görüşmenizi tavsiye ederim.

Hatırlanacağı gibi 1968-1969 dönemi İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği Yönetim Kurulunun yoğun bir çalışma dönemi oldu. Bizden önceki dönemde üniversite öğrencilerinin yoğun tepkisini çeken ve uygun olmayan koşullarda çeşitli şehirlerde faaliyete geçtikleri gözlemlenen özel üniversitelerin "devletleştirilmesi" talebiyle İTÜ, İTÜTO ve Yıldız Akademisi öğrenci örgütleri öncülüğünde İstanbul'dan başlayıp Ankara'da bir miting ile sona eren bir yürüyüş tertiplenmişti. Bu yürüyüşün hazırlanmasında ve yürüyüş döneminde Harun Karadeniz aktif görevler üstlendi ve yaklaşık 15 gün süren yürüyüşte daima ön saflarda yer aldı. Yürüyüşe destek için yürüyüş kolunu ziyaret eden Fakir Baykurt, Nevzat Üstün gibi yazarların katkılarını da hatırlıyorum.

Harun Karadeniz'in İTÜÖB başkanlığı dönemi İstanbul limanına gelen ABD 6'ncı Filo protestoları, öğrenci taleplerini dile getiren üniversite işgalleri gibi eylem ve faaliyetin yoğunlaştığı bir dönem

Montaj sanayi, ortak pazara hayır yürüyüşü, İstanbul-Kocaeli

oldu. Her biri yakın tarihin önemli olayları arasında yer alan Gümüşsuyu'ndaki İTÜ öğrenci yurduna polis baskını ve öğrenci arkadaşımız Vedat Demircioğlu'nun ölümü, 6'ncı filo protestoları, Kanlı Pazar yürüyüşü, öğrenci taleplerinin okul yönetimleriyle tartışıldığı çalışmalar ve Barış Festivali bu meyanda sayılabilir.

6'nci Filo protestolarını özellikle anımsıyorum. Kolluk kuvvetleri Gümüşsuyu'ndaki İTÜ öğrenci yurduna, yanılmıyorsa Rektörlük izni alınmadan bir baskın düzenlemiş ve bu olay öğrenci arkadaşımız Vedat Demircioğlu'nun yaşamını yitirmesiyle sonuçlanmıştı. Teknik üniversiteler ve diğer üniversitelerden dayanışma için İTÜ yurduna gelen öğrencilerin yüksek heyecanına, sonraki yıllarda elim bir suikast sonucu hayatını kaybedecek olan İTÜ rektörü rahmetli Bedri Karafakioğlu da bizzat yurda gelerek şahit olmuştu. Kolluk kuvvetlerinin yurt baskından önceki günlerde öğrenciler arasında plastik su tabancalarına renkli mürekkep doldurup Beyoğlu'nda dolaşan Amerikalı askerlerin beyaz denizci kıyafetlerine sıkmakla ve "Yankee go home" sloganında özetlenen bir eylem hazırlığından bahsedildiği konuşuluyordu. Bu tür barışçı protestolar söz konusuydu. Ancak Vedat Demircioğlu'nun ölümünün duyulmasının ardından yükselen tepki ve heyecanla önce Taksim Atatürk anıtında bir miting yapılmış, ardından Dolmabahçe rıhtımındaki Amerikalılara doğru bir yürüyüş başlatılmıştı. Orada karşılaşılan az sayıda Amerikalı askere "ülkenize gidin" sloganları ile müdahale edilmiş, motorlara yetişemeyip denize atlayarak uzaklaşmaya çalışan birkaç Amerikalı askeri de arkalarından denize atlayan gençler kovalamışlardı. Bir süre ortada görünmeyen kolluk güçlerinin neden sonra stadın arkasından ortaya çıkmalarıyla protestolar sona ermişti.

Bir başka önemli eylem "Bağımsız Türkiye" sloganıyla İstanbul Üniversitesi önünde Beyazıt Meydanından Taksim'e bir yürüyüşle başlayan, sonradan Kanlı Pazar olarak adlandırılan eylemdi. Yol boyunca katılanlarla yürüyüş kolu on binleri bulmuştu. Eylem öncesi yapılan hazırlık toplantılarında Taksim'de bir grup karşıt görüşlünün saldırı ihtimali değerlendirilmiş, sonuçta güçlü ve kalabalık bir yürüyüş koluna müdahalenin olası olmadığı değerlendirilmişti.

Oysaki olaylar beklendiği gibi gelişmemiştir. Taksim meydanında hazırlık yapan bir grubun kolluk kuvvetleriyle birlikte davranarak başlattıkları saldırı sonucu kalabalık yürüyüş kolunun baş kısmı Gezi pastanesi önünde kesilmiş, meydana girebilen yürüyüşçüler elleri sopalı ve yakaları rozetli saldırgan bir grubun insafına bırakılmıştı: o gün orada 3 vatandaşımız hayatını kaybetmişti.

İTÜ Öğrenci Birliği'ndeki toplantı odamızdan aklımda kalan içilen sigaraların odanın tavanında oluşturduğu kesif dumanına ise hiç kimsenin itiraz dahi etmemesiydi. Bir başka gözlemim ise daha sonraları ülke yönetiminin gerekli izni vermemesi nedeniyle yurt dışında tedavisi gecikecek ve Harun Karadeniz'in çok erken yaşta aramızdan ayrılmasına yol açacak olan kanser hastalığının başlangıç evresi sayılabilecek kolundaki iyileşmeyen yara konusudur. Oysa ki Harun Karadeniz'in en önemli isteği "gençliğin mutlaka memleket meseleleriyle uğraşması" olduğu konuşmalarında ve yazılarında defalarca dile getirmiştir.

Aradan geçen bunca zamandan sonra hala Harun Karadeniz bir gençlik lideri olarak ülkemizde gençlerin ve herkesin gözünde ve gönlünde hak ettiği yeri korumaktadır.

Toplantınızın başarılı geçmesini dilerim.

Saygılarımla.

Argun Yum

Prof. Dr. Adnan Oğuz Akyarlı

Değerli Dostlar,

Üyesi olmaktan onur duyduğum İnşaat Mühendisleri Odası'nın, - **kısa yaşamına onu sonsuzluğa taşıyan değerler yükleyen** - okul ağabeyim Harun Karadeniz için düzenlediği bu etkinlik çok önemli ve değerlidir.

Tüm benliğimle aranızda olduğum bu anda, onunla yaşadığım bazı anılarımı sizinle paylaşmak istiyorum.

İTÜ İnşaat Fakültesi'nde karşılaştığım ilk öğrenci sorunu, yapılan hileli bir seçimle oluşturulmuş olan öğrenci derneği yönetimiydi. Bu sorunu, sınıfımıza gelerek durumu açıklayan okul ağabeyimiz (İTÜ'de üst sınıfta olanlara verilen san) **Harun Karadeniz** ve arkadaşlarından öğrenmiştim.

Sağcı olarak bilinen bir grup, var olan yönetimin kongre tarihinde erteleme yapılması kararına karşın, kapkaç bir seçimle dernek yönetimini oluşturmuş; erteleme tarihinde yapılan yasal seçimde ise, var olan devrimci yönetim - **büyük bir çoğunluğun desteğini alarak** - güven tazelemiştir. Buna karşın, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı "Dernekler Masası" yetkiyi kapkaççı gruba vermiş; Fakülte yönetimi de, - buna uyarak - sonucu onaylamıştı. Bu oyunun karşı devrimci aktörü, sonradan AKP içinde Konya Belediye Başkanlığı'na ve Konya Milletvekilliğine kadar yükselen HALİL ÜRÜN isimli kişiydi.

BU DURUM, "EGEMEN SINIFLAR"IN NE OLDUĞUNU ANLAMAMA KATKIDA BULUNAN ÖNEMLİ BİR DENEYİMDİR.

68 öncesi dönemde devrimci gençliğin önemli bir eylem alanı, "**petrollerimizin ulusallaştırılması**" hedefine yöneliktir. Bu demokratik tepki, egemen sınıfları rahatsız etmiş; yandaşlarını, devrimcilere saldırtma sürecini başlatmıştır. Bu bağlamda iz bırakan bir olay, iktidardaki Adalet Partisi (AP) ile yandaşı olan Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi (CKMP) tarafından desteklenen Milli Türk Talebe Birliği (MTTB) üyelerinin İTÜ Öğrenci Birliği'ne yaptığı baskındır.

Ellerinde taş ve sopalarla gelen bir grup, önce birliğe girerek her şeyi kırıp döktüler ve ardından kantine gelerek bizlere saldırdılar. Panik içinde kaçışmaya başladığımız bir anda, başından akan kanlara aldırmadan **Harun Karadeniz** kapıda göründü ve **bu piyonlara karşı direnmemizi haykırdı**. Çağrı etkisini göstermiş ve ellerimize geçirdiğimiz eşyaları kullanarak başladığımız savunma, saldırganların çil yavrusu gibi kaçmalarını sağlamıştı. Ardından, bizler de MTTB' ye doğru yürüyüşe geçtik ve polis tarafından engellendik.

KENDİMİ BİR ANDA İÇİNDE BULDUĞUM BU OLAY, BU MÜCADELEDE TARAF OLMAM GEREKTİĞİNİ GÖSTEREN ÖNEMLİ BİR DÖNÜM NOKTASI OLMUŞTUR.

Şimdi de, Harun KARADENİZ hakkındaki görüş ve düşüncelerimi aktarmak istiyorum:

O, gençliğin ezilen kitleleri bilinçlendirmesi ve o kitleler bu hareketi içselleştirdikten sonra, devrimin başlayabileceği yönünde bir felsefe ortaya koydu. Ben, bunun çok doğru olduğuna inanıyorum.

Harun hep bu tür eylemlerin öncüsü oldu. O dönemler üretim yine İzmit, İstanbul arasında yaygındı. Montaj sanayi ön plandaydı. O gün montaj sanayi gerçek bir sömürü anlamındaydı. Çünkü yalnızca insan emeği, katma değer olarak kullanılabiliyordu. Her şey dışarıdan gelirdi, emek katma değerd, emek ucuzsa sizi tercih ederlerdi. Harun ise, işçi sınıfının egemen olduğu gerçek bir sanayi devriminden yanaydı.

Montaj sanayiini protesto etmek, işçilerle bir araya gelmek ve fabrikaları ziyaret etmek için İzmit'ten İstanbul'a yürüdük. Yollarda fabrikalarda işçilerle diyalog kurduk. Slogan atıp geçmedik. Emekçi kardeşlerimiz çoğunda boş gözlerle bakarlardı ama bizim umudumuz kırılmazdı.

Bu süreçle ilişkin son sözlerim MTTB ile ilgili olacaktır. Ülke yönetimi, - 1971 ve 1980 darbelelerinin de desteği ile - 1968 dönemi MTTB üyesi karşı devrimcilerinin eline geçmiştir. Bunlar arasında Recep Tayyip Erdoğan, Abdullah Gül, Bülent Arınç, Ahmet Davutoğlu gibi karanlığa doğru yolculuğumuzun başrollerinde yer alan kişiler vardır.

İktidarı ele geçirene değin demokrasiyi bir araç olan kullanan bu cephe, sandıktaki desteğini artırdığı ölçüde demokratlığı bırakmış ve faşizan baskılarla, önce demokrat aydınları ve sonrasında da halkı ezmeye başlamıştır.

Demokrasiyi yeniden yaşama geçirmenin olmazsa olmaz koşulu: Bilge Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün değerlerinin, ilkelerinin ve devrimlerinin yol göstericiliğinde güç birlikleri oluşturmaktır.

Bu bağlamda en önemli görev, erdemli demokratlara düşmektedir ve MTTB kalıntıları san-dıkta zafer sağlayarak tarihin çöplüğüne göndermek tüm yurtseverlerin ortak hedefi olmalıdır.

Harun Karadeniz başta olmak üzere, yaşamlarını halk için ortaya koymuş olan devrimci yoldaşlarımızın anıları ve yapıtları, yolumuzu aydınlatacaktır.

İNSANLIĞI, AĞABEYLİĞİ VE DOSTLUĞU İLE DEVRİMCİ SAFLARDA YER ALMAMI SAĞLAYAN VE KISA YAŞAMININ HER ANINI TOPLUMSAL KAYGILARI ÖN PLANA ALARAK SÜRDÜREN BU YURTSEVER YOLDAŞIMI SEVGİ VE ÖZLEMLE ANIYORUM.

Bu olanağı sağlayan İMO Başkanı Cemal GÖKÇE başta olmak üzere, Harun KARADENİZ dostu olan tüm yoldaşlarımı kucaklıyorum.

Yücel Yaman

Harun Karadeniz'i nasıl tanıdınız?

60 yıl önce lise öğrencisi idim. Harun Samsun'dan ben de Kırıkkale'den çıkıp vatan kurtarmak için İstanbul'a üniversitede okumak için gelmiştik...

Örnek aldığımız kişi Mustafa Kemal'di...

Babam kendini komünist sanan bir pozitivistti... Babamın aile hayatının, biz çocuklarının eziyet içerisinde yaşaması için sanki Kırıkkale özel seçilmişti. Bu karar babamın hangi mücadeleyi nerede yapacağı konusunda bilincinin düzeyini gösteren iyi bir örnektir.

Devletin nefes alan ve yaşayan her canlıyı dinleyip kontrol ve denetim altında tutmak istediği bir şehirde TİP'in ilçe başkanı olmak ne manaya gelirse biz o faturayı çocukları olarak ödedik. Kardeşim, İstanbul'daki İTÜ'de okuyan Harun'u üniversite stajı yapmak üzere MKE'ye göndermiş. Harun da bir sosyalizm sempatzanı olarak Kırıkkale'de babamı ziyaret etmiş, tanışmışlar.

Kırıkkale'ye gelen ve kendisini sosyalist sanan kişilerin hepsi, TİP Kırıkkale ilçe başkanını ziyaret ederlerdi.

Yuri Gagarin'ın 1961'de uzaya çıkması insanların kafa karışıklığını daha da arttırdı. Yuri Gagarin benim gibi hayatta en hakiki mürşidin bilim olduğuna inanan insanların kafasını öyle bir karıştırmıştı ki bir taraftan doğu, bir taraftan batı dünyası kavramları bu karışıklıkta en çok zarar gören kavramlar oldu. 60 yıl içerisinde her şeyi yeni baştan tasnif etmeyi gerektiriyordu. Bir de üstüne üstlük bilgi çağı başlamıştı.

Mesela ben insana, insanoğlunun zekasına, medeniyete, teknolojiye sınırsız güvenir hale gelmiştim. Yuri Gagarin'ın 1961'de uzaydan yaptığı konuşmadan sonra ben bu beklentilerimi komünist sistemde gerçekleşeceğine inanmıştım. Harun'la da 1965'ten sonra İstanbul'da bu konuları konuşmuştuk. Yuri Gagarin'ın uzaydan insanlarla konuşmasından sonra batının elinde bulunan teknoloji ve bilimi batının elinden alınıp, komünist Rusya'ya ve dünya komünistlerine verileceğini sanmıştım. Bu beklentimi yıllarca da sürdürdüm. Aynı kanaatleri Harun'un da hissettiğini İstanbul'da Yuri Gagarin üzerine sohbet ederken fark ettim. Ölüm yatağında bugünleri göremediği için üzüldüğünü tahmin ediyorum.

Ama cumhuriyet bunlardan etkilenmiyordu.

Şimdi aradan 60 yıl geçtikten sonra bugün yaşanan siyasi yelpaze bana korku veriyor. Çünkü o tarihlerde TİP'li ve Atatürkçü olmayanları otomatik olarak biz küçümsüyorduk ama bu küçümsemenin derin bir etkisi olmuyordu. Bir örnek vermem lazım gelirse biz TİP'li olarak Türkiye'nin en zeki, en akıllı gençleri olduğumuzu iddia ediyorduk. Sosyalizme ve komünizme gönül vermiş ve bu sıfatımızla halka dışardan bilinç aktararak bugün 2010'dan sonra hepimizi meşgul eden, bize kabus gördüren Fethullah Gülen'e de örnek olduğumuzu düşündürüyor.

Bu tip tehlikeleri o günkü aklımızla Harun'la da konuşuyorduk. Bizim yöntemlerimizi politik rekabet içinde olduğumuz rakiplerimiz de alabilir diyorduk. Harun'un yazdığı Kapitalsiz Kapitalistler adlı kitapta bahsettiği gençlik hareketlerini tartışırken farklı politik kesimlerin rekabet içinde olmalarını da tartışıyorduk. Cumhuriyet de böyle örnekler yaşamış. Bunu yaşadığımız 40 yıl bize gösterdi. Hatta TSK'nın ve emniyet teşkilatının idari yapısının tümünün Fethullah Gülen tarafından ele geçirilme noktasına kadar ulaşılabilirdiğini son 10 yıldır biz de yaşıyoruz.

Bu nedenle beni Fethullah Gülen davalarındaki hiçbir gelişme şaşırtmıyor. Harun da bugün yaşıyor olsaydı onun da böyle düşüneceğinden eminim. Çünkü Harun böyle bir sonucun ipuçlarını Kapitalsiz Kapitalistler adlı kitabında bize 60 yıl önce adeta kulaklarımıza fısıldamış.

Kapitalsız Kapitalistlerde:

“Düşüneceğiz, daha gerçekçi, daha bilimsel ve daha devrimci olmak için düşüneceğiz.” Şeklinde koyduğumuz hedefleri bugün bakıyorum ki Fetullah Gülen inanan bir nesil yaratarak bizim yerimize bizim hedeflerimizi gerçekleştirmiş. Neredeyse cumhuriyeti Atatürk’e rağmen, TSK’nın bütün komutanlarına, kurmaylarına rağmen ele geçirecekmiş. Bu gerçek bir sosyalist olarak beni bugün yaralıyor.

Harun’la öğrenci olaylarında mesajlarımızı iletmek için kullandığımız bildirileri teksir makinalarıyla basardık. Bu teksirler hem Harun’a hem bana yapacağımız işin ciddiyetine göre komik gelirdi. Biz o tarihlerde teksir makinalarıyla halka söyleyeceğimiz sözleri daha etkili nasıl basar ve çoğaltırdık diye sorardık. Ucuz bir şeydi teksir makinaları... Halka meramımızı anlatmak konusunda, halkla bütünleşmek konusunda yetersiz bulsak da biz o anlarda teksir makinasını kullanmak zorundaydık. Teksir makinalarıyla hiçbir ihtiyacımızı karşılayamayacak ve kendimizi halka anlatamayacaktık. Dolayısıyla halkla olan ilişkimiz Türkiye İşçi Partisi’nde kaldığımız sürece teksir makinası yerine başka bir makine bulmamız gerekiyordu. Harun’a bir gün dedim ki “sen teknik adamsın, bu teksir makinasının yerine biz daha hızlı ve daha ucuz basabileceğimiz ne yapabiliriz?” Aramaya başladık. Harun belagatı yüksek olan bir arkadaşımızdı. Perşembe pazarından parçalar alarak hoparlör yapmıştı bir tane, bu hoparlör yüksek sesiyle bulunduğumuz yerden uzaklara ulaşacak performans gösterecekti istiyorduk. Dolayısıyla öyle bir hoparlör yapalım ki onu yapan ülkenin o hoparlöre katmış olduğu teknik üstün özelliklerini aşsın. Yani oturduğumuz yerden biz bütün İstanbul halkına seslenebilecek bir hoparlör yapalım. Radyo kurmayı bile denedik ama radyo kanunu çok sıkı ve disiplinli bir kanundu. Dolayısıyla bizim gayretimiz hoparlör elde etmekle kısıtlı kaldı. Harun’un getirmiş olduğu aletleri, yedek parçaları hoparlör yapma konusunda birleştirdik. Bir tane de daha geniş ağız olan bir hoparlör yaptırdık Kasımpaşa

1966’daki İTÜ Yurdu Baskınından sonra polis müdahalesi

Hasköy'deki parti üyelerinin atölyelerinde. Ama sonuçta bunlar bizi kesmedi. Yalnız hem Harun hem ben, 1961'de Rusların uzaya göndermiş olduğu Yuri Gagarin'in uzaydan yapmış olduğu konuşmayı dinlemiştik ve etkilenmiştik. Yuri Gagarin gibi radyo benzeri çok uzak mesafelerden meramımızı anlatabilecek bir teknik geliştirme gibi bir hayalin peşinden koştuk. Yuri Gagarin konuşmuşsa biz de yaparız dedik. Sesimizi ışığa bindirelim dedik ama bu hayalimizi gerçekleştiremedik. Yani benim içimde uhde kalmış en önem vermiş olduğum projeyi sorsalar, Harun'la büyük bir iştahla düşünmüş olduğumuz bu projeyi yapamamış olmak derim. Biz kendimizi ve sesimizi ışığa bindiremedik ama sonradan bu imkanlar gerçekleşti. Bugün gsm cep telefonlarıyla yapmış olduğumuz işbu değil mi?

Biz Harun'la genel olarak Türkiye problemlerini tartıştığımız dönemde 'o ışığa bindirme', insanlarla şimdiye kadar İstanbul'da görmediğimiz, Ankara'da, İzmir'de görmediğimiz halkla iletişim kurma tekniklerini tartışırken, TİP'te soğuk savaşın etkisiyle daha zor koşullara girilebileceğini tahmin edebiliyorduk. Harun Karadeniz benden 4 yaş daha büyüktür. O 42 doğumludur. Ben 46'lıyım.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak "Dünümüz, bugünümüz ve geleceğimizde Harun Karadeniz" in özelinde bir çalışma yapacağız 7 Mart 2020 Cumartesi günü, amacımız Harun Karadeniz'in şahsında bugünü tartışarak geleceğe ışık tutmaktır. Bu nedenle Harun'un bilinen özelliklerinin yanında bilinmeyen özelliklerini de anlatır mısınız?

Tanışmamız 65 'te olunca o tarihlerde TİP'in çalışma yöntemi tartışmaya yavaş yavaş açıldı. Yeni kitaplar yayınlandı, bu alternatif görüşler kapitalist olmayan kalkınma yöntemi adıyla adlandırabileceğimiz görüşlerden kaynaklanıyordu. Bunlar da daha çok komünist enternasyonelin resmi görüşlerine dayanıyordu vs. Bu tartışmalar olurken memleketin o tarihlerdeki nüfusunun %85'i köylerde yaşırdı. Bugün bilgi çağında ve global dünyanın içinde hala o tartışmaların uzantısı yaşanabiliyor. Bu tartışmaların kapsamında kapitalist olmayan kalkınma programı vardı. Nüfusun yapısı bu programın hedeflerini aşmıştır. Nüfusun bugün %85'i şehirlerde, %15'i köylerde yaşar hale gelmiştir. Türkiye yarattığı gelir ile dünyanın 19. Büyük ekonomisine dönüşmüştür.

Harun'un da benim de içinde bulunduğumuz kuşağa 68 kuşağı deniyor bugün. Ben kendimi böyle bir kuşağın mensubu olarak görmüyorum. Ben bu kuşaktan daha farklı bakıyorum Türkiye'nin 50 yıllık 100 yıllık batılılaşma tarihine, Harun da böyle bakardı. Zaten böyle baktığımız için de bir sıcaklık oluşmuştu aramızda.

Harun yaşamış olsaydı büyük ölçüde bu ışığa binme projelerini birlikte oturup geliştirdik. Benim hayalim buydu. Yola yalnız devam ettim. Hiçbir güç, hiçbir sebep beni Harun'un bu işleri yaparken ondan almış olduğum ilham ve de güzellikten mahrum edemezdi, hiçbir para da bunu yapamazdı. Bu ihtiyacımı biraz evvel söylemiş olduğum Eduard Odyan'ı Ermeniceden çeviren hapisane arkadaşım Ardeşez Markoz'dan aldım, Harun'un yerini o doldurdu.

Bilimsel ve teknik gelişmede oldukça geri kaldığımız açık. Dışarıya bağıllığımız devam ediyor.

Şimdi Türkiye'nin en trajik adamı kimdir diye sorsalar 'Mahmut Makal' derim. Çok yakın bir zamanda öldü. Bir öğretmen, 'BİZİM KÖY' diye bir kitap yazdı ve varlık yayınlarından çıktı bu kitap. Mahmut Makal'ın özelliği bir köy öğretmeni olarak 1950'li yıllarda Türk köylüsünün içinde bulunduğu yaşam koşullarını anlatan ve bunu yazdığı için, Fakir Baykurt 'Yılanların Öcü'nü yazdığı için büyük ün sahibi oldular. Mahmut MAKAL 88 yaşında öldüğü zaman Türkiye'nin bütün köylerinde elektrik vardı. 'Gitmesek de görmesek de o köy bizim köyümüzdür' diye şiiirlerde anmış olduğunuz köylüler artık köylerde yaşamaktan vazgeçmişler, doğdukları büyüdükleri kasabaların varoşlarına yerleşmeye başlamışlardır.

15 Ağustos 1975, cenazesi

Biz bütün Türkiye’deki 38000 köyün evlerini nasıl yeniden yaparız? Kerpici sertleştirerek içine alçı katarız dedik ve hakikaten alçılı kerpiçler yaptık. Ben 1999 depreminde Turgut Cansever’i aradım, Turgut Cansever “gel” dedi. Bürosuna gittim, Taksim’de. Bir çalışma başlatıldı ve 2 yıl sürdü, 100 tane bilim adamıyla Turgut Bey konuştu, onların konuşmalarını kayda aldı ve biz bu konuşmalardan, 400 sayfa + 200 sayfa bir metodoloji uygulama programı çıkarttık.

600 sayfalık kitap, Ecevit’e, devlet bakanlarına, Devlet Bahçeli’ye, Mesut Yılmaz’a gönderildi. DPT’ye gönderildi, Genelkurmay Başkanlığına ve Milli Güvenlik Kuruluna gönderildi. Harun da yaşasaydı böyle şeyler yapardı.

“Eğitim Üretim için olmalı” diye yazılar yazdı konuştu. Bu konuyu biraz daha açar mısınız?

Biz, bizim yerli ve kendi problemlerini kendisinin çözebileceği bir siyaseti veya hareketi oluşturabilme gayretlerimizin öyle özgürce yürümeyeceğini düşünmeye başladık. Çünkü bazı sosyalist arkadaşlarımız kendilerini, en iyi veya sosyalizmin büyük ve ünlü üstatlarının ayarında bir yere koymak istemiyorlardı. İkincisiye; bizim bir müslüman kültürün mensupları olarak bu konuları bizi uluslararası düşünce platformunun standartlarından uzaklaştırma ihtimalinin olduğunu biz o tarihlerde görebiliyorduk. Çünkü yerli bir şey söylediğimiz zaman, senin söylediklerin Lenin’in söylediklerine aykırı düşer. Mesela İdris Bey “Türk Köylüsü toprak istiyor mu? Toprak reformu istiyor mu?” diye sormuştu. Harun da bu soruya sonuna kadar katılmıştı. Biz aramızda yaptığımız konuşmada Türk Köylüsünün toprak mı, iş mi diye sorulduğunda; SSK’sı olan bir işi daha çok tercih edebileceğini bize söylüyordu. Bu türden ön yargılardan kendimizi kurtardığımız ölçüde, halkın gerçeklerini yakalayabileceğimize dair bir cesaret almaya başladık. Türkiye İşçi Partisi’nin özetinde ‘köylüye toprak, herkese iş’ diye bir slogan vardı. İdris Bey bu sloganı sorguladı. Nitekim Türkiye’de nüfusun o tarihlerde % 85’i köylerde yaşarken, şuan %85’i şehirlerde yaşadığını, şehirde bir işi, köydeki toprağa tercih ettiğini görmüş olduk. Yani biz kuşkularımızda haklıymışız. Almanya’ya giden işçilerin çok önemli işler başarabileceklerini o tarihte biz söyleyebiliyorduk.

Yani bunlar, Türkiye toplumunda değer insan yerine konuşulmayanların Almanya'ya gittiklerinde insan muamelesi görebileceklerini ve veyahut üretici karakterlerinin ortaya çıkabileceğini söylüyorduk. Nitekim Alman ekonomisinde 1960'larda Almanya'ya giden işçilerle, bugün Almanya ekonomisinde Türk girişimcilerle elde ettiği başarıları gördüğümüz zaman, söylenmiş şeylerin haklılığını ispat edilmiş olarak kabul ediyoruz. Harun da öyle bakardı.

Harun özelinde aktarmak istediğiniz başka konular var mı?

Biz sosyalizmi bize tanıtan kitapları Amentu gibi kabullenmedik. Marx, Engels gibi temel klasiklerin mantığına dokunmadıkça üretim biçimi ve üretim ilişkisi içerisinde mülksüz insanların söylediklerimizi anlaması ve bu statülerinin özüne uygun sonuçlar sağlaması benim sosyalizm anlayışım açısından yeterliydi. Zaman içinde Harun'da ne türden değişimler yapardı bilemem. Ama Harun'la iki genç olarak Yuri Gagarin'in ışığa binmiş haliyle uzaydan insanlara yaptığı konuşma bizi hayallerimizde ışığa bindirmişti. Dolayısıyla Türkiye'de devrimin yapılmasıyla insanların ışık hızında iletişim kurması arasında kafamızda bir bağlantı vardı. Bu bağlantı bende hiç kesilmedi. Aksine varoluş ihtiyacını kafamızda sürekli büyüttü. Üstünde GPS takılmış üç tane bisiklet ithal ettim. Ve bu bisikletlerle koordinat almaya başladım. İki noktadan bir doğru geçer varsayımından n sayıdaki noktaları bisikletlerle kat ederek şehir haritaları elde ettim. Anadolu Üniversitesi bilgisayar bölümünde okuyan Mete Karabıçak adlı bir yazılımcıya bu noktalardan geçen çizgiler ürettirdim. Bu çizgiler bisikletlerin geçmiş olduğu cadde ve sokakları gösteriyordu. Kasalı ve monitörlü PC'leri bisikletlere yükleyerek İstanbul planını çıkarttım. Bu planı bir İstanbul rehberine dönüştürdüm. Yayınlayabilmek için Harita Genel Komutanlığı'ndan onay almam gerekiyormuş. Başvurdum. GPS'lerle alınan koordinatlarla İstanbul planı çizilemez dediler. Harita Genel Komutanı ile aramda büyük bir gerilim başladı.

Ben burada kalmayıp GPS'lerin verdiği koordinatlara Point of Interesting'ler yüklemeye başladım. Bu POI'leri zaman serileriyle irtibatlandırarak takvime göre gün, ay, saat, yıl bazında o koordinata gelecekte geçmişi bilgileri yükleyebilme kabiliyeti elde ettim. Abartmak gibi olmasın her seferinde geliştirdikçe Harun'u sevindirdiğimi düşünüyordum. Nitekim bunların gelişmiş örnekleri Amerika'da ve batı dünyasında navigasyona lojistik ve optimizasyon ürünleri ve hizmetleri veren birçok değişik hizmete dönüştü.

Yani insanı insan yapan aklını kullanarak insanın kendisini geliştirmesini sağlayan ürünleri hayata değişik sorular sorarak üretme imkanı Türkiye'deki insanın eline geçmiş olacaktı. Ben hayatımdan Harun'un ve Ardeşez Margos'un çıkmasına bu sebeple halen üzülürüm.

Bu dijital sanayii bütün dünyada o kadar hızlı gelişti ki benim dil bilmemem, bir mühendis olmam artık acı vermeye başlamıştı. İşte o zaman Harun'u ve Ardeşez'i büyük bir hasretle ve acı içinde anarım. Zaten devrimci çalışmalarımız da bir toplumsal sorunu çözmek yerine, bu sorunlarla ilgilenmeden kendini bağlı hissettiği politik kampa daha çok bağlanarak, soru sormayarak bağımsız bir varlık olmaktan çıkmıştı. Türk devrimcilerinin dijital alet ve aygıtları kullanmaya hiç niyeti yoktu. Bu da apaçık görülüyordu.

Sovyetler Birliği 1979'da dağılıp yok olunca Türk sosyalistlerinin ve komünistlerinin de dünyada ve Türkiye'de varoluş sebebi kalmadı.

Üstelik AKP gibi 20 yıl süren bir iktidarın alternatifi olabilecek bir akli ve haklı gerekçe üretemediler.

Akif Aka

Merhaba arkadaşlar, ismim Akif Aka, ben de 66-67 yıllarında İstanbul Teknik Üniversitesine girdim, Elektrik Fakültesinde okudum o dönemde, sonradan da inşaat mühendisi oldum. Harun'la ilgili duyguların, anlatımların hatırlanması takdir edilmesi ve biz meslektaşlarımıza ve toplumsal olaylara katkı sağlanması muhakkak ki çok önemli bir olay. Bu nedenle odamızın bu ritüelleri yerine getirmesinde çok büyük faydalar var.

Yalnız o değil, onun gibi diğer meslektaşlarımız da var. Mesela Mehmet Paçacı gibi, yani

Harun'ların zamanında toplum menfaatlerini kendi menfaatlerinden daha önde gören bir felsefenin bize öğretisini yaratan bu kişiler de var. Odamız masa başında devlet memurluğu dışında, belki bir kitap yazmamıştır bu arkadaşlar, ama fevkalade toplumsal hizmetler yaparak, özellikle 800 ilâ 2500 metre rakımlarına kadar büyük hizmetler vermiş toplumcu arkadaşlarımız da var. Bunlardan bir tanesi de benim ağabeyim, beni Devlet Su İşlerine kazandıran Mehmet Paçacı'dır, odamızda da zaten yakinen tanırılar. Çok da büyük sosyal eziyetler görmüştür.

Bunu anlatmak için çıkmadım, bütün duygusal ve sevgi dolu sözlerin hepsine katılıyorum. 62'den ilk aklımızda kalan öğretisi şudur: "Biz bu işe başladığımızda 16 kişiydik inşaat fakültesinde, ama şimdi on bin kişilik bir İTÜ toplumcu grup oluşturduk" diye övünürlerdi. Bu çok önemli bir çalışmadır.

Bu nasıl olmuştur? Bunun olmasının temelinde, daha biz imtihana girmeden evvel bir birliği vardı Harun'un düşüncesinde olanların İstanbul Teknik Üniversitesinde. Koca bin kişiye her öğlen yemek verirdi o birlik. O birlik biz okula girdiğimiz an, daha kapıda felsefe nedir, diyalektik nedir, diyalektik materyalizm nedir, emperyalizme nasıl karşı olunur diye meccanen bizlere kitap dağıtırdı daha kapıdan girerken, hepiniz hatırlarsınız. O nedenle de bizler hep uygulamadan sonuca gitmeyi öğrenmişizdir. Neyi öğrenmişizdir? Mühendisler olarak Harun'un en büyük öğretisi budur, kendi menfaatlerimizi toplum menfaatlerinden sonra görebileceğiz.

Birkaç tane de anım var tabii ki. Bunlardan bir tanesi de, konuşmak değil konuşturmadır. Yazalım diyen arkadaşaya aynen katılıyorum, ama konuşturalım kampanyası da çok önemlidir. Fakat İTÜ'deki felsefenin değişmesi yalnız sistemsel bir olay değildir. İTÜ'de 1979'de fevkalade tamamıyla solcu bir toplum, bir üniversite bırakılmıştır. Bugün sorun var. Bu menfaat meselesi, toplumculuğun önündeki en büyük derttir, en büyük beladır. Türk solu bunun için buradadır. Biz mühendisler de bunu ayırt edemiyoruz.

İkinci sloganı sınıf billurlaşmasıdır. Sınıf billurlaşmasındaki tavrımız çok önemlidir, emekçiden yana mı olacağız? Ben bunları Harun'dan öğrendim. Eğer burada Harun'u görüşeceksek bunları dile getireceğiz genç arkadaşlarımız için de. İşverenden yana mı olacağız?.

Efendim şimdi nedir üçüncü şeyi, demokratik devrimdir. Demokratik olarak halkın önüne gideceksiniz, evvela iş yapacaksınız. Bunun için meslek odaları vardır, bunun için toplumsaldır.

Sovyetler Birliğinin emperyalist olduğunu söyledim 1967'de forum kürsüsünden. Bütün komünist arkadaşlarımız, sosyalist eğilimli arkadaşlarım bana hücum ettiler. Böyle çıkıp konuşuyoruz yine özgürce. Masaya böyle bir el geldi, ben Harun'la o zaman tanıştım, Harun ağabeyle. Benden

beş yaş büyük. Ne yapıyorsunuz siz dedi. Sesi gür, tipi yüksek, ne yapıyorsunuz dedi. Burada bu arkadaş konuşacak dedi, konuşturursan o arkadaş seninle yürür dedi. Onun için hocam konuşturalım, bu gençleri hepsinin düşüncelerini ne kadar yanlış olursa da üyelerimizi konuşturalım.

O nedenle, şimdi sendikal faaliyetlere değinmek istiyorum. O zaman bize öğretilen Harun'un fikirlerinin çok önemli şeyidir, sendikalaşma. Sendikalaşma için bizleri götürürlerdi. O zaman sendika biliyorsunuz öcü. Bugün 50 yıl geçmiş Türkiye'de 7 bine yakın devlet memurları dahil sendika var. O gün parmakla gösteriliyordu. Bakın arkadaşım ne dedi? Kartal'da alternatif bir sendika kurabildik dedi.

Çünkü son bir şey söylüyorum, demokratik üniversite onun için çok önemliydi, ama vakit vermiyor Başkan. Kapıda karşılaştım, ağabey ne oluyor dedim, niye dedim eylemselliğimizi durdurduk. Oraya gidiyoruz buraya gidiyoruz peşindeyiz, bizim gibi adamlar da böyle tipolojimiz müsait, atağız, çalışıyoruz hayatın içinde. Ne oldu ağabey dedim, bu eylemselliğimiz durdu filan. Artık bitti dedi. Bu laf benim hayatımdan çıkmaz. Niye ağabey dedim. Dün akşam Dev-Genç toplantısında'yık, Dev-Genç eylem kararı aldı dedi ve bitti. Bakın, bizim demokratik dönüşümümüz. Yani eylemsellik bir yerde bu demokratik dönüşüm hareketinde çok dikkatli kullanılması gerekir. O zaman söyledi, o tespit bugün tutuyor. Bakın sendikalar var, her türlü güç var, hukuk var, öğreti var, yüzde 80 cumhuriyet üniversiteleri var, yüzde 17'lik bir imam hatiplere Türkiye'yi teslim ediyoruz, bundan da hep şikâyet ediyoruz. 700 bin öğretmen var, cumhuriyetçi hepsi Atatürkçü, burada söyleniyoruz. Üzerimize düşeni yapmıyoruz. Yani Harun gibi davranmıyoruz,

Bunları yaparsak eğer biz toplumcu ve Harun'un yolunda giden mühendisler oluruz. Yeter ki odalarımızdan, mesleğimizden beklediğimiz bu yönlendirmeleri, bu toplumcu eylemleri Harun kafasında yapalım.

Onun için söz aldım, hepinize saygılar sunarım. İnşallah bu düşünceleri genç arkadaşlarıma aktarmışımdır.

15 Ağustos 1975, cenazesi

Oktay Gülağacı

Herkese merhaba, iki hafta önce şubelerimizin genel kurullarını bitirdik, tahmin ediyorum şube genel kurullardaki devrimci demokrat ruh odaya yansıdı ve böyle bir anma toplantısı yaptık. Onun için gerçekten odaya teşekkür ederim, Harun Karadeniz'i odada anıyor olmak çok önemli. Çünkü biz bu odayı Zeki Erginbay'dan, Teoman Öztürk'ten ve Harun Karadeniz'den miras olarak aldık, devam ettirmek durumundayız.

Harun Karadeniz'le ilgili olarak benim söylemek istediğim birkaç konu var, bir tanesi özeleştir, kişisel bir özeleştir. Çünkü yakın tanıyanlar bilirler, Harun Karadeniz'in içinde bulunduğu görüşe karşı proleter devrimci saflardaydım ben geçmişte ve 78 kuşağındaydım. O dönemde eğitim üretim içindir diye bir broşürü çıktı ve bu bizim gençlik arasında çok tartışılır oldu. Sorumuz hep şuydu: Eğitim üretim içinse, üretim kimin için? Kapitalist sistemde böyle bir broşürü yazmak devrimcilerin yolunda değildir diye bir eleştiri yapardık ve karşı devrimci bir görüş diye eleştirdik. Yıllar sonra iş hayatına girip, odalarda mühendis olarak mücadeleye katılınca, olaya biraz daha farklı taraftan bakıp, kitapları farklı gözle okumaya başladığınızda aslında Harun Karadeniz'in eğitim üretim içindir anlattığının kapitalist sistemle alakalı olmadığını anladık. O sosyalist sistemdeki eğitimden ve sosyalist sistemdeki üretimden bahsediyordu. Belki de yasak olduğu için sosyalizm yazmamıştı, o da bizim ayıbımız anlamamıştık.

Fakat eğitimden bahsederken hep burada bahsedildi ya, çok naif, şu anki entelektüel düzeyin çok gerisinde notlarla yazılmıştı. Aslında öyle değil, eğitimden bahsederken çok net bir şeyden bahsediyor ve bugün çok geçerli bir şey. Kara cehaleti önleyecek bir eğitimden bahsediyor. Ama kara cehalet dediğimiz, buralarda imam hatiplere, buralardan dindarlara, buralardan farklı görüştekilere sövmek saymak değil. Kara cehalet şudur: Bizden olmayanı anlayamamak değildir. Kara cehaleti önlemek, okuryazar olmak başta olmak üzere eğitimi alabilmektir. Kara cehaleti önlemek eğitimin karşısında olmamaktır. Eğitimi üretim için yaparken de, üretimin Harun'un dediği gibi halk için yapıldığını görebilmektir.

Teoman Öztürk'ün dediği gibi, bilim ve teknolojiyi bir avuç sömürgecinin değil, halkın hizmetine sunabilmektir. Bunlar için eğitim planlandığında, kara cehaleti önlemek şu anda Türkiye'de yaşadığımız gibi kalkıp aptallar oy vererek bu ülkeyi bu hale getiriyorlar, bidon kafalılar şu hale getiriyorlar, göbeğini kaşıyan adamlar bu hale getiriyor diyenler olmamaktır. Tamamen cehaletin karşısında olmak, cehaleti bitirecek bir mekanizma yaratmaktır. Bu mekanizma bizim ellerimizde var, Harun Karadeniz bunu 1970'lerin başında yazmış ve üzerinden 50 sene geçmiş. Bizim bu mekanizmayı geliştirmemiz... Bu 50 sene içerisinde bizim biriktirdiğimiz kültür, biriktirdiğimiz birikim, biriktirdiğimiz devrimci ruh bu cehaletin önüne geçmektir. Ama cehaletin önüne geçmek için bizim İnşaat Mühendisleri Odası gibi demokratik kurumlarda var olmamız gerekiyor. Onun için de bu odaları neden faşistlere bırakmamak için mücadele ettiğimizizin altını bir kez daha çizmek istiyorum. Yaklaşık dört hafta sonra genel merkez kongremiz var. Aman ha aman, bu odayı faşistlere bırakmayalım, değişik ittifaklar içinde olmayalım.

Teşekkür ederim.

Cemal Gökçe (İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı)

Tabii bugünkü toplantımız 15 gün önce yapılan Şubelerimizin Genel kurul nedeniyle devrimci bir toplantı olmadı. Yeni de planlanmadı bu konferans. Yaklaşık olarak üç ay önce planlandı. Dolayısıyla şube genel kurullarımızdaki konuşmalarla bir ilgisi yok. Ülkemizin içerisine düşürülmüş olduğu savaş durumu, anti demokratik uygulamalar, bölge halkının demokratik taleplerinin ve seçimlerinin kayyum atamalarıyla ortadan kaldırılması kabul edilemez. Süleyman Demirel “**ülkümüzde 24saat uzun bir süredir**” demişti. Bu gün bir saat bile uzun bir süredir ülkemiz de.

Gerek ekonomik durum gerekse işsizlik sorunu 1968’li yıllarda, 70’li yıllarda daha iyiydi. Türkiye’deki eğitim bile daha demokratikti. Daha kaliteliydi. Okulu bitirip de iş bulamayan inşaat mühendisi yoktu. Bugün mühendis olacak arkadaşlarımızın staj yeri bulmaları bile kolay değil. Genç işsizlik %30’lara dayanmış. Yatırımlar durmuş, okul ve öğrenci sayısı kontrolsüz ve denetimsiz bir şekilde artmış. Ciddi bir kalite sorunu var.

Dünle bugünü, bugünü yarını buluşturma toplantısı olarak düşünülmelidir bu Konferans. Gerçekten dünümüzü bilmiyoruz ve unutuyoruz. Bağışlayın beni, biliyorsunuz 10 Mart’a kadar savaşa hayır demek yasaklandı ülkemizde. Suriye toprağına gönderilen ve orada ortaya çıkan kayıpları eleştirmek için. Oysa bizim Kore gibi Suriye’de de işimiz yok.Biz barışa evet diyoruz, ne olacak yasaklasınlar.

Sol ayağımın üzerinde ayna gibi bir yanık var. Ailem bu yanığa Kore yanığı derdi. Kore’de kalanlar için tutulan yasin yanığı. Açıkçası ülkemizde bulunan her ailenin savaşlarla ve can kayıpları ile ilgili olarak bir hikayesi vardır. Türkiye Büyük Millet Meclisi karar almadan Amerika’nın yanında savaşmak için Kore’ye asker gönderdi. Gidip oradan dönmeyen benim de üsteğmen rütbeli bir dayım var. Annemin, teyzelerimin ve anneannemin ağlamalarıyla büyüdüm. Bu günlerin birinde 3 yaşında tandıra düştüğüm için ayağım yanmış.

Kore savaşı Türkiye’nin Nato’ya girmesinin önünü açmıştır. Nato, ülkemiz de darbelerin destekçisi olmuş, insanları birbirine kırdırıştır . Kore’ye hayır, NATO’ya hayır diyerek Barış Derneğini kuran Behice Boran, 1,5 yıl hapis yatırılmıştır. Bu nedenle barış için mücadele hayatımızın her döneminde önemli olmuştur. Kore’ye meclis kararı bile olmadan asker gönderilerek kırdırılması,1960-1970 yılları arasında çok eleştirilmiş, 1968 kuşağı Nato’ya karşı gösteriler düzenlemiştir.

Bakin, barış ve barış dili her zaman önemlidir. İstanbul’da bir kişi ortaya çıktı, sadece anlatım dilini değiştirdi! Öyle ahım şahım bir şey de söylemedi. Alınamaz denilen İstanbul Belediye Başkanlığı bir ittifaktan başka bir ittifaka geçti. Bu yanıla biz İnşaat Mühendisleri Odası yöneticileri olarak, Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği yöneticileri olarak, öğrenci kardeşlerimizin yürütmüş oldukları çabalar olarak mutlaka ve mutlaka karşıımızdaki insanları öncelikli olarak dinlemek, anlamak ve anlatmak durumundayız. Egemen kesimler farklılıkları çatıştırarak yönetim olurlar. Barışı istemezler.

Bu çerçevede yapılması gereken şudur: Artık ülkemizin insanları birbirini anlamak durumundadır. **Olayların görünen yüzü olduğu gibi birde görünmeyen yüzü vardır. Soran sorgulayan, sebep sonuç ilişkisini sağlıklı bir şekilde ortaya koyan bir eğitim sistemi mutlaka kurulmalıdır. Ayrıca barışçı, demokratik, bilimi, tekniği ve aklı öne alan bir yönetime ihtiyaç var. Bugünkü gibi sadece öğrenci mezun edip, onların eline bir diploma tutuşturarak güvencesi olmayan zalim bir piyasanın içine salan bu düzen değişmelidir. Asgari ücretle iş bulabilen genç arkadaşlarımızın sevindiği bir ülkede yaşamak istemiyoruz. Çok sıkıntılı bir dönemden geçiyoruz. Ülkemizin topraklarını parsel parsel satan bir yönetimin yarattığı ekonomik ve siyasi kararların acı sonuçlarını yaşıyoruz.**

İstanbul Üniversitesi işgali, Taşkılla

Herhangi bir karamsarlığımız yok. Bugünlerin de aşılabileceğini biliyoruz. Ciddi bir birikimimiz var. Bu birikimi kullanmak isteyenleri engelleyenler var. **Ülkemizin ve gençlerimizin aydınlık geleceğine engel koyanları engellemek gerekiyor. Anayasası olan bir ülke olmaktan çıkarak, anayasal kurum ve kuruluşların söz ve karar sahibi olacağı bir düzen mutlaka kurulmalıdır. Geçmişi bu güne, bu günü yarınla bağlayacak bir felsefenin toplumsal yapıya hakim olması kendisini dayatıyor.**

Bu toplantının amacı da Harun Karadeniz’de simgeleşen; bilime, bilgiye, teknolojiye ve akla dayalı öngörülerini sürdürülebilir bir şekilde ete ve kemiğe büründürmektir. Sadece söyleyen ve konuşan değil, söylenilenleri yapma kudretine ulaşmaktır. Sağ olsunlar, başta Fahri Aral olmak üzere, tüm konuşmacılar oldukça değerli şeyler söylediler. Güzel bir video hazırlandı. O videoyu biraz daha geliştirerek, çeşitli yerlerde sunulmasını sağlayacağız. İyi bir etkinlik oldu diye düşünüyorum.

Bu toplantıyı kapatmak üzere konsey üyelerimiz, önce Bekir’e, sonra konsey başkanımız Ece’ye bırakıyorum sözü. Toplantıyı onlar kapatsınlar. Bu konferansın düzenlenmesinde katkısı olanlara ve konuşmalarıyla konferansımızı zenginleştiren tüm katılımcılara teşekkür ediyorum. Bekir söz sende.

Bekir Tahsin Eren (genç-İMO)

Öncelikle böyle bir anma etkinliğinde Harun Karadeniz’i yakından tanıyan ve Harun Karadeniz düşünce ve fikirlerini gelecek nesillere aktarmaya çalışan böyle değerli konuşmacılarla birlikte konuşma yaptığım ve Harun Karadeniz’i daha yakından tanıma fırsatı bulduğum için bir genç olarak gurur duyuyorum ve bu fırsatı bize verdiğiniz için teşekkür ediyorum. Bu önemin her yerde her zaman herkes tarafından verilmesini temenni ediyorum. Teşekkürler.

Ece Uysal (genç-İMO)

Aslında söylenecek çok bir şey kalmadı, Genç İMO olarak böyle bir etkinlikte yer almak çok güzeldi. Harun Karadeniz'i, onun anılarını doğrudan arkadaşlarından dinlemek çok farklı bir deneyimdi ve buradaki genç arkadaşlar için bugün çok güzel kazanımlar elde ettiğimize inanıyorum. Bizler de Harun'ların mücadelesini devam ettirerek İnşaat Mühendisleri Odası çatısı altındaki örgütlülüğümüzü devam ettirerek 68 kuşağının değerlerine daima sahip çıkacağımızı söylüyoruz.

